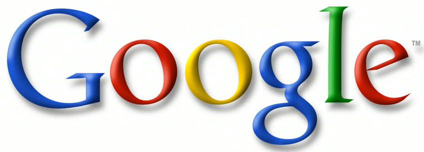

HISTORICKÝ ARCHIV

VYDÁVÁ

I. TŘÍDA ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA

PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ V PRAZE.

PÉČÍ

HISTORICKÉ KOMMISSÍ PŘI NÍ ZŘÍZENÉ.

ČÍSLO 27.

SOUPIS REGISTER

SOUDU NEJVYŠŠÍHO PURKRABSTVÍ PRAŽSKÉHO.

V PRAZE.

NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

1906.

SOUPIS REGISTER SOUDU

NEJVYŠŠÍHO PURKRABSTVÍ PRAŽSKÉHO.

SESTAVIL

VÁCLAV SCHULZ.

V PRAZE.
NÁKLADEM ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.
1906.

TISKEM ALOISA WIESNERA V PRAZE,
KNIHTISKAŘE ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY SLOVESNOST A UMĚNÍ

K soudu nejvyššího purkrabství pražského náležely, ne-li dříve, jistě již od počátku století XV. rozepře o listy, to jest o dluhy upsané listem s rukojměmi bez pojištění na statku, o dobré vůle čili listiny, jimiž dlužné pohledávky druhým osobám se postupovaly, o vyvadění z rukojemství apd.[1])

Podrobné předpisy o tom obsahuje zřízení zemské z r. 1500 na listech N. 2—8, kde se mezi jiným i výslovně nařizuje: »Najjasnějšie knieže a pán, pan Zygmund, římský a český král, se pány na plném soudu ustanovili a za právo nalezli, — že mnoho jest listuov starých i nových v této zemi, ktož by kolivěk takové listy měli až do dnešnieho dne, aby byli s nimi před purkrabí pražským a purkrabie pražský aby je slyšel a soudil, jakož od starodávna právo bylo. — A listy purkrabie súditi má vedle starodávných nálezóv. A listy toliko na dluhy, kteréž by svědčily na peníze, súditi purkrabie má a jiných nic. — A dobrých volí na papieru purkrabie súditi nemá, než na pergamenu s visutými pečetmi, jakož od starodávna bylo. Než kteréž sú pře došlé dobré vuole, ty mají tu dosúzeny býti.«

Zřízení zemské z r. 1530 v souhlase s tím ustanovuje na listu C. 1 krátce: »Ktož by z listovní věci jinam pohonil než před najvyššího purkrabí pražského, ten puohon bude jemu zdvižen; a to toliko vo ty listy, kteréž s pokutami ležení pro peníze svědčí.«

Týmiž téměř slovy vyslovuje se o tom zřízení zemské z r. 1549 v článku D. 5: »Kdož by z listovní věci jinam pohnal než před úřad purkrabství pražského, ten puohon bude jemu zdvižen. A to toliko vo ty listy mají se před týž úřad poháněti, kteréž s pokutami ležením pro peníze svědčí.« A v článku Q. 38: »Listy purkrabě souditi má vedle starodávních nálezuov; a listy toliko na dluhy, kteříž by svědčili na peníze s pokutami listu hlavního, souditi purkrabě má a jiných nic. A při tom úřadu od zapisování svědkuov má se bráti po jednom groši českém. A listovní svědomí při úřadu purkrabském má přijímáno býti; a má pohnati svědka

---

[1]) Dr. Josef Kalousek: České státní právo str. 110 a 363.

listem od úřadu purkrabského a ten má vyznati na svou víru a na svou duši. Než jestliže by kdo chtěl komu dáti svědomí bez puohonu k témuž soudu, jako i při jiných se to zachovává, toho každý aby vuoli měl. A dobrých volí na papíru purkrabě souditi nemá, než na pergameně s visutými pečetmi, jakož od starodávna bylo.« Avšak v článku C. 30 připojuje k tomu naučení v případě, že by na někoho pro neplacení summy, k níž byl odsouzen, byl vydán zatýkač: »A jestliže by pak kdo, tak sa zatčen, i chtěl vzíti nebo vzal obeslání před úřad purkrabství pražského z neřádného zatčení, tehdy do téhož obeslání aby zejména příčinu neb příčiny doložil a oznámil, aby obeslaný o tom věděti a proti tomu hotov býti mohl s potřebami svými. A soud purkrabský aby v tom jiného nic nesoudil, než samo zatčení neřádné; a pod tím pře znovu slyšeti a súditi nemá. — A dokudž by ta pře o neřádné zatčení rozsouzena nebyla, do toho času (a dále nic) aby purkrabě mohl straně roku přidati, odtahu v té při dalšího a zbytečného žádného nečině.«

Zřízení zemské z r. 1564 předpisuje v podstatě totéž, ač částečně jinými slovy, v článcích O. 38, O. 35 a D. 33.

Obnovené zřízení zemské z r. 1627 vyslovuje se o příslušnosti soudu purkrabského v článku F. 23 takto: »Ačkoli na tomto soudu z strany plnění listův dlužních, vyvazení z rukojemství, též vynahražení zase summy peněz v času rukojemství vynaložených půhon se bral, v jiných pak věcech, kteréž tolikéž k dotčenému soudu přináležejí, obeslání vycházelo, jako za příčinou nepořádného zatýkače, aneb že by kdo odhadu odpor činiti chtěl, též z strany dosti činění zapsání svému aneb také vyvazení a vykvitování jeho: avšak my tomu milostivě chtíti ráčíme, aby se [sic] jak při všech jiných soudech tak i při tomto úřadu budoucně na všecky ty již jmenované věci tím vším spůsobem, jakž svrchu dotknuto, obeslání bylo (vel vycházelo), a když pořádné zapsání před rukami bude, tehdy toliko vejpis jeho k žalobě se přiložil a obžalovaný se obeslal, aby k budoucímu nejprv příštímu purkrabskému soudu stál a tu původovi odpovídati povinen byl.«

Předsedou soudu purkrabského byl purkrabí hradu Pražského co stálý zástupce nejvyššího purkrabí pražského. Pod jeho pečetí »půhonové, obeslání, zatýkačové a také relací na práva, kdož by toho potřeboval, ke dskám vycházeli; na ty půhony nálezy a rozsudky činil.« Byl-li v Praze, předsedal někdy i tomuto soudu král sám, jak to dle svědectví register níže pod č. III. 5 popsaných v době ode dne 21 října 1638 do 23 září 1645 činil král Ferdinand III. V zřízení zemském není o předsednictvu výslovně nic ustanoveno, nýbrž mluví se o něm jen příležitostně, mimochodem. Výslovně určen jest tam pouze plat, který nejvyšší purkrabí pražský svému zástupci každoročně dávati jest povinen. Zřízení zemské z r. 1500 praví o tom na listě N. 4. b: »Když by Pán Buoh pana Jence[1]) neuchoval, kdožkolivěk po něm budú bývati purkrabové pražští, ti mají

[1]) Nejvyšší purkrabí pražský pan Jan Jenec z Janovic zemřel dne 20 dubna 1503.

purkrabí hradu Pražského dávati pětmezcietma kop grošuov českých do roka a ztravu naň a na jeho čeleď a na tři koně obrok i podkovy.« S tím souhlasí úplně článek Q. 39 zřízení zemského z r. 1549 a článek O. 36 zřízení zemského z r. 1564. Obnovené zřízení zemské z r. 1627 se o tom nezmiňuje.

Vedle předsedy bylo na soudu purkrabském šest přísedících radů, lidí urozených, držitelů statků svobodných. Zřízení zemské z r. 1500 praví o tom na listu N. 4. b: »Což se soudu purkrabie pražského dotýče, tak o tom zřiezeno jest, že při purkrabí nynějším neb budúcím při soudu jeho zasedati mají najméně šest dobrých lidí urozených a ti k soudu přísahu udělati mají. A purkrabie najvyšší pražský těmi dobrými lidmi šestmi soud ten osaditi má, aby každý z nich na svobodných dědinách měl. Pakli by neměl na svobodných dědinách, tehdy ten s raddú krále Jeho Milosti, pakli by krále Jeho Milosti v zemi nebylo, tehdy s raddú pánuov a vladyk z plného soudu do toho soudu vsazen býti má a jinač nic.« Totéž ustanovuje zřízení zemské z r. 1549 v článku Q. 40 i ono z r. 1564 v článku O. 19. Obnovené zřízení zemské z r. 1627 nařizuje v článku F. 22 stručně: »Na soudu purkrabském při purkrabí pražským nejméně šest dobrých lidí urozených a na cti zachovalých sedati a ti, tak jako komorního a dvořského soudu soudcové, do soudu purkrabského přísahu učiniti mají.« V poznamenání úředníků nejvyššího purkrabství pražského Vavřince Waispergera st. z Bílé Hory níže při č. II. 3 v poznámce otištěném uvedeno jest k roku 1546 a 1556 pět a k r. 1570 a 1593 sedm radů soudu purkrabského.

Soud purkrabský neměl určitě vyměřeného času k zasedání. Úřadoval dle potřeby. Na sněmě, který byl držán na jaře r. 1543, usnesli se stavové, aby soud ten zasedal i v pátek, což se dosud nedálo. »Item, co se soudu purkrabstvie pražského dotýče, jakož jest předešle i těchto časuov den páteční složen byl a soud na ten čas se nedržíval pro příčinu židuov, i poněvadž již židé při ouřadu purkrabstvie pražského krom předešlých věcí nic činiti nemají,[3]) aby v páteční den purkrabie pražský soud držal tolikéž.« [4]) V odpovědi své král Ferdinand I. potvrdil toto snesení sněmu slovy: »Item, soud purkrabský pražský aby se v pátek držeti mohl, toho JMKská na žádost stavův dopouštěti a milostivou vůli svou královskou k tomu dávati ráčí.« [5]) V zřízení zemském z r. 1549 čl. Q. 40 a v zřízení zemském z r. 1564 čl. O. 19 ustanovuje se zcela

---

[3]) Byliť židé nedávno předtím navždy ze země vypovězeni a to dle instrukce poslům královským ku sněmu dne 10 září 1541 dané (Sněmy I. 493) a na sněmě dne 4 května 1542 opětně přijaté (Sněmy I. 541): »Item, což se židuov dotýče, jakož jsou předešlým sněmem od JMKské na dožádání všech třie stavuov z královstvie českého vypovědíni a to podle jiných artikuluov sněmovních dskami zemskými zapsáno býti mělo, JMKská toho při tom zuostavovati ráčí, tak aby tíž židé více v tomto královstvie od žádného ze všech třie stavuov trpěni ani chováni a přijímáni nebyli a to na budúcí věčné časy.« — [4]) Sněmy české I. 564. — [5]) Sněmy české I. 568.

všeobecně pouze: »A odkladuov v soudu bez hodných příčin aby [purkrabie pražský] nedělal.« Aby pře na soudu purkrabském ještě rychleji vyřizovány býti mohly, usnesli se stavové na sněmě, který byl držán na hradě Pražském na jaře r. 1567: »Předkem aby soud purkrabský, jakož i jiní soudové zemští, ráno se zasedával a soudíval; a podle toho JMCská i tomu povolovati ráčí, aby ty dvě neděle, kteréž se při každém soudu komorním na těch přech postranních držívaly, aby toliko jeden týden po vyjití dvou neděl soudu komorního se držíval, a tak za tou příčinou soud purkrabský o ty čtyry neděle déleji by se soudívati mohl a lidé také aby k svým spravedlnostem a rozsudkuom spíše přicházeti mohli.« [6])

Ačkoliv tedy soud purkrabský dle zákona neměl určitých terminů, nýbrž zasedal dle potřeby, předce se během času ustálil na jistých obdobích. Srovnáme-li všecky zprávy, které se v registrech o zasedání soudu toho nacházejí, shledáme, že až do bitvy na Bílé Hoře bylo v obyčeji deset období, ačkoliv soud každého roku ve všech těch obdobích nezasedal. Jsou to období následující: 1. po Novém letě neb sv. Třech králích, 2. po sv. Dorotě neb sv. Školastice neb sv. Valentinu, 3. po neděli Laetare neb Judica, 4. po neděli Cantate, 5. po sv. Medardu neb sv. Vítě, 6. po Navštivení Panny Marie, 7. po sv. Vavřinci neb Na nebe vzetí Panny Marie, 8. po Narození Panny Marie neb sv. Matouši, 9. po sv. Lukáši neb sv. Voršile a 10. po sv. Alžbětě neb sv. Ondřeji. Ze století XVI. nemáme přesných zpráv. Toliko z dat v rukopisech níže pod č. III. 1 a VIII. 1 uvedených můžeme si utvořiti přibližný toho obraz. Tak zasedal soud k. p. roku:

1574 v měsíci lednu, květnu, srpnu, září, říjnu, listopadu a prosinci, tedy, ne-li více, jistě sedmkráte;

1576 v měsíci lednu, březnu, dubnu, květnu, srpnu a prosinci, tedy, ne-li více, jistě šestkráte;

1583 v měsíci únoru, březnu, červnu, září a listopadu, tedy, ne-li více, jistě pětkráte;

1590 v měsíci únoru, dubnu, květnu, červnu, srpnu, září, říjnu a prosinci, tedy, ne-li více, jistě osmkráte;

1591 v měsíci únoru, dubnu, květnu, červnu, říjnu a listopadu, tedy, ne-li více, jistě šestkráte;

1592 v měsíci lednu, březnu, dubnu, květnu a červnu, tedy, ne-li více, jistě pětkráte;

1593 v měsíci lednu, únoru, březnu, květnu, červnu, červenci, září, říjnu a listopadu, tedy, ne-li více, jistě devětkráte;

1594 v měsíci lednu, únoru, březnu, květnu, červnu, srpnu a listopadu, tedy, ne-li více, jistě sedmkráte.

V století XVII. od r. 1616 počínajíc nalezáme již v registrech nálezových samých záznamy o tom, kdy v kterém roce soud byl držán; tak k. p. roku

---

[6]) Sněmy české III. 385.

1616 v měsíci únoru, březnu, květnu, červnu, září, říjnu a prosinci, tedy sedmkráte;

1617 ve dnech 10—14 března, 25 dubna — 2 května, 12—22 června, 11—16 srpna, 18—23 září a 4—11 prosince, tedy šestkráte;

1618 ve dnech 12—22 února, 30 března — 2 dubna a 5—21 května, tedy třikráte;

1619 nebyl držán vůbec;

1620 ve dnech 17—20 února, 3—9 dubna a 18—27 května, tedy třikráte.

Po vydání obnoveného zřízení zemského zasedal roku

1628 v měsících lednu, dubnu, červnu, září a prosinci, tedy pětkráte;

1629 v měsících únoru, březnu, květnu, červnu a říjnu, tedy pětkráte;

1630 v měsících lednu, březnu, červnu a říjnu, tedy čtyřikráte.

V dalších dobách válečných byl držán velmi nepravidelně. V čase od 21 října 1638 do 23 září 1645, kdy předsedal sám král Ferdinand III., zasedal soud purkrabský roku

1638 ve dnech 18—27 března, 18 června — 3 července a 21 října — 6 listopadu;

1639 ve dnech 10 února — 12 března;

1640 ve dnech 7—27 srpna a 22 října — 3 listopadu;

1641 ve dnech 7—24 ledna, 30 dubna — 15 května, 3—10 července a 21 října — 9 listopadu;

1642 ve dnech 10—22 února, 19 května — 4 června, 11—22 srpna a 22 října — 7 listopadu;

1643 ve dnech 9—23 února, 4—16 května, 11—21 srpna a 22 října — 7 listopadu;

1644 ve dnech 11—23 ledna, 26 dubna — 7 května, 8—20 srpna a 28 listopadu — 13 prosince;

1645 ve dnech 13—25 února, 15—27 května, 11—23 září a 28 listopadu — 23 prosince.

Odtud zasedal soud do roka obyčejně čtyřikráte a sice v měsících 1. lednu neb únoru, 2. dubnu neb květnu, 3. srpnu neb září a 4. listopadu neb prosinci čili na počátku roku, na jaře, v letě a v zimě, aneb jen třikráte do roka nejčastěji v měsících lednu, květnu a září.

Co se dodávání půhonů týče, vrátil se sněm, který byl zavřín dne 27 září 1575, k původní zvyklosti šesti neděl místo dosud ustanovených čtyř neděl. »A jakož jest zřízením zemským [7]) to vyměřeno a předešlý starobylý způsob [8]) složen jest, že půhonové od téhož ouřadu nejvyššího purkrabství pražského ke čtyřem nedělím vycházejí: i z jistých a uznalých příčin JMCská jakožto král český a stavové to tímto sněmovním zůstáním nařizovati a zase ustanovovati ráčí, aby půhonové zase, jakž prvé bývali, k šesti nedělům vycházeli, tak aby tíž půhonové tím volněji časně

---

[7]) Zřízení zemské z r. 1564 čl. O. 22. — [8]) Zřízení zemské z r. 1549 čl. Q. 27.

dvě neděle před stáním dodáváni býti mohli a lidé bezpotřebných nákladův pro krátkost času a nečasné dodávání nevedli.« [9])

Se soudem purkrabským byl spojen soud mezní, o meze či hranice. Na soudu tom zasedal purkrabí pražský maje při sobě původně dvanácte přísežných konšelů po šesti od obou svářících se stran jemu přidaných. Zřízení zemské z r. 1500 vyslovuje se o soudu tom na listech N. 3—4 takto: »Purkrabie když by na meze jeti měl, tehdy puovod má poň přijeti na hrad Pražský a má jemu dáti pět kop grošóv českých a ztravú i fuorú jeho má opatřiti, až na meze přijede. A pohnaný také má jemu dáti pět kop grošóv českých a jej zase ztravú i fuorú až na hrad Pražský opatřiti a dovézti. A puovod na těch mezech má purkrabí přidati řečníka, rychtáře a šest konšelóv přísežných; a pohnaný též šest konšelóv přísežných má přidati. A kteráž strana křivá zuostane, má druhé straně zase navrátiti, což jest na purkrabí a na ztravu naložil.«

Totéž ustanovují i zřízení zemská z r. 1549 v článku Q. 37 a z roku 1564 v článku O. 34, dodávají však k tomu ještě: »A ti konšelé od stran přidaní jiné přísahy k tomu soudu činiti nemají, než na ty přísahy souditi pomáhati mají, kteréž sou k úřadům konšelským učinili.«

Poněvadž však venkovští konšelé byli velmi často k soudu takovému hlavně pro neznalost zřízení zemského naprosto nezpůsobilí, usnesl se sněm zemský, který byl držán v měsíci březnu roku 1567, aby purkrabímu bylo dáno k ruce osm osob z stavu panského neb rytířského po čtyřech od obou svářících se stran. Usnesení to zní doslovně takto: »Což se soudu mezního a hraničného dotýče, jakož zřízením zemským vyměřeno jest, kdož by purkrabí hradu Pražského na meze vésti chtěl, že má původ i obeslaný po šesti konšelích k němu do soudu přidati, a poněvadž jest se tomu vyrozumělo, že mnohdykráte se trefuje a zvláště pak při horách, že strany, které o meze spolu činiti mívají, dosti chatrné a zřízení zemského neznalé osoby k purkrabí hradu Pražského jsou vydávaly a tou příčinou odkladové a prótahy lidem v jich spravedlnostech se dály: i na tom jsme se všickni tři stavové snesli a srovnali, když by kdo purkrabí na které meze vésti chtěl, že má puovod i obeslaný místo těch šesti konšeluov po čtyřech osobách z stavu panského neb rytířského, osoby dobře zachovalé, vydati a ty, když by se jim časně psaním od úřadu najvyššího purkrabství pražského oznámilo, povinny budou na týž den v obeslání mezním položený na mezech se najíti dáti a purkrabí toho pomoci slyšeti a souditi; a jestliže by ty osoby prvé přísežné nebyly, tehdy aby přísahu k tomu soudu učiniti povinny byly. Než trefilo-li by se, že by některé město královské neb měštěnín o meze činiti měl a purkrabí na meze vésti chtěl, jestliže by těch čtyř osob stavu panského neb rytířského purkrabí k dosažení soudu míti nemohl, tehdy bude moci místo těch osob panských neb rytířských čtyři osoby přísežné, konšely z měst královských, k němu vydati.« [10])

[9]) Sněmy české IV. 286. — [10]) Sněmy české III. 385.

Avšak nyní bývaly nesnáze zase s tím, že se obeslaní pánové v čas k soudu nesjížděli. Proto byl artikul sněmovní z r. 1567 změněn na sněmě držaném v měsíci září roku 1575 tak, aby purkrabí vyjížděl na soud mezní se dvěma rady soudu purkrabského a svářící se strany aby postavily po třech osobách z stavu panského neb rytířského z blízkého sousedstva. Sneseno o tom následovně: »I poněvadž se v tom [v artikuli sněmovním z r. 1567] ten nedostatek nachází, že ty osoby stavu panského a rytířského, kteréž k tomu voleny a obsílány bývají, se časně nesjíždějí a strany na tom pro přetržení obeslání aneb starého [sic] práva, kdyby téhož soudu nedosadily, nebezpečenství nesou: i takto JMCská jakožto král český a všickni tři stavové ten artikul opatrovati a napravovati ráčí: Předkem, když purkrabě na kteréžkoli meze vyžádán bude, má purkrabě osoby dvě z soudcův a rad soudu nejvyššího purkrabství pražského na ty meze, kteréž mu se viděti bude, vzíti a nicméně po třech osobách stavu panského nebo rytířského z každé strany k dosazení téhož soudu, těm mezem, o kteréž činiti jest, blízké a příležité, k purkrabí strany vydati a poznamenané k úřadu nejvyššího purkrabství pražského hned při vyjití aneb po vyjití obeslání mezního časně dáti, aby listem od úřadu k témuž soudu obeslány byly; a ty mají beze všech výmluv a bezelstných příčin na ty meze na den a čas položený přijeti. Jestliže by pak kdo buď pro nedostatek zdraví neb z jiných slušných a hodných příčin nemohl přijeti, má se časně psaním purkrabí opověděti a příčinu nepříjezdu svého oznámiti; a pakli by nepřijel ani psaním (jakž napřed dotčeno) se časně neopověděl, anebo že by příčina slušná a hodná se nenašla a to že by od strany ukázáno bylo, má ten každý té straně, od kteréž jest volen, pokuty 50 kop grošův českých dáti a na toho každého hned při témž soudu mezním má stanné právo pro touž pokutu dáno býti a ten každý, komuž stanné právo dáno jest, bude moci listem zatýkacím od úřadu nejvyššího purkrabství pražského té pokuty dobývati. A nicméně jedna strana každá, bude-li míti dostatek přátel, bude moci osobu hodnou na to místo k dosažení počtu osob do téhož soudu purkrabí jmenovati; a když mu purkrabí rozkáže, má se a bude povinen každý tak a ne jináče zachovati a do téhož soudu tu hned dosednouti bez odpornosti. A kdož by z těch volených osob buď k radě JMCské anebo kterémužkoli soudu aneboližto ouřadu povinností prvé zavázán byl, ten má na touž povinnost do téhož soudu dosednouti; a kdož by povinnosti neměl, ten každý má ji k témuž soudu učiniti, leč by kterého obě strany dobrovolně z toho propustily a bez učiněné povinnosti trpěti chtěly. Než co se artikule téhož soudu mezního osob stavu městského dotýče, jak by se při tom zachováno býti mělo, to se při témž artikuli sněmovním leta nadepsaného 67 zůstavuje«.[11])

Poněvadž však osoby od stran k soudu přidané nebývaly nestrannými, byl artikul ten na sněmě držaném na počátku roku 1585 pozměněn

---

[11]) Sněmy české IV. 285—286.

tak, aby purkrabí budoucně těchto šest nestranných přísedících ze stavu panského neb rytířského sám volil. Zní pak artikul ten z r. 1585 doslovně takto: »O purkrabí na meze. A jakož jest nejvyšší purkrabě pražský na JMCskou a stavy vznesl, že, když kdo purkrabě na meze vede a podle snešení, kteréž se jest na sněmu leta ɔc 75 stalo, od stran po několika osobách stavu panského aneb rytířského k purkrabí k slyšení a souzení stran místo konšeluov se přidává, nemalí odporové a zaneprázdnění bývají a z toho že to pochází, že vydaní přátelé od stran toliko při těch, od kterýchž jsou vydáni, drží: a protož JMCská jest se se stavy snésti ráčil, když by tak purkrabě na meze veden býti měl, že bude moci sám osoby z stavu panského a rytířského nestranné, kteréž by mu toho slyšeti a souditi pomohly, k tomu obeslati zachovajíc v tom ten spůsob všelijak, jakž na svrchu psaném sněmu z strany obeslání osob [a] od stran přidávání vyměřeno jest.« [12])

Avšak i nyní zbývalo ještě dosti nesnází a nejistoty při jednání soudu mezního. Aby jim odpomohl, sepsal »na snažné a pilné toho vyhledávání — urozeného a statečného rytíře pana Jiříka mladšího Vratislava z Mitrovic na Zálši a Protivíně, purkrabí hradu Pražského,« pan Jakub Menšík z Menštejna na Mokropsech a Vonoklasech, místosudí království českého, knížku: »O mezech, hranicích, soudu a rozepři mezní i příslušenství jich v království českém«, v které pojednává o tom, »jak se ten soud začíná a osazuje, též i jak se rozsudkové spravedliví podle předešlých starobylých zvyklostí a nálezů činiti obyčej mají.« Knížka tato byla k žádosti stavů na sněmě roku 1600 pronesené od purkrabí pražského zároveň se spisovatelem znovu bedlivě přehlídnuta a potom od nejvyšších úředníků a soudců zemských »za hodnou a potřebnou, aby vytištěna a zřízením zemským stvrzena byla,« uznána; císař dne 23 června 1600 zvláštním privilegiem to potvrdil a schválil. Na sněmě r. 1601 sneseno jednosvorně, »aby touž knížkou vuobec i jedenkaždý v tomto království při mezech, hranicích, soudu a rozepři mezní se řídili a spravovali, zřízením zemským aby byla stvrzena a předepsané JMCské privilegium aby ve dsky zemské vepsáno a na zámek Karlštejn mezi jiné listy a majestáty aby schováno bylo.« [13])

Dle této knížky[14]) dosti obšírné — čítáť mimo úvod a rejstřík 118 listů textu — měl purkrabí hradu Pražského vedle dvou radů soudu purkrabského při soudu mezním, který se na sporných mezech ráno s východem slunce zahajoval, míti k ruce co přísedících soudu dvanácte osob z stavu panského a rytířského. »Jestliže by pak osoby z stavu panského a rytířského k soudu obeslané všecky se nesjely — tehdy pan purkrabě nicméně v počtu desíti osob ten soud mezní zasednouti, říditi a konati bude moci — na těch hranicích v stanu po straně na gruntech původa.« Soud zahajuje

[12]) Sněmy české VI. 566—567. — [13]) Sněmy české X. 44—45, 57—58 a 187. — [14]) Knížku tuto vydal znovu r. 1883 JUDr Hermenegild Jireček ve svém »Codex juris bohemici« IV. 5 str. 148—218.

a pořádek při něm udržuje zvláštní rychtář mezní. Svědkové z lidu prostého přísahají na kříž bosi a jen v košili odění klečíce v hrobě k východu slunce obráceném a vykopaném na místě, kde spor o meze se počíná, avšak na pozemcích původa. Svědkové ze stavu panského a rytířského přísahají »zdvihnouce dva prsty a stojíce nad hrobem proti východu slunce.« — »Před tento soud žádný s žádným kordem, ručnicí, voštipem nebo jinou takovou braní předstupovati nemá, ale jedenkaždý má míti hůlku v ruce na znamení pokoje zdržení.« Písařem při soudu mezním jest osoba přísežná od úřadu nejvyššího purkrabství pražského, která s sebou na meze veze registra soudu toho bezpečně opatřená a celé jednání i s vejpovědí do nich ihned má pilně a pořádně vepsati a po ukončeném jednání vše soudu přednésti a publikovati. K soudu samému »tyto potřeby má původ na hotově míti: 1. Vůz a koně pro pana purkrabí a pány raddy příhodné odeslati k úřadu. 2. Vůz a koně pro registra, písaře soudu a rychtáře mezního. 3. Útratu na cestu a co panu purkrabí podle vyměření zřízení zemského od vejjezdu deset kop míšenských náleží, to odeslati. 4. Stan na mezech míti rozbitej, v něm dva stoly, stolice a lavice. 5. Motyky, kratce, rejče, lopaty, píly, sekery, dláta a k tomu dva dělníky správný, kteří by udělali, co se jim rozkáže. 6. Opatření na mezech stravou a přeležením podle slušnosti pro pana purkrabí, pány soudce a osoby úřadní s čeládkou jich.« — —

Soud nejvyššího purkrabství pražského zůstal v činnosti až do vydání nového soudního řádu císaře Josefa II. Dnem 31 května 1783 skončila se působnost jeho i ostatních posud stávajících soudů. Následujícího dne 1 června 1783 vešel v platnost již nový soudní řád a všecky staré soudy jsou zrušeny.

O veškerém jednání byly při úřadě soudu nejvyššího purkrabství pražského činěny záznamy do zvláštních kněh, register. Těch bylo více druhů, dle obsahu zápisů. Až na naše časy zachovaly se z kněh úřadu toho následující: I. Registra půhonná a obsélací, jež obsahují půhony a žaloby pro dluhy neb rukojemství a obeslání pro neřádné zatčení; II. Registra svědomí, v nichž se svědkové, t. j. svědectví jejich, zapisovali; III. Registra nálezová a vejpovědní, obsahující nálezy ve přích o dluhy, vejpovědi při obeslání a práva stanná; IV. Registra vejpovědní mezní obsahují vejpovědi ve přích o meze a hranice, kteréž »purkrabě hradu Pražského maje při sobě konšely přísežné (po roce 1567: »se pány soudci k právu meznímu podle sněmovního nařízení obeslanými«) vedle práva mezního z plného soudu tudíž osazeného a zahájeného vyslyšavše svědomí a vedení svědkóv a pokazování, to vše pilně váživše«, vynesl; V. Registra zápisná obsahují jednání a smlouvy o dluhy mezi stranami, přiznání se k dluhům a sliby tyto v určitých lhůtách splatiti; VI. Registra milosti dání a relací, do nichž se přepiso valy přípisy od krále neb místodržících kr. č. nejvyššímu purkrabí zaslané ve věcech soudu se týkajících neb o udělených milostech a povýšeních-

ale také relace od soudu purkrabského k jiným úřadům vyšlé; VII. Registra deposicí, do nichž se zapisovalo, jaké listiny a summy strany u úřadu ukládaly či deponovaly, a komu a kdy byly tyto později vydány; VIII. Registra ukazování ku přem, totiž toho, co strany u soudu ukazovaly na podporu žalob svých; IX. Registra registrování jistot a půl leta vědění dání obsahují opisy dlužních listů a přípisy od úřadu purkrabského, jimiž se na žádost věřitelů dává dlužníkům pololetní vejpověď k zaplacení dlužných peněz; X. Registra napomenutí t. j. opětovná vyzvání k dlužníkům, aby konečně dluhy své do určité doby splatili pod trestem zatčení a úhony poctivosti; XI. Registra roku přidání, jež obsahují přiznání se věřitelů před úřadem, že dlužníkům svým »roku přidávají« t. j. termín k zaplacení dluhu prodlužují, ovšem bez porušení práva svého; XII. Registra postavení se do zatčení t. j. záznamy o tom, že dlužníci »postavili se do zatčení svým věřitelům« a že komorníci dodali krajským hejtmanům na liknavé dlužníky »zatýkač druhý, jenž nepoctivý sluje«, aby je úřadu purkrabskému do zatčení postavili; XIII. Registra zapsání vězňův, totiž těch, kteří z vězení na závazek byli propuštěni; XIV. Registra komornická, do nichž komorníci úřadu toho zapisovali, kdy, kde a jak doručili úřední poslové stranám půhony, obeslání apd.; XV. Registra zvodů a odhadů statků pod právomoc úřadu nejvyššího purkrabství pražského náležejících a XVI. Podací protokoly, do nichž se více méně stručně zaznamenávaly v pořadu časovém spisy, které k úřadu docházely.

Všecka tato registra byla r. 1859 s jinými ještě soudními knihami darována od c. k. vrchního zemského soudu království českého Museu království českého. Nyní nacházejí se v archivu musejním, k němuž se vztahuje připojené číslo. Pod starou signaturou, kterou byly opatřeny v registratuře soudní, byly knihy ty až dosud uváděny v literatuře. Některé nálezy soudu purkrabského ze století XVI. nacházejí se porůznu v rukopise c. k. všeobecné a universitní knihovny v Praze sig. XVII. A. 35, který jsem pod názvem Registra V. K. Stránského z Greifenfelsu popsal v Soupise register soudu komorního království českého pod č. III. 8, pročež jeho zde dále více neuvádím.

I. Registra půhonná a obsélací.

1. Registra půhonná z let 1509—1510, nově vázaná, jichž původní název se nezachoval, mají zpředu na 8 listech rejstřík alfabetický dle počátečního písmene křestního jmena strany pohánějící, nadepsaný Registrování póhonóv Václava z Vítenče. Václav Trčka z Vítenče byl v letech 1507—1520 písařem úřadu soudu nejvyššího purkrabství pražského a psal tato registra až do konce. Text zabírá listy A—H po 20 a J. 1—8 s několika vložkami a obsahuje půhony pro dluhy, ruko-

jemství i dobré vůle, k nimž pravidelně jsou připojeny poznámky z dalšího soudního jednání. Číslo 705, stará sig. F. 60.

2. Registra půhonná Kupidova I. z let 1537—1538, nově vázaná, jichž původní název jen na spodní ořízce zachovaný zní Půhonní první Kupidova 1537—38, byla snad původně devátými půhonnými registry úřadu purkrabského vůbec, jak by tomu nasvědčovalo nad názvem tím nadepsané ač poněkud nejasné R. IX. Jan Kupido Popovický z Lovče byl písařem úřadu nejv. purkrabství praž. v letech 1537—1549, ne-li ještě déle. Zpředu jest na 18 listech rejstřík alfabetický, upravený jako předcházející. Text zabírá listy A—R po 20 a S. 1—5, z nichž vrstvy K, L a M buď již původně neb teprve při převazbě jsou přeházené, a obsahuje půhony pro listy dlužní, rukojemství i dobré vůle s hojnými a obšírnými poznámkami dalšího soudního jednání se týkajícími. Zadní polovice rukopisu jest vlhkem dosti značně porušená. Č. 81, stará sig. 2 F.

Registra půhonná Kupidova II. z let 1539—1540 se nezachovala.

3. Registra půhonná Kupidova III. z r. 1541, nově vázaná, dle nápisu na spodní ořízce Třetí Kupidový 1541 zvaná, bývala dle staršího záznamu vázaná v hnědé ozdobné kůži s nápisem do přední desky vtlačeným Půhonný leta MDXLI třetí Kupidový. Zpředu jest na 11 listech rejstřík alfabetický, upravený jako u předešlých. Text zabírá listy A. 1—20, B. 1—22, C—P po 20 a Q. 1—19, z nichž však F. 1, M. 5 a Q. 14 i 16 chybí. Iniciálka a datum na prvním listě jsou zlaté. Na zadní straně posledního listu jest velikým písmem poznamenáno »Třetích Kupidových konec.« Obsah jako u předešlých s dosti hojnými poznámkami z dalšího soudního jednání. Č. 706, stará sig. F. 11.

Registra půhonná Kupidova IV—VI. z let 1542—1546 se nezachovala.

4. Registra půhonná Kupidova VII. z let 1547—1549, dle nápisu na spodní ořízce prostě Sedmý Kupidový 1547, 48, 49 zvaná, jsou nově do starých desk vázána. Zpředu jest rejstřík o 19 listech alfabetický jako u předešlých. Text zabírá listy A—P po 20, R. 1—22, S až W po 20 a Z. 1—19; listy A. 9 a N. 13 chybí, ale v rejstříku nepřicházejí, tak že je tu snad jen chyba v označení nedopatřením písaře; list N. 15 jest dvakráte, jednou N. XV. a hned následující N. 15. Na konci chybí 10 listů; mát dle rejstříku býti posledním list Z. 29. Při listu B. 10 jest vložka s půhonem Adama ze Strašína, písaře při úřadu nejvyššího purkrabství pražského, z počátku roku 1547. Text začíná ozdobným nápisem »Leta božího MDXLVII^{ho} v pondělí po Novém letě. Sedmý Jana Kupidy ɔc.« Podobně začíná rok 1548; 1549 ještě slavnostněji červeným ozdobným nápisem »Anno salutifere incarnationis MDXLIX^{no}« a dále zlatým písmem počátek prvního půhonu, rok a číslo listu. Obsah jest jako u předešlých, hlavně půhony pro dluhy a listy dlužní, ale i pro vyvazení z rukojemství, pro náhradu způsobených škod i nákladův, z proleženého

apd. K většině zápisů připojeny jsou obšírné poznámky k dalšímu soudnímu jednání se vztahující. Č. 707, stará sig. F. 14.

5. Registra obsélací IV. z let 1597—1600, vázaná v bílé ozdobné kůži, mají na přední desce nápis Obsélací čtvrtý 1597, 1598, 1599, 1600 a na svrchní straně červeně zbarvené ořízky číslici IIII. Zpředu jest na 9 listech rejstřík alfabetický jako u předešlých. Text zabírá listy A—X po 20 a Z. 1—55 a obsahuje obeslání z neřádného zatčení, o zadosti učinění zatčení, o propuštění ze zápisu dlužního a vymazání jeho z register úřadu nejv. purkrabství pražského apd. s hojnými poznámkami k celému soudnímu jednání se táhnoucími. V textu i v těchto poznámkách jsou častěji citována i jiná registra tohoto úřadu, z nichž mnohá se nezachovala. Tak se na listu E. 15. b. uvádějí k r. 1596 Registra třetí nová obsélací; ta se nezachovala, rovněž jako obsélací první a druhá nová. Připojené bližší určení »nová« ukazuje k tomu, že byla ještě nějaká registra obsélací stará neb starší, která sáhala snad až na sám počátek století XVI. Č. 708, stará sig. 2 F. 1.

Registra obsélací V—VIII. z let 1600—1609 se také nezachovala.

6. Registra půhonná XLII. z r. 1609, vázaná v bílé ozdobné kůži, mají na přední desce a na svrchní straně červené ořízky číslici XXXXII. Zpředu jest na 17 listech rejstřík alfabetický jako u předešlých. Text zabírá listy A—X po 20 a Z. 1—30 a obsahuje půhony pro dluhy, vyvazení z rukojemství apd. z prvé polovice roku 1609 zároveň se stručnými poznámkami z dalšího soudního jednání. Č. 709, stará sig. 2 F. 4.

7. Registra obsélací IX. z let 1610—1612, vázaná v bílé ozdobné kůži s červenou ořízkou, mají na přední desce nápis Devátý obsílající. Zpředu jest na 6 listech rejstřík alfabetický jako u předešlých. Text na listech A—X po 20 a Z. 1—32 obsahuje hlavně obeslání pro neřádné zatčení, v nichž obsílající dokazuje, že z určitých »příčin týž list zatýkací jakožto nepořádný má minouti a on téhož zatčení prázen býti podle práva; pročež žádá za opatření a z téhož zatčení za propuštění.« K jednotlivým těmto zápisům z doby od počátku roku 1610 do dne 7 srpna 1612 jsou připojeny stručné poznámky z dalšího soudního jednání. Č. 710, stará sig. F. 43.

Registra obsélací X. z let 1612—1615 se nezachovala.

8. Registra půhonná IL. z roku 1612 mají na přední bílé desce i na červené ořízce dole a nahoře prostě číslici XXXXIX co nápis. Zpředu jest na 18 listech rejstřík alfabetický jako u předešlých. Text na listech A, B a J po 21 a C—H a K—X po 20 a Z. 1—32 obsahuje půhony pro listy dlužní, rukojemství a dobré vůle z doby ode dne 22 května do 5 října 1612. K jednotlivým půhonům jsou zpravidla připsány poznámky k dalšímu jednání soudnímu se vztahující. Na čistých listech Z. 35 a 36 jsou při vodní známce poznámky: »1617 Augusti 28. Arte et industria D.

Joannis Gerlii a Diewin. — Insignia urbis papiriensis in Calabria. Caponi manu propriae [sic] 15000.« Č. 711, stará sig. 2 F. 5.

9. Registra půhonná L. z let 1612—1613, na přední bílé desce a na spodní červené ořízce prostě číslicí L označená, mají na hřbetě nápis Padesátá půhonní od leta 1612 až do 1613. Zpředu jest na 19 listech rejstřík alfabetický jako u předešlých. Text na listech A—K po 20, L. 1—30, M—X po 20 a Z. 1—38 obsahuje opět půhony pro dluhy, z jistiny i z ouroků vzešlých a zadržalých, pro vyvazení z rukojemství, ze škod a nákladův apd. a sice z doby od dne 7 října 1612 do dne 4 února r. 1613. K jednotlivým půhonům připojeny jsou více méně obšírné poznámky z dalšího soudního jednání. Č. 712, stará sig. 2 F. 6.

Registra půhonná LI—LII. z let 1613—1614 se nezachovala.

10. Registra půhonná LIII. z let 1614—1615, na přední bílé desce a na spodní ořízce prostě číslicí LIII označená, mají zpředu na 20 listech rejstřík alfabetický jako u předešlých, za nímž následují na listech A—E po 20, F. 1—32, G—Q po 20, R—S po 21, T. 1—20, V. 1—22, W—X po 20, Z. 1—30 a AA. 1—17 půhony pro dluhy apd. z doby ode dne 26 června 1614 do dne 20 února 1615 s více méně obšírnými poznámkami z dalšího soudního jednání. Č. 713, stará sig. 2 F. 7.

11. Registra půhonná LIV. z r. 1615, na přední bílé desce a na spodní červené ořízce prostě číslicí 54 označená, mají na hřbetě nápis Padesátá čtvrtá půhonní od až do leta 1615. Zpředu jest na 18 listech rejstřík alfabetický jako u předešlých. Text na listech A. 1—21, B—D po 20, E. 1—27, F—S po 20, T. 1—26 a V—X po 20 obsahuje půhony pro dluhy apd. z doby ode dne 9 ledna do dne 4 června 1615 s více méně obšírnými poznámkami z dalšího soudního jednání. Č. 714, stará sig. 2 F. 8.

Registra půhonná LV., která obsahovala půhony z druhé polovice roku 1615, se nezachovala.

12. Registra obsélací XI. z let 1615—1620 mají na přední bílé desce nápis Jedenáctý obsélací. Ořízka jest červená. Zpředu jest na 7 listech rejstřík alfabetický jako u předešlých. Text na listech A—X po 20 a Z. 1—49 obsahuje obeslání pro neřádné zatčení apd. z doby ode dne 3 prosince 1615 do dne 26 června 1620 se stručnými poznámkami z dalšího soudního jednání. Č. 715, stará sig. 2 F. 9.

Registra obsélací z let 1620—1635 se nezachovala.

13. Registra půhonná LVI. z r. 1616, na bílé přední desce a na spodní červené ořízce prostě číslicí 56 označená, mají na hřbetě nápis Padesátá šestá půhonní a. 1616. Zpředu jest na 19 listech rejstřík alfabetický jako u předešlých. Text obsahuje na listech A—F po 20, G. 1—21, H—X po 20, Z. 1—30, AA. 1—20 a BB. 1—7 půhony pro dluhy apd. z doby ode dne 9 ledna do dne 29 července 1616 s hojnými poznámkami z dalšího soudního jednání. Č. 716, stará sig. 2 F. 11.

14. Registra půhonná LVII. z r. 1616, na bílé přední desce a na spodní červené ořízce prostě číslicí 57 označená, mají na hřbetě nápis Padesátá sedmá půhonní ánno 1616. Zpředu jest na 16 listech rejstřík alfabetický jako u předešlých. Text obsahuje na listech A—X po 20 půhony pro dluhy apd. z doby ode dne 29 července do dne 29 prosince 1616 s více méně obšírnými poznámkami z dalšího soudního jednání. Č. 717, stará sig. 2 F. 10.

Registra půhonná z let 1617—1619 se nezachovala. V Registrech nálezových růžových, jež níže pod č. III. 3 jsou uvedena, nacházejí se nálezy k půhonům zapsaným v Registrech půhonných LVIII. r. 1617 a půhonných LIX. r. 1618. Na vložce při listu E. 26 register půhonných LIV. nachází se výpisek z Register půhonných LX., datum však uvedeno není; byla asi z let 1618—1619.

15. Registra půhonná z let 1619—1620 nově vázaná, jichž původní název se nezachoval, mají ořízku modře kropenou a nazývala se snad dle toho modře kropená. Obsahují půhony pro dluhy apd., které jsou po řadě číslovány A—X po 20 a Z. 1 - 15; poněvadž některé půhony zabírají i několik listů, čítá celý rukopis o něco více listů, než signatury tyto naznačují. Půhony jsou z doby ode dne 20 listopadu 1619 do 21 února r. 1620 a mají jen velmi stručné přípisky z dalšího soudního jednání. Od č. X. 20 počínaje jsou zapsána jen záhlaví jednotlivých půhonů, jména pohánějících se osob, a nic více. Pocházejíť registra tato z doby vlády krále Bedřicha Falckého a zápisy v nich byly později za neplatné prohlášeny. Z téže příčiny nebyl k nim pořízen ani rejstřík. Prohlášení o neplatnosti těchto register nalézá se hned na prvním listě, po straně při prvním půhonu, a zní takto: »Vedle toho (jmenem a na místě JMCské jakožto krále českého, pána pana nás všech nejmilostivějšího) od JMti osvíceného knížete a pána pana Karla vladaře domu Lichtenštejnského vyměření, jakž též vyměření v registříku soudu tohoto červeným milosti dání pod literou B. 3 ingrossovaný v sobě obsahuje a zavírá:[15]) Všickni v regi-

[15]) Vyměření toto čili patent knížete Karla z Lichtenštejna ze dne 12 srpna 1622, jest zapsáno v zmíněných Registrech červených milosti dání z let 1617—1634, která níže pod č. V. 3 jsou uvedena, na listech B. 3—6 a zní takto:

»JMt osvícené kníže a pán pán Karel vladař domu Lichtenštejnského, kníže Opavské a Krňovské, JMti římského císaře, uherského a českého krále tejná rada, komorník a od JMti císařské plnomocenstvím nařízený místodržící v království českém oc., všem vůbec a jednomu každému obzvláštně to v známost uvozovati ráčí: Jakož jest JMt knížecí jmenem a na místě JMti císařské patentem svým odevřeným o propuštění soudu nejvyššího purkrabství pražského tolikéž všem vůbec teď nedávno pominulého času v známost uvésti ráčil, tak jak týž patent JMti knížecí, kteréhož jest datum v Menším městě Pražském 8 Julii, to vše v sobě šíř obsahuje a zavírá, i poněvadž v čas té zlé rebellí ti zjevní buřičové a protivníci JMCské jsou se také téhož úřadu nejvyššího purkrabství pražského ujali, v mocnost JMti nejvyššímu pánu panu purkrabí pražskému sáhli, na místo JMti jiného, jako i rady a písaře dosadili, soudy při témž úřadě purkrabském terminovali, drželi, v tom času nemálo půhonův k úřadu podáno a na staré půhony před tou roztržitostí k úřadu purkrabskému pořádně zašlé

střích těchto obsažení půhonové od prvního až do posledního s vyhlášením jich, s odklady, s zaručeními, s stannými právy, s vyšlými relacími na práva vedení, s zatýkači vzatými a přitom s zatčením vykonaným, s postoupením

---

i na staré pře vyslyšené přísudkův i odsudkův učiněno jest, ano i jiné mnohé nepořádné věci sou se přitom staly: což vše JMt knížecí majíce v svém dalším bedlivém považení ráčí jmenem a na místě JMCské jakožto krále českého a pána pana nás všech nejmilostivějšiho o těch všech věcech v čas té rebellí k témuž úřadu nejvyžšího purkrabství pražského zašlých dále takové vyměření činiti:

Předně aby nynější dosazený pan purkrabě hradu Pražského s radami soudu nejvyžšího purkrabství pražského snesouce se o jistý den dříve přijítí toho terminu k držení budoucího soudu purkrabského uloženého jej všem tak, jakž toho obyčej jest, v známost uvedl, potom na týž den terminovaný na ty všecky půhony od začátku té rebellí k témuž úřadu zašlé, tolikéž podobně aby bylo voláno na přísudky a vejpovědi, kteréž sou se tak v čas té roztržitosti vedle kterýchkoli půhonů neb obeslání staly, po pořad volati a potom ty všechny i s zatýkači po týchž přísudcích vyšlými, též s vykonaným zatčením z register vymazati a kassirovati, jako i ty listy zatýkací, kteréž by po pořádných přísudcích před tou rebellí stalých v čas té roztržitosti od úřadu purkrabského vydány byly, přetrhnouti dal.

Dále co se pak půhonův starých též i přísudkův před tou roztržitostí k ouřadu zašlých a učiněných dotýče, ty jakožto věc pořádná v svém terminu a spůsobu předešlém zcela a zouplna zůstávati mají. Což když se stane a v té nepořádnosti zašlé věci tak přetržené budou, tu potom dále vše předešlým dobrým a starým spůsobem podie práva a zřízení zemského řízeny bejti mohou. A poněvadž podle obyčeje a řádu, kterýž se při témž soudu od starodávna zachovával, při těch přísudcích v rebellí stalých lidem pojištění jich a jistoty právem listu hlavního psané jsou kassirovány a nepochybně mnohé i dokonce zrušeny, takové kassirování těch jistot nemá žádnému k žádné škodě bejti, nýbrž jestližeby kdo takové jistoty před rukami neměl, tehdy, když to podle práva provede, že jest ji měl a dlužník předešle proti zapsání svému nic neříkal, toho má tak užíti, jako by touž jistotu před rukami měl.

Z strany pak zápisův dlužních taky rejstry purkrabskými, pod listy zatýkacími aneb pode ctí a věrou v čas té rebellí učiněných, též vedle toho postoupení práva jedni druhým, ty také po přetržení půhonův, přísudkův, vejpovědí a jiných věcí aby z rejster i s listy zatýkacími tak, jakž po pořad zapsané jsou, vymazány byly. A po přetržení takových zápisův bude-li chtíti kdo koho o obnovení zápisu, jakž výš dotčeno, v času té rebellí vykonaného aneb postoupení práva obsílati, toho bude míti vůli. A když provede, že jest mu spravedlivě takovou summu povinen a postoupení práva že jest pořádně vykonáno, dlužník má mu tu summu znovu zase v času této pořádné správy zjistiti a postupující předešlé právo postoupení obnoviti.

Ti pak všickni, kteříž sou tak před tou rebellí po přísudcích anebo zápisích pořádně zatčeni byli aneb v zatčení zůstávají, jsou povinni jak týmž přísudkům tak témuž zatčení jako předešle dosti činiti a tu, kdež jim právem a zřízením zemským vyměřeno jest, zůstávati. Pakli by kdo toho pominul, tehdy ten každý, kdož by koho v zatčení měl, bude moci podle vyměření práva a zřízení zemského další exekucí proti němu vyhledávati, leč by ten zatčený po potřebě JMCské neb zemské byl, aneb že by v službě vojenské pod regimentem proti nepřátelům JMCské zůstával.

A jakož se i to nachází, že sou v čas té rebellí věřitelové dlužníkům a rukojmům svým od téhož úřadu půl leta věděti dali a je sobě vypravili, protož již taková polouletí jako i jiné všecky věci nepořádné se zdvihají a v nic obracejí, tak že žádného místa a průchodu míti nemají.

O kterémžto vyměření JMti jmenem a na místě JMCské učiněném všickni i jeden každý, obzvláštně strany, jichž se to dotýče, anebo plnomocníci jich k tomu zřízení

práv, s přijetím za zatčení a při něm roku přidáním (pokudž se co toho najde), s zapsáním poručníkův, kvitováním a summou se vším tím, což tak koliv od začátku té rebellí zašlo a při týchž půhoních se vynachází, se vymazuje, kassiruje a ničímž jest. — Což jest na poručení pana purkrabího Hradu Pražského pro budoucí pamět zaznamenáno. Actum 1622 ve čtvrtek po sv. Bartoloměji [d. 27 srpna].« Č. 88.

Jak svrchu při č. 5 bylo uvedeno, nacházejí se v těch registrech obsélacích čtvrtých odkazy k všelijakým jiným registrům. Z register půhonných soudu nejvyššího purkrabství pražského citují se tam na listu C. 5 »půhonná Tobiášova XIIá« k r. 1580, na listu D. 20 »sedmá nová půhonná« k r. 1590, na listu A. 13 »desátá nová půhonná« k r. 1591, na listu F. 3 »čtrnáctá nová půhonná« k r. 1594, na listu Z. 49 »devatenáctá půhonná« k r. 1596, na listu D. 18 »dvacátá půhonná« k r. 1597 atd. a pod č. 6 máme k r. 1609 »čtyřicátá druhá půhonná«. Sestavíme-li údaje tyto v přehledný celek, vidíme, že při úřadě nejv. purkrabství pražského bývala ze XVI. a z počátku XVII. století alespoň tato registra půhonná: 1. Registra půhonná z let 1509—1510 písaře Václava Trčky z Vítenče; 2. registra z let 1511—1536, jichž bylo snad sedm, jmenem neznáme; 3. Registra půhonná Kupidova I—VII. z let 1537—1549 písaře Jana Kupidy Popovického z Lovče; 4. VIII. registra téhož písaře a I—IV. Ondřeje Montana z Kosmačova, jak z citatů v rukopise č. III. 1 vysvítá; 5. Registra půhonná Tobiášova I—XII. z let 1565—1580 písaře Tobiáše Nejedlého z Vysoké, který se v Poznamenání úředníků nejvyššího purkrabství pražského Vavřince Waispergera st. z Bílé Hory, jež níže v poznámce k č. II. 3 jest otištěno, při roce 1570 uvádí; 6. Registra (nová) půhonná I—XX. z let 1581—1597 a 7. Registra (nová) půhonná XXI—LX. z let 1598—1619.

V rukopise níže pod č. III. 1 popsaném uvádějí se ještě následující registra půhonná a obsélací, jimiž se mezery tohoto přehledu vyplňují:

Registra půhonná Kupidova VIII. a sice s odkazem na list V. 13 a 19 (111, 270[16])).

Registra půhonná Ondřejova památná II. kolem r. 1554: »V II. Ondřejových památných leta 54 v pondělí po sv. Vítu L. 13 půhon (199)«, založená od písaře soudu purkrabského Ondřeje Montana z Kosmačova, který se v níže při č. II. 3 položeném poznamenání úředníků r. 1546 a 1556 připomíná.

vědomost majíce, podle něho a podle práva a zřízení zemského v tom tak a ne jinak aby jeden každý postupovati a kráčeti hleděl, povinni jsou a budou. Pakli by kdo sám svou zoumyslností a nepilností v čem sebe obmeškal, to jednomu každému na jeho škodu býti má a žádný nevědomostí ňákou se vymluviti moci nebude. Čímž se jeden každý spraviti může. Actum Pragae 12 Augusti anno 1622. — Karel. — L. S.«

»N.B. Original leží v depozicí listovní S. 69. — J. D. Kapr.«

[16]) Takto v závorce připojené číslo označuje stranu, na které se v rukopise č. III. 1 dotyčná registra uvádějí, a sice dle nového číslování.

Registra půhonná Ondřejova III.: »V III. Ondřejových. Z. 7 (246).«

Registra půhonná Ondřejova IV.: »V IV. Ondřejových. L. 10 (323).«

Registra půhonná Tobiášova XIII. (180), XIV. (349), XV. (309), XVI. (22), XVII. (121) a XXIII. (193), jež se tu též uvádějí, jsou snad totožná s oněmi, která se nahoře »nová půhonná« jmenují. Pokud totiž z velmi kusých citatů souditi lze, přináležejí obě tyto skupiny do týchž let.

Registra půhonná ingrossovaná nová II.: »V II. nových ingrossovaných půhon. R. 7 (350)« jsou asi totožná s oněmi prostě zvanými »nová půhonná II.«

Registra půhonná pro položení k svědomí kolem r. 1593: »V rejstřích půhonných pro položení k svědomí. R. 6 (494).«

Registra obsélací stará pargamenová z let asi 1568—1582: »V obesla: starých pargamenových G. 12 (456). — V registřích obeslaných M. 18. Ao. 80 (376). — Obeslání jest v regi: obe: starých. P. 11 (411). — V starých obesláních. S. 3 (465).«

Registra obsélací žlutá: »V žlutých registřích obeslaných. B. 1 (355).«

Registra obsélací bílá kolem r. 1585: »V registřích bílých obeslání. G. 1. Ao. 1585 (461). — V bílých obeslaných H. 18 (138).«

Registra obsélací rozinová (růžová?) kolem r. 1591: »V rozinových obesláních. L. 19. Leta 91 (216).«

Registra obsélací nová I. po r. 1591: »V prvních nových obsélacích. D. 17 (154).«

Registra obsélací nová II. do r. 1594: »V druhých nových obesláních. V. 5. Leta 1594 (13).«

Registra obsélací nová III. se nepřipomínají; IV. z let 1597—1600 se zachovala a jsou výše popsána pod č. 5.

Registra obsélací (nová) V.: »V 5. obeslaných. Q. 20 (304). — V pátých obeslaných. Z. 44 (367).«

Registra obsélací (nová) VI.—VII. se nepřipomínají.

Registra obsélací (nová) VIII. z r. 1609: »V 8. obesláních ingrossovaných. Ao. 1609 (501).

Registra obsélací (nová) IX. z let 1610—1612 se zachovala a jsou výše popsána pod č. 7.

Registra obsélací (nová) X. z let 1612—1615: »V 10. obsélacích. E. 6 (288). — V 10. obeslání. P. 3 (403).«

Registra obsélací (nová) XI. z let 1615—1620 se zachovala a jsou výše popsána pod č. 12.

Registra vznášení na soud kolem r. 1604: »V registřích vznášení na soud. Fo. 153. Ve čtvrtek po památce sv. Lidmily leta 1604 (173).«

Ze všech register půhonných a obsélacích, která se při úřadě nejvyššího purkrabství pražského z doby před rokem 1620 nalezala a nyní zde z citatů aspoň přibližně jsou sestavena, zachovalo se až na naše časy toliko patnácte svrchu pod č. 1—15 popsaných!

16. Registra půhonná zelená I. z r. 1622, nově vázaná, jichž původní název se nezachoval, jmenovala se, jak tuto uvedeno, dle názvu register následujících. Majíť obojí ořízku zeleně zbarvenou. Zpředu jest na 15 listech rejstřík alfabetický jako u předešlých. Text obsahuje na listech A—V po 20, W. 1—21 a Z. 1—9 půhony pro dluhy apd. z doby ode dne 19 července do dne 17 listopadu 1622 s více méně obšírnými poznámkami z dalšího soudního jednání. Při prvním půhonu jest po straně poznámka: »Soud nejvyžšího purkrabství pražského držán v pondělí po sv. Voršile [d. 24 října] 1622; tu začátek vyhlášení půhonův.« Bylať činnost i soudu tohoto po nešťastné bitvě na Bílé Hoře zastavena a teprve patentem knížete Karla z Lichtenštejna ze dne 8 července 1622 znovu zahájena. Č. 718, stará sig. 2 F. 12.

17. Registra půhonná zelená II. z let 1622—1623, plísní poněkud porušená, mají zelenou ořízku a na přední bílé kožené desce původní nápis Zelený 2. půhonný 1622 a 1623, jemuž obdobný nalézá se i na hřbetě Zelená druhá půhonní od 1622 až 1623. Zpředu jest na 16 listech rejstřík alfabetický jako u předešlých, za nímž následují půhony číslované A—V po 20 a W. 1—15. Poněvadž některé půhony zabírají více listů než jeden, má rukopis tento více listů než uvedených zde čísel. Půhony podány jsou pro dluhy apd. v době ode dne 17 listopadu 1622 do dne 31 května 1623 a jsou k nim připojeny poznámky z dalšího soudního jednání. Č. 719, stará sig. 2 F. 13.

18. Registra půhonná zelená III. z let 1623—1624 mají zelenou ořízku a na přední bílé kožené desce původní nápis 3. Zelený půhonný. Zpředu jest na 17 listech rejstřík alfabetický jako u předešlých. Text na listech A—X po 20 a Z. 1—5 obsahuje půhony pro dluhy, o vyvazení z rukojemství apd. a sice z doby ode dne 5 července 1623 do dne 5 srpna 1624. K jednotlivým zápisům připojeny jsou více méně obšírné poznámky z dalšího soudního jednání. Č. 720, stará sig. 2 F. 14.

19. Registra půhonná zelená IV. z let 1624—1625 mají zelenou ořízku a na přední bílé kožené desce původní nápis 4. Zelený půhonný. Zpředu jest na 15 listech rejstřík alfabetický jako u předešlých. Text obsahuje půhony pro dluhy apd. číslované A—X po 20 a Z. 1—3 z doby ode dne 5 srpna 1624 do dne 5 května 1625 s hojnými poznámkami z dalšího soudního jednání. Č. 721, stará sig. 2F. 15.

20. Registra půhonná zelená V. z let 1625—1626 mají zelenou ořízku a na přední bílé kožené desce původní nápis 5. Zelený půhonný. Zpředu jest na 14 listech rejstřík, nadepsaný »Registratura«, alfabetický jako u předešlých. Text obsahuje půhony pro dluhy apd. číslované A—X po 20 a Z. 1—22 z doby ode dne 5 května 1625 do dne

24 dubna 1626 s hojnými poznámkami z dalšího soudního jednání sáhajícími až do roku 1663. Č. 722, stará sig. 2 F. 16.

Registra půhonná zelená VI. z r. 1626, která obsahovala půhony pro dluhy apd. z doby ode dne 24 dubna do dne 3 října 1626, se nezachovala.

21. Registra půhonná zelená VII. z let 1626—1627 mají zelenou ořízku a na přední bílé kožené desce původní nápis 7. Zelený půhonný od 1626 a 1627. Zpředu jest na 16 listech rejstřík, nadepsaný »Registratura na 7. zelený půhonný«, alfabetický jako u předešlých. Text na listech A—K po 20, L. 1—40, M—X po 20 a Z. 1—16 obsahuje půhony pro dluhy apd. z doby ode dne 3 října 1626 do dne 16 května r. 1627 s více méně obšírnými poznámkami z dalšího soudního jednání, jež sáhají až do roku 1675. Č. 723, stará sig. 2 F. 17.

Registra žalobní červená I. z let 1627—1628, která obsahovala podobné žaloby z doby ode dne 16 května 1627 do dne 9 února r. 1628, se nezachovala.

22. Registra žalobní červená II. z r. 1628 mají ořízku červeně zbarvenou a na přední bílé kožené desce původní nápis »2. Červený žalobní. W. M. Z. SS. N. P. P. P. P.« Písmena tato značí: »Václav Magrle ze Sobíšku, nejvyššího purkrabství pražského přední písař,« a ukazují, kdo registra tato svým nákladem pořídil. Nápis na hřbetě Druhá červená žalobní od leta 1628. Zpředu jest na 14 listech rejstřík, nadepsaný »Registratura na 2. žalobní«, alfabetický jako u předešlých. Text na listech A—X po 20 a Z. 1—22 obsahuje žaloby pro dluhy apd. z doby ode dne 9 února do dne 23 června 1628 s poznámkami z dalšího soudního jednání, jež sáhají až do roku 1668. Č. 724, stará sig. 2 F. 18.

23. Registra žalobní červená III. z let 1628—1629 mají červenou ořízku a na přední bílé kožené desce původní nápis 3. Žalobní, na hřbetě Třetí červená žalobní od leta 1628 až 1629. Zpředu jest na 13 listech rejstřík alfabetický jako u předešlých. Na listech A—X po 20 a Z. 1—28 následují žaloby pro dluhy apd. z doby ode dne 23 června 1628 do dne 3 ledna 1629 s více méně obšírnými poznámkami z dalšího soudního jednání, které sáhají až do roku 1675. Č. 725, stará sig. 2 F. 19.

24. Registra žalobní červená IV. z r. 1629 mají červenou ořízku a na přední bílé kožené desce původní nápis 4. Žalobní 1629, na hřbetě Čtvrtá červená žalobní od leta 1629. Zpředu jest na 14 listech rejstřík, nadepsaný »Registratura na 4. červený žalobní leta 1629«, alfabetický jako u předešlých. Text obsahuje na listech A—X po 20, Z 1—30, AA—CC po 20 a DD. 1—26 žaloby pro dluhy apd. z doby ode dne 5 ledna do dne 10 září 1629 s poznámkami z dalšího soudního jednání sáhajícími až do r. 1674. Č 726, stará sig. 2 F. 20.

25. Registra žalobní červená V. z let 1629—1630 mají červenou ořízku a na přední bílé kožené desce původní nápis 5. Žalobní,

na hřbetě Pátá červená žalobní od leta 1629 až 1630. Zpředu jest na 10 listech rejstřík, nadepsaný »Registratura na 5. červený žalobní od outerýho po svatém Michalu archangelu leta 1629«, alfabetický jako u předešlých. Text obsahuje na listech A—X po 20 a Z. 1—35 žaloby pro dluhy apd. z doby ode dne 2 října 1629 do dne 9 září 1630 s poznámkami z dalšího soudního jednání sáhajícími až do r. 1658. Č. 727, stará sig. 2 F. 21.

26. Registra žalobní červená VI. z let 1630—1634 mají červenou ořízku a na přední bílé kožené desce původní nápis 6. Žalobní. Zpředu jest na 11 listech rejstřík, nadepsaný »Registratura na šestý žalobní červené« [sic], alfabetický jako u předešlých. Následují na listech A—X po 20 a Z. 1—36 žaloby pro dluhy apd. z doby ode dne 9 září r. 1630 do dne 13 května 1634 s poznámkami z dalšího soudního jednání sáhajícími až do r. 1685. Č. 728, stará sig. 2 F. 22.

27. Registra žalobní červená VII. z let 1634—1637 mají červenou ořízku a bílé ozdobné desky kožené. Zpředu jest na 12 listech rejstřík, nadepsaný »Registratura na sedmý žalobní«, alfabetický jako u předešlých. Text obsahuje na listech A—T po 20, V. 1—30, W—X po 20 a Z. 1—31 půhony pro dluhy apd. z doby ode dne 1 července 1634 do dne 27 července 1637 s poznámkami z dalšího soudního jednání sáhajícími až do r. 1679. Č. 729, stará sig. 2 F. 23.

28. Registra obsélací (zelená I.) z let 1636—1648 mají ořízku zelenou a vazbu novou. Zpředu jest na 8 listech rejstřík alfabetický jako u předešlých. Text obsahuje na listech A—Z po 20 a AA. 1—9 obeslání pro neřádné zatčení apd., z nichž několik již jest německých, z doby ode dne 7 ledna 1636 do dne 27 dubna 1648 s drobnými poznámkami z dalšího soudního jednání sáhajícími až do r. 1654. Č. 730, stará sig. 2 F. 24.

Registra obsélací z let 1648—1692 se sice nezachovala, slula však zelená II.—VII. Obsah register VI. sáhajících do r. 1664, jež měla listů více než A—Z po 20, AA. 1—20 a BB. 1—8, a VII. z let 1665 až 1692, jež měla listů více než A—X po 20 a Y. 1—11, lze aspoň částečně seznati z register vejpovědních níže pod č. III. 7 uvedených.

29. Registra žalobní červená VIII. z let 1637—1642 mají, červenou ořízku a na přední bílé kožené desce původní nápis 8. Žalobní, na hřbetě Osmá červená žalobní od leta 1637 až 1642. Zpředu jest na 12 listech rejstřík, nadepsaný »Registratura žalobních osmejch a. 1637 až do 1642«, alfabetický jako u předešlých. Text obsahuje žaloby pro dluhy apd. číslované A—X po 20 a Z. 1—37 z doby ode dne 29 srpna 1637 do dne 15 prosince 1642 s poznámkami z dalšího soudního jednání sáhajícími až do r. 1668. Na spodní části přední desky jsou vyryta písmena S. F. Z. L. S. N. P. P. W. P. s datem 1646 označující, že Sylvestr Floryn z Lamštejna, soudu nejvyššího purkrabství pražského vrchní písař, dal registra tato r. 1646 svým nákladem upraviti. Č. 731, stará sig. 2 F. 25.

30. Registra žalobní červená IX. z let 1643—1648 mají červenou ořízku a na přední bílé kožené desce původní nápis 9. Žalobní, na hřbetě Devátá červená žalobní od leta 1643 až 1648. Zpředu jest na 12 listech rejstřík alfabetický jako u předešlých, na jehož konci pod červeně psaným »Finis« jsou zelená písmena S. I. T. Z. T. V. N. P. P. K. označující, že Samuel Ignatius Třebický z Třebíče, úřadu nejvyššího purkrabství pražského komorník, tento rejstřík sestavil. Text obsahuje na listech A—W po 20 a X—Z po 21 žaloby pro dluhy a podobné z doby ode dne 16 ledna 1643 do dne 25 června 1648 s poznámkami z dalšího soudního jednání sáhajícími až do r. 1681. Č. 732, stará sig. 2 F. 26.

31. Registra žalobní červená X. z let 1648—1654 s ořízkou červenou jsou nově vázaná. Zpředu jest na 12 listech rejstřík alfabetický jako u předešlých. Text obsahuje na listech A—O po 20, P. 1—21, Q—Z po 20, AA—CC po 20 a DD. 1—3 (k žalobě na listu CC. 7 jsou přidány tři nečíslované listy se soudními akty z r. 1656) žaloby pro dluhy a podobné z doby ode dne 27 června 1648 do dne 17 prosince 1654 s poznámkami z dalšího soudního jednání sáhajícími až do r. 1670. Č. 733, stará sig. 2 F. 27.

Registra žalobní červená XI. z let 1655—1665 se sice nezachovala, ale obsah jejich seznáváme z Register vejpovědních žalobních červených druhých níže pod č. III. 6 popsaných, v nichž se sice teprve na listech O. 5—W. 12 výslovně v úvodech k jednotlivým vejpověděm jmenují, ale poprvé se již in margine na listu K. 19 uvádějí, kde je vejpověď soudu, který byl držán dne 14 února 1656, o žalobě Anny Doroty Doudlebské z Doudleb na Václava Míčana z Klinštejna, kterážto žaloba byla zapsána v Registrech červených XI. na listu A. 11. Můžeme si tedy obsah Register žalobních červených XI. sestaviti z úvodů k vejpověděm zapsaným na listech K. 19 až W. 12 Register vejpovědních žalobních červených druhých.

32. Registra žalobní červená XII. z let 1666—1684 s ořízkou červenou jsou nově vázaná. Název původní se při nich sice nezachoval, jsou však co červená XII. často jmenována v Registrech vejpovědních č. III. 6, o nichž právě zmínka se stala. Pro rejstřík ponechány jsou zpředu čisté listy. Text obsahuje žaloby pro dluhy apd. číslované A—R po 20, S. 1—24, T—W po 20 a X. 1 z doby ode dne 7 ledna 1666 do dne 16 prosince 1684 s poznámkami z dalšího soudního jednání. Č. 115, stará sig. 2 F. 28.

Registra žalobní česká modrá I. z let 1685—1715 a Registra žalobní česká modrá II. z let 1716—1756 se sice nezachovala, ale obsah jejich lze sestaviti způsobem podobným, jak při Registrech žalobních červených XI. právě bylo uvedeno, z Register stanných práv a vejpovědních, jež níže pod č. III. 8—13, 16 a 18 jsou popsána. V této době žalob českých rychle ubývá; německé stále se množí, až češtinu úplně vytlačí.

Das erste deutsche rothfarbe Klagregister 1650—1670 se sice nezachovalo, ale obsah jeho lze sestaviti ze zmíněných již Register vejpovědních č. III. 6. Tam v úvodu k vejpověděm ve přích německých uvádějí se tato registra plným jmenem při soudech roku 1659 a později; in margine jsou poprvé uvedena na listu D. 5 při soudu, který byl držán dne 2 května 1652: »V Reg. Něm. C. 8«. První vejpověď ve při německé stala se na soudě drženém dne 9 ledna 1651; žaloba byla tedy podána jistě již v roce 1650.

33. Das andere deutsche rothfarbe Klagregister 1670 bis 1684 má červenou ořízku a tento původní nápis na bílých kožených ozdobných deskách. Zpředu jest na 4 listech část rejstříku alfabetického jako u předešlých, a sice pouze písmena A—J. Text obsahuje německé žaloby pro dluhy apd. číslované A—M po 20 a N. 1—17 z doby ode dne 7 března 1670 do dne 9 prosince 1684 s poznámkami z dalšího soudního jednání. Č. 734, stará sig. 2 F. 29.

34. Das dritte teutsche rothfarbe Klagregister 1685 bis 1693 má červenou ořízku a tento původní nápis na hřbetě i na přední bílé kožené desce; při spodním okraji téže desky nalézají se písmena: »† I. G. W. S. C. R. M. S. B. P. C. E. S. S. I. R. B. A. 1685«, která snad označují, že knihu tuto založil r. 1685 Johannes Georgius Wendlinger, Sacrae Caesareae Regiaeque Majestatis Summi Burggraviatus Pragensis Consiliarius Et Supremus Scriba In Regno Bohemiae. Zpředu jest na 24 listech rejstřík alfabetický poprvé dle příjmění strany žalující, jak upozorňují i nápisy na hřbetě a na přední desce: »Index secundum alphabetum cognominum ad initium libri«. Text obsahuje německé žaloby pro dluhy apd. číslované A—T po 20 a V. 1—12 z doby ode dne 12 ledna r. 1685 do dne 17 prosince 1693 s četnými poznámkami z dalšího soudního jednání. Č. 735, stará sig. 2 F. 30.

35. Erste ascherfarbe [sic] Beschikungsregister 1692 bis 1733 mají ořízku popelavě zbarvenou a na hřbetě uvedený původní nápis. Na hnědých kožených ozdobných deskách a sice na přední vytlačeno jest jméno zakladatele těchto register: »Io[annes] Georg[ius] de Wendlingen in Lochkow, S[acrae] C[aesareae] M[ajestatis] R[egii] O[fficii] S[ummi] B[urggraviatus] P[ragensis] C[onsiliarius] et C[onsilii] S[upremus] S[criba] F[ecit] F[undavitque] 1694«. Rejstřík alfabetický dle příjmění strany obsílající zabírá 22 listů a nachází se na konci za textem, který obsahuje česká a německá obeslání pro neřádné zatčení (Beschickungen wegen unordentlichen und wiederrechtlich vorgenohmener Steckung) apd. číslovaná A—K po 20 a L. 1—6 z doby ode dne 18 října 1692 do dne 18 června 1733 s poznámkami z dalšího soudního jednání. Č. 736, stará sig. 2 F. 31.

36. Olivenfarbe Klagregister 1694—1703 má ořízku žlutavě zelenou a na obou hnědých kožených deskách vymalovanou celou mladou olivu. Uvedený název původní nalezá se na hřbetě a na listě přídeštním.

Na přední desce vytlačeno jest jméno zakladatele těchto register: »Johann Georg von Wendlinlingen [sic] und Lochkow und Kosoitz, dero röm. kail. Majl. [sic] konigl. obristen Burggraffenambts Rath und Oberschreiber 1695.« Text obsahuje německé žaloby pro dluhy apd. číslované A—T po 20 a V. 1—7 z doby ode dne 7 ledna 1694 do dne 19 prosince 1703 s poznámkami z dalšího soudního jednání. Ku konci jest na 24 listech rejstřík alfabetický dle příjmění osoby žalující, kterýžto způsob již dále stále se zachovává. Č. 737, stará sig. 2 F. 32.

37. Erste rossenfarbe teütsche Klagregister 1704—1712 mají světle růžovou ořízku a na přední kožené desce vymalovanou růžovou ratolest s třemi červenými poupaty a jednou velikou rozkvetlou růží. Původní jich název zachoval se na hřbetě a na listě přídeštním Obsahují německé žaloby pro dluhy apd. číslované A—Z po 20, Aa—Cc po 20 a Dd. 1—8 z let 1704—1712 s poznámkami z dalšího soudního jednání. Ku konci jest na 15 listech alfabetický rejstřík. Č. 739, stará sig. 2 F. 34.

38. Anderte teütsche rossenfarbe Klagregistern 1713 bis 1724 mají světle růžovou ořízku a ozdobné kožené desky světle hnědé, na nichž však růže není vymalovaná. Původní jich název zachoval se na hřbetě a na listě přídeštním. Obsahují německé žaloby pro dluhy apd. číslované A—L po 20, M. 1—6, HH—WW po 20 a XX. 1—12 z doby ode dne 3 ledna 1713 do dne 23 června 1724 s poznámkami z dalšího soudního jednání. Ku konci jest na 23 listech alfabetický rejstřík. Č. 740, stará sig. 2 F. 35.

39. Die dritte rossenfarbe teütsche Klagregistern 1724 bis 1729 mají světle červenou ořízku a ozdobné kožené desky světle hnědé, na nichž však růže není vymalovaná. Původní název nalezá se na hřbetě a na listu přídeštním. Obsahují německé žaloby pro dluhy apd. číslované A—P po 20 a Q. 1-6 z doby ode dne 23 června 1724 do dne 8 března 1729 s poznámkami z dalšího soudního jednání. Alfabetický rejstřík čítá 23 listy. Č. 741, stará sig. 2 F. 36.

40. Die vierte rossenfarbe teütsche Ambtsklagregister 1729—1732 mají světle červenou ořízku a ozdobné hnědé kožené desky bez růže. Původní název jest napsán na hřbetě a na listě přídeštním. Obsahují německé žaloby pro dluhy apd. číslované A—T po 20 a V. 1—16 z doby ode dne 10 března 1729 do dne 29 prosince 1732 s poznámkami z dalšího soudního jednání. Alfabetický rejstřík čítá 12 listů. Do hladké spodní části zadní desky jest zlatými písmenami vtlačeno jméno zakladatele těchto register: »Joseph von Tempis, der remb. keyl. mayl. [sic] königl. obrist. Burggraffenambts Rath und Oberschreiber«. Č. 742, stará sig 2 F. 37.

41. Die fünfte rossenfarbe teütsche Ambtsklagregister 1733—1737 mají světle červenou ořízku a ozdobné hnědé kožené desky bez růže. Původní název zachoval se na hřbetě a na listě přídeštním. Do svrchního okraje desky jest vtlačeno jméno jich zakladatele »Joseph Xaveri von Tempis, der rem. kayl. Mayl. [sic] königl. obristen Burggraffenambts

Rath und Oberschreiber«. Obsahují německé žaloby pro dluhy apd. číslované A—Y po 20 a Z. 1—9 z doby ode dne 2 ledna 1733 do dne 28 června 1737 s poznámkami z dalšího soudního jednání. Alfabetický rejstřík čítá 12 listů. Č. 743, stará sig. 2 F. 38.

42. Die sechste rossenfarbe teütsche Klagregister 1737 bis 1740 mají červenou ořízku a ozdobné růžově hnědé desky. Původní jich název nachází se na hřbetě a na listě přídeštním. Do svrchní části přední desky jest vtlačeno jméno jejich zakladatele: »Joseph Xaveri von Tempis, der röm. kays. May. königl. Obristburggraffenambts Rath und Oberschreiber im Königreich Böheim.« Obsahují německé žaloby pro dluhy a podobné číslované A—Y po 20 a Z. 1—12 z doby ode dne 1 července r. 1737 do dne 19 prosince 1740 s poznámkami z dalšího soudního jednání. Alfabetický rejstřík čítá 12 listů. Č. 744, stará sig. 2 F. 40.

43. Siebende rossenfarbe teütsche Ambtsklagregister 1741—1746 mají červenou ořízku a růžově hnědé kožené desky ozdobné. Původní jich název jest na hřbetě a na listě přídeštním. Do svrchní části přední desky jest vtlačeno jméno jejich zakladatele: »Joseph Xaveri von Tempis, Ihrer K. M. Rath und Beisitzer bey dero k. obristburggl. Recht in Kenigreich Böheim.« Obsahují německé žaloby pro dluhy apd. číslované A—V po 20 a W. 1—7 z doby ode dne 2 ledna 1741 do dne 11 března r. 1746. Ku konci jest na 12 listech alfabetický rejstřík. Č. 745, stará sig. 2 F. 41.

44. Die achte rossenfarbe teütsche Ambtsklagregister 1746—1752 s ořízkou a deskami jako předešlá mají původní svůj název na hřbetě a na listě přídeštním. Do přední desky jest opět vtlačen nápis: »Jos. Xav. v. Tempis, J. R. K. K. M. Rath und Oberschreiber bei dem k. o. Burggraffenrecht im Königreich Böheimb.« Zpředu jest na 12 listech alfabetický rejstřík. Následují německé žaloby pro dluhy apd. číslované A—X po 20 a Y. 1—14 z doby ode dne 19 ledna 1746 do dne 13 prosince 1752. Čís. 746, stará sig. 2 F. 42.

45. Die neünte rossenfarbe teütsche Klagregister 1753 bis 1766 s ořízkou, deskami a původním názvem jako předešlá mají zpředu na 12 listech alfabetický rejstřík. Německé žaloby pro dluhy apd. číslované A—R po 30 a S. 1-6 jsou z doby ode dne 2 ledna 1753 do dne 8 ledna 1766. Jmeno jejich zakladatele jest z přední desky vyříznuto. Č. 747, stará sig. 2 F. 43.

46. Die zehente rothgesprengte teütsche Klagregister 1766—1783 mají ořízku červeně zkropenou, desky hnědé kožené a původní název na hřbetě a na listě přídeštním. Zpředu jest na 12 listech alfabetický rejstřík. Německé žaloby pro dluhy apd. číslované A—E po 20 a F. 1—3 jsou z doby ode dne 8 ledna 1766 do jara roku 1783, kdy soud nejvyššího purkrabství pražského byl zrušen. Č. 748, stará sig. 2 F. 44.

47. Die erste rothblaufarbe Register derer Protestationen 1773—1779 mají ořízku červeně a modře kropenou, hnědé kožené desky a původní název na hřbetě a na listě přídeštním. Obsahují pouze

dvě podání k soudu purkrabskému z r. 1773 a 1779, v nichž strany odvolávají své dlužní úpisy, které kdysi druhým osobám vydaly, a proti jejich právní platnosti protestují. Č. 749, stará sig. 2. F. 45.

48. Registratura rozepří na díle podle starého zřízení zemského, ostatních pak podle obnoveného zašlých a vyřízených pro snadnější jedné každé vyhledání secundum nomina propria notirovaná obsahuje na 154 listech alfabetický seznam rozepří na soudu purkrabském projednávaných a to, jak srovnáním register půhonných a nálezových určiti lze, z let 1622—1733. Seznam jest alfabetický dle křticího jmena strany žalující; záznamy jsou při každém písmeně číslovány, i čítá se rozepří těch při písmeně A 730, B 186, C 139, D 155, E 158, F 322, G 275, H 141, I 1528, K 285, L 210, M 638, O 12, P 189, R 131, S 357, T 51, V 22, W 723 a Z 112. Číslování není vždy úplně přesné. Jest to tedy vlastně ukazatel k registratuře, v níž původní listiny pod týmiž čísly byly uloženy. Vazba nová. Č. 106, stará sig. 2 F.

49. Registra vyznamenání půhonův hlavních, k svědomí, pro položení, též i obeslání a žaloby z let 1626—1630 jsou též ukazatelem k registratuře úřadu purkrabského, do něhož se v časovém pořadu zapisovaly půhony a žaloby, které v době ode dne 18 února 1626 do dne 30 prosince 1630 byly podány. Zaznamenána jsou tu pouze obě jmena svářících se stran. Ke každému záznamu přidána jest signatura, kterou patrně též original půhonu neb žaloby v registratuře dostal; mimo tu připojena jsou ještě čísla, která snad udávají počet příloh. Registra tato o 174 listech, z nichž některé jsou čisté, dělí se ve tři části: 1. Na listech 1—85 jsou žaloby v té době u úřadu přijmuté. Na listu 25 jest výslovně poznamenáno: »Začátek přijímání úřadu žalob vedle obnoveného zřízení zemského leta 1627 v outerý po sv. Jiljí 7 Septembris.« Záznamy této skupiny mají po řadě tyto signatury: H. 1—193, J. 1—187, K. 1—103 a N. 1—2059. 2. Na listech 94—106 jsou »půhonové k svědomí, pro položení, pro postavení« se signaturou N. 41—224 a 3. na listech 127—166 obeslání číslovaná N. 101—796. Dle poznámky při spodním okraji přední desky: »N. B. Ostatek se nachází v letu 1631 v druhých na díle podobně svázaných arších«, byla ještě další podobná registra, ta se však nezachovala. Jak již podotčeno, jdou záznamy v pořadě přesně časovém, den ode dne, jak půhony a žaloby byly podávány. Jest však též poznamenáno, ku kterému zasedání soudu byly přiděleny. Z těchto záznamů poznáváme, v kterých dnech soud purkrabský byl zahájen či zaseden. Stalo se tak roku 1626 dne 16 června, 11 srpna a 26 října; roku 1627 dne 15 března, 10 května, 11 srpna a 22 října; roku 1628 dne 17 ledna, 3 dubna, 8 června, 11 září a 1 prosince; roku 1629 dne 19 února, 14 května, 25 června a 22 října; roku 1630 dne 7 ledna, 13 června a 21 října a roku 1631 dne 10 února. Rukopis byl vázán v deskách potažených pergamenovým listem z latinského náboženského rukopisu z počátku XIV. století; z vazby té zachovala se jen deska přední s původním názvem register. Č. 105, stará sig. 2 F.

II. Registra svědomí.

1. Registra svědomí z let 1505—1508, nově vázaná, jichž původní název se nezachoval, mají na listě přídeštním nadpis »Zde se svědkové zapisují za pana Jeronyma z Skuhrova, toho času purkrabí hradu Pražského, leta božieho M°V^C V^to.« Obsahují na listech A—E po 20 a F. 1—17 svědectví ve přích, které se projednávaly na soudu purkrabském, o listy dlužní, o rukojemství, o ležení, o zatčení, o výtržnosti apd. z doby ode dne 26 května 1505 do dne 20 prosince 1508. Z roku 1508 jsou jen dvě poslední svědectví a z druhé polovice roku 1507 jen čtyři oněm předcházející, tak že souvisleji jsou tu zapsána svědectví jen z doby ode dne 26 května 1505 do dne 23 června 1507. Listy B. 6, D. 7 a D. 11 chybí; ale jest možno, že jest tu jen omyl písaře. Při listu D. 8 jest česká, při listu E. 10 hebrejská vložka. Rejstřík není. Č. 803, stará sig. G. 1.

2. Registra svědomí z let 1507—1509, nově vázaná, jichž původní název se nezachoval, obsahují svědectví téhož druhu jako předešlá z doby ode dne 8 července 1507 do dne 11 června 1509 na listech původně číslovaných A. 1-20 a B. 1—2 a dále nově 1-68; při listu 23 jest česká vložka. Zpředu jest na dvou listech část rejstříku, který zůstal nedokončen. Že jsou to skutečně registra úřadu nejv. purkrabství pražského, vysvítá jednak z jejich obsahu, jednak i z poznámek mimochodem učiněných k. p. na listu 49. b: »Ctibor z Bukovky pohnal sem před úřad purkrabstvie pražského Zděnka z Bosyně«, na listu 51. b: »a to se stalo zde v světnici, kdež JMt pan purkrabie soudí« apd. Č. 804, stará sig. G. 2.

3. Registra svědomí (bílá) třetí z let 1579—1585 mají bílou ořízku a bílé kožené ozdobné desky, z nichž se na přední nachází původní nápis Svědomí třetí 1579. Obsahují na 222 listech, původně ne zcela přesně A—K po 20 a L. 1—10 označených, svědectví téhož druhu jako předešlá z doby ode dne 24 října 1579 do dne 8 července 1585. Rejstřík není. Na listě přídeštním jest původní vlastnoruční poznámka: »Nákladem Lorentze Waispergera z Bílé Hory tyto registra spůsobeny.« Tento Vavřinec Waisperger byl písařem úřadu nejvyššího purkrabství pražského nejméně v letech 1556—1594. Připomínáť se v jeho vlastním Poznamenání úředníků[17]) téhož úřadu roku 1556 co nejmladší z písařů na místě posledním,

[17]) Original tohoto Poznamenání jest vevázán do rukopisu »Quodlibetica manuscripta saeculi XVI«, který se nyní v archivu Musea království českého pod č. 341, sig. XI. A. 11 nachází, a vyplňuje str. 279—288. Poněvadž muž, který po 40 let byl písařem jednoho a téhož úřadu, zajisté spolehlivé zprávy nám podati může o úřednících ostatních, podávám zde toto jeho Poznamenání v plném znění a to i co doplněk svého článku »Purkrabí hradu Pražského v letech 1438—1711«, který jsem uveřejnil ve Věstníku královské české společnosti náuk 1903 č. 12. Tam jsem na str. 13 připouštěl možnost, že Jiří Kapoun ze Smiřic byl snad purkrabím v letech 1580—1582. Z Waispergerova Poznamenání jest zřejmo, že byl pouze radou toho úřadu a že purkrabí Jiřík Mošaur z Valdova byl bezprostředním nástupcem Čeňka Míčana z Klinštejna.

roku 1570 na místě druhém hned za Tobiášem Nejedlým z Vysoké a roku 1593 na místě prvém co přední písař úřadu purkrabského. Z původ-

---

Shledané poznamenání z starých pamětí jmen a tytulů Jich Milostí nejvyzších pánů purgkrabů Pražských, tolikéž také i pánů purgkrabů Hradu Pražského i jich místodržících, kdy a kterých let kteří z nich byli a ouřad nejvyzšího purgkrabství Pražského v tomto království českém spravovali hned od leta Páně 1399 až do leta Páně tohoto 1594, shromážděné a sepsané skrze Lorence Waispergera staršího z Bílé Hory, písaře soudu nejvyzšího purgkrabství Pražského.

1399. Mathias de Ouenecz, pro tunc burgrauius Castri Pragensis.

1400. Domaslaus de Studene, vicecastellanus Castri Pragensis.

1401 Diuissius de Talmbergk, burgrauius Castri Pragensis.

1404. Wikerio de Mysslin, pro tunc burgrauio Castri Pragensis.

1405. Wikerius de Jer yssowicz, purgrauius Castri Pragensis.

1407. Joannes de Roczssteyn, burgrauius Castri Pragensis.

1416. Čeněk z Veselé jinak z Wartmberka, nejvyžší purgkrabie Pražský. Hanussius de Neprobilicz, subpurgrauius Castri Pragensis.

1420. Opatrný pan Duchek a Matěj, měšťané Velikého města Pražského a tu dobu purgkrabové a správcové Hradu Pražského.

1429. Joannes Ssarka, vicepurgrauius Castri Pragensis. Joannes de Bezdiedicz, serenissimi principis et domini domini Wenceslai, Romanorum et Boemiae regis, domini nostri gratiosi, camerarius nec non burgrauius Wyssegradensis. Kerunk z Lomu na Suchdole, purgkrabie Hradu Pražského. Duchko de Praga, burgrauius Castri Pragensis.

1432. Otík z Vřeskovic, purgkrabie Hradu Pražského.

1433. Petr Vrš z Sádlna, purgkrabie Hradu Pražského.

1436. Hanussius, Castri Pragensis subpurgkrauius.

1437. Mathuss, Castri Pragensis vicepurgrauius.

1442. Frana z Zierczie, místopurgkrabie Hradu Pražského.

1448. Karel, místopurgkrabie Hradu Pražského.

1449. Generosus dominus Zdenko de Sternberg alias de Konopisst, summus tum [sic] temporis purgrauius Castri Pragensis et ciuitatis Pragensis.

1451. Čeněk z Klinštejna, purkrabie Hradu Pražského; potom byl nejvyzší prokurator království českého.

1459. Prokop z Šárky, místopurkrabie Hradu Pražského.

1463. Vratislav z Mitrovic, purkrabie Hradu Pražského. Wenceslaus de Skuhroua, purgrauius Castri Pragensis. Čeněk z Mirešovic, místopurkrabie Hradu Pražského.

1466. Petr z Běhařova, místopurkrabie Hradu Pražského.

1468. Marquardus de Vhlissicz, vicepurgrauius Castri Pragensis.

1469. Joannes Wlassimsky, vicepurgrauius Castri Pragensis.

1470. Mladota z Veselice, purkrabie Hradu Pražského. Pan Aleš Berka z Dubé, nejvyzší kancléř a podkomoří králové české.

1473. Alexander de Smirzicz, vicepurgrauius Castri Pragensis. [Po straně připsáno:] Kapúnové.

1475. Joannes de Timburka, vicepurgrauius Castri Pragensis. Mikuláš z Petrovic, místopurkrabie Hradu Pražského.

1476. Albrecht Vojíř, purkrabie Hradu Pražského.

1480. Vldricus de Waldek, purgrauius Castri Pragensis. Mařík, místopurkrabie Hradu Pražského. Jan z Barnštejna, purkrabie Hradu Pražského.

1485. Joannes de Hlohow, vicepurgrauius Castri Pragensis Petr z Němičovsi, purkrabie Hradu Pražského. Nobilis et generosus dominus dominus Joannes de Janouic, supremus burgrauius Pragensis. Jan z Stranova, místopurkrabie Pražský.

ního názvu těchto register »Svědomí třetí« nelze přesně usouditi, jsou-li »bílá třetí« dle barvy desk a ořízky, či snad »Waispergerova třetí« dle svého původce; pravdě podobnější jest název první. Č. 805, stará sig. 2 G. 1·

1486. Marsso de Sswamberg, purgrauius Castri Pragensis. Joannes de Ssarka, tunc sessionatus in loco domini purgrauii Castri Pragensis.

1487. Václav z Brodce, místopurkrabie Hradu Pražského.

1488. Václav Čéč z Němičevsi, purkrabie Hradu Pražského a potom maršálek dvoru krále JMti.

1491. Hynek Kladrubský z Kladrubec, purkrabie Hradu Pražského.

1492. Vlricus de Chrast residens in Zdiar, purgrauius Castri Pragensis.

1493. Vlricus de Calenicze, purgrauius Castri Pragensis.

1494. Albrecht Rendl z Oušavy, purkrabie Hradu Pražského.

1496. Henricus de Senczicz, vicepurgrauius Castri Pragensis. Sigismundus de Chmelicz, purgrauius Castri Pragensis.

1503. Jeronym z Skuhrova, purkrabie Hradu Pražského. Blažej Kopáč z Dračova, místopurkrabie Hradu Pražského. Jeho Milost pán pan Jindřich z Hradce, nejvyzší purkrabie Pražský, maje při sobě pány některé z soudu zemského a dobré lidi i pana Jeronyma z Skuhrova, purkrabí Hradu Pražského, a radu svou, takto o tom nalézati ráčí. (Jiným způsobem nalézá se poznamenání při ouřadu purkrabském, když Jeho Milost sám ráčil na soudu seděti:) Tu pán Jeho Milost pan Jindřich z Hradce maje při sobě pana Petra z Rožmberka JMt a pana Jeronyma z Skuhrova, purkrabí Hradu Pražského, a radu svou, vyslyšavše tu při ɔc. Tu pan Jan Chmelický z Vlčí Hory, místo purkrabie Hradu Pražského držícího [sic], s radou páně purkrabovou o tom takto nalézají.

1506. Jan Podolský z Olbramovic, místopurkrabie Hradu Pražského. Tu pan Jan Čejka z Olbramovic, držící místo pana Jeronyma z Skuhrova, purkrabí Hradu Pražského, s radou pána JMti vyslyšavše žalobu ɔc.

1507. Magnificus dominus dominus Henricus Tunkl de Brniczka, purgrauius Castri Pragensis.

1509. Bohuslav Chrt z Ertína, purkrabie Hradu Pražského. Jeho Milost pán pan Zdeněk Lev z Rožmitala a Blatné, nejvyzší purkrabie Pražský. Záviše Sulek z Hrádku, hejtman Hradu Pražského.

1521. Tu JMt pán pan Hynek Bořita z Martinic a na Smečně s radou ouřadu purkrabství Pražského vyslyšeti ráčil tu při.

1523. JMt pán pan Jan z Wartmberka na Zvířeticích a Dubu, nejvyzší purkrabie Pražský. Urozený pán pan Arnošt z Újezdce a z Kunic, purkrabie Hradu Pražského. Jan Smrčka ze Mnichu, purkrabie Hradu Pražského.

1529. Jan Byšický z Byšic a na Svatém Poli, purkrabie Hradu Pražského.

1546. JMt pán pan Wolf starší Krajíř z Krajku na Nové Bystřici, nejvyzší purkrabie Pražský. Za ouřadu JMti urozeného pána pana Wolfa staršího Krajíře z Krajku na Nové Bystřici, nejvyzšího pana purkrabí Pražského, soud purkrabskej osobami níže psanými vosazen byl: Jan Byšický z Byšic na Svatém Poli, purkrabie Hradu Pražského; rady páně: Jindřich Strejckovský z Dražkovic, Jiřík Kopryc z Kopryc, Petr Doupovec z Doupova, Hynek Svatopolský z Jablonné, Václav Slataněř z Slataneř; písaři: Lorenc Šmolc z Šmolcu, písař ouřadu purkrabství Pražského, Jan Kupido Popovický z Lovče, Vondřej Montan z Kosmačova, Adam z Strašína.

1556. Za ouřadu JMti urozeného pána pana Jana mladšího z Lobkovic a na Tejně Horšovském a Tachově, nejvyzšího pana purkrabí Pražského, soud purkrabskej osobami níže psanými byl vosazen: Jiřík Kalenice z Kalenic na Zručech, purgkrabie Hradu Pražského; rady: Jan Studeněveskej Horešovec z Libošína, Jiřík Statenický z Vazovic [sic], Bartoloměj Khienost z Khienostu, Jan Vitha z Zerzavého, Petr Bílský

4. Registra svědomí zelená první z let 1602—1603 mají na bílých kožených ozdobných deskách původní nápis Svědomí zelený první 1602, 1603 a na spodní zeleně zbarvené ořízce Svědomí I. Na vnitřní straně přední desky a na listě přídeštním jsou poznamenány formule přísahy české, německé, latinské a židovské. Následují na listech A—T po 10, V. 1—20, W. 1—21 a X. 1—6 svědectví téhož druhu jako předešlá z doby ode dne 17 dubna 1602 do dne 8 srpna 1603. Více listů jest však čistých. Na posledním listě jest následující seznam register svědomí z let 1602—1617: »Svědomí první zelený od leta 1602. Zelený druhý od leta 1603. Zelený třetí od leta 1605. Zelený čtvrtý od leta 1607. Červený kropený od leta 1610. Lvový od leta 12. Pargamínový nový od 14. Červený od 15. Žlutý od 16. Kropený pargamínový od 17.« Z těchto desíti register zachovala se na naše časy pouze čtyři; první tři a poslední. Že páni radové při úředním jednání také snídávali, ukazuje zápis na vnitřní straně zadní desky, který zní: »1602 ve čtvrtek po sv. Janu Křtiteli [27 června] od Kozla vzato pánům radám vína červeného 5 žejdlíků po 8 kr. 40 kr.; v pátek potom [28 června] 4 žejdlíky vína a snídani 42 kr.; ve čtvrtek po narození Panny Marie [12 září] p. Knoblochovi a p. z Proseče za snídaní a za půl pinty vína 24 kr. Summa 1 kopa 36 kr.« Rejstřík není. Č. 806, stará sig. 2 G. 3.

---

z Kaříšova; písaři: Jan z Prošovic, písař ouřadu purkrabství Pražského, Vondřej Montan z Kosmačova, Jan Hanna z Králové Hradce, Lorenc Waisperger z Bílé Hory.

1557. Albrecht Kapoun z Svojkova na Hlušcích, purkrabie Hradu Pražského.

1570. Za ouřadu JMti vysoce urozeného pána pana Viléma z Rožmberka a na Českém Krumlově, správce a vladaře domu Rožmberského, JMti císařské tejné rady a nejvyzšího pana purgkrabí pražského, těmito osobami níže psanými soud purgkrabskej vosazen byl: urozený pán pan Čeněk Míčan z Klinštejna [a] z Roztok, purgkrabie Hradu Pražského; rady páně: Jiřík Mošaur z Valdova na Dobřejovicích, Václav Bílský z Kaříšova, Jaroslav Vchynský ze Vchynic, Jiří Kapoun z Smiřic, Zygmund Služský z Chlumu na Sukdole, Sixt z Ottrštorfu v Starém městě Pražském, Jan Kutovec z Ourazu na Hlubočerpích; písaři tito: Tobiáš Nejedlej z Vysoké, písař soudu nejvyzšího purkrabství Pražského, Lorenc Waisperger z Bílé Hory, Jindřich Velvarský z Běškovic rejstrator, Jindřich Táborskej, Jan Bamberger z Bamberka depozytor.

Potom byl purgkrabím Jiřík Mošaur z Valdova a na Dobřejovicích, purgkrabie Hradu Pražského, a předním písařem Jakub Menšík z Menštejna na Mokropsech a Vonoklasech.

1593. Daniel Beneda z Nedštin a na Přemyšlení od JMti císařské jakožto krále českého nařízenej správce a místodržící ouřadu purgkrabství pražského.

Leta Páně 1593 v středu vo Suchých dnech letničních [d. 9 června] za ouřadu JMti urozeného pána pana Adama z Hradce a na Hradci, Hluboké, Telči a Polné, JMti císařské rady a nejvyzšího pana purgkrabí pražského, těmito níže psanými osobami soud purgkrabskej osazen byl: Jiřík mladší Vratislav z Mitrovic a na Zálši, purgkrabie Hradu Pražského; rady páně: Jiří Kapoun z Smiřic, Heřman Diviš Slepotický z Sulic, Zacharyáš Kaba z Rybňan, Adam Ryzmberský z Janovic, Jindřich Mírek z Solopisk, Jan Zygmund Knobloch z Knoblshofu, Daniel Švik z Lukonos na Roztelích; písaři: Lorenc Waisperger starší z Bílé Hory, Pavel Weiss z Petřína rejstrator, Jan Bamberger z Bamberka depozytor, Jan Herkules z Hory Kutny ingrossator, Jan Štěchovský deklamator.

5. Registra svědomí zelená druhá z let 1603—1605 mají na zeleně zbarvených kožených deskách původní nápis Svědomí zelený druhý 1603, 1604, 1605 a na zelenavé spodní ořízce Svědomí II. Obsahují na listech A—K po 10, znovu J. 1—18 a K. 1—14, L—T po 10, V. 1—12, W. 1—10, X. 1—21 a Z. 1—20 svědectví téhož druhu jako předešlá z doby ode dne 8 srpna 1603 do dne 25 října 1605. Rejstřík není. Č. 807, stará sig. 2 G. 4.

6. Registra svědomí zelená třetí z let 1605—1607 mají na zeleně zbarvených kožených deskách původní nápis Svědomí zelený třetí 1605, 06, a na zelené spodní ořízce Svědomí zelený III. Obsahují na listech A—C po 10, E. 1—15, F—V po 10, W. 1—11 a X. 1—15 svědectví téhož druhu jako předešlá z doby ode dne 2 listopadu 1605 do dne 30 října 1607. Na posledním listě nalezá se jedno svědectví ze dne 24 dubna 1609, které jest jen opakováním onoho ze dne 30 října 1607. V označení listů signatura D chybí úplně; listy A. 9—B. 5, E. 2, F. 8, G. 3, H. 5, J. 5, O. 6, P. 5 a 10 a R. 1 jsou vytrženy. Rejstřík není. Č. 808, stará sig. 2 G. 5.

7. Registra svědomí kropená pergamenová z let 1617 až 1620 mají jméno své odtud, že ořízka jejich jest červeně a modře kropená a desky jsou potaženy dvoulistem z pergamenového latinského filosofického rukopisu z XIV. století. Na přední desce jest původní název Svědomí kropený pargamínový od leta 1617. Registra tato jsou poslední z oněch desíti při č. 4 vyjmenovaných. Na vnitřní straně přední desky jest zapsána formule přísahy české a židovské české. Na prvních dvou listech jest neúplný rejstřík dle času a místa, ne alfabetický. Na pátém listu, který původně jest označen A. 1, jsou zápisy ze soudu držaného dne 12 června 1614, tak že se zdá, že kniha měla sloužiti r. 1614 k zapisování vejpovědí soudních, od čehož potom upuštěno. Vlastní text počíná takto teprv na listě sedmém a obsahuje na listech A—E po 20, F. 1—26, G. 1—20, H. 1—10, J—L po 20 a M. 1—4 svědectví téhož druhu jako předešlá z doby ode dne 12 srpna 1617 do dne 20 března r. 1620. Dle nového sčítání mají registra tato celkem listů 231, z nichž však mnoho jest čistých. Č. 809, stará sig. G. 42 *α*.

8. Registra svědomí (zelená) z let 1623—1625, nově vázaná, mají ořízku zeleně zbarvenou. Zpředu jest na dvou listech rejstřík dle času a místa, ne alfabetický. Text obsahuje na listech A—G po 20, H—J po 12 a K. 1—15 svědectví téhož druhu jako předešlá z doby ode dne 3 července 1623 do dne 4 února 1625. Byla-li to v téže věci pře druhá, třetí atd., jest prostě jen poznamenáno, že svědek k té při »učinil rekognici« t. j. přiznal se k svému svědectví prvnímu. Listy B. 10 a F. 12 jsou vytrženy. Dle rejstříku má býti posledním list K. 19; chybí tedy na konci listy K. 14 a 16—19. Č. 810, stará sig. G. 42 *β*.

Registra svědomí fialová z let 1625—1627 se nezachovala, ale zmínka o nich děje se v registrech zde hned následujících k. p. na

listu T. 5: »Jan Neter u. p. p. p. učinil rekognici k této při a svědčil to vše, což jest předešle svědčil též Anně Bechyňové proti Petrovi Vokovi Kořenskýmu. (V fijalových svědomích K. 12.)« a na listu T. 7: »Reliqua hledej v Registřích fijalových svědomí dání K. 12, L. 1, 2.« Registra tato obsahovala svědectví z doby od měsíce února 1625 do srpna 1627.

9. Registra svědomí kropená pergamenová z let 1627 až 1628 mají ořízku červeně a modře kropenou a desky potažené dvoulistem z latinského pergamenového rukopisu z konce XIV. století s pozdějšími českými glossami mezi řádky. Na přední desce jest podél mezi oběma sloupci textu původní nápis Svědomí kropená pargamenová od 1627 leta 1628 a při spodním okraji »Anno 1627. 12 Augusti W. M. Z. S.«, počáteční to písmena jména téhož písaře úřadu nejv. purkrabství pražského, který pořídil i registra žalobní svrchu pod č. I. 22 uvedená. Zpředu jest na čtyřech listech rejstřík dle času a místa, ne alfabetický. Následují na listech A. 1—12, B. 1—13, C—M po 12, N. 1—13, O—R po 12, S. 1—13 a T. 1—16, z nichž T. 8 a 9 chybí, svědectví téhož druhu jako předešlá z doby ode dne 13 srpna 1627 do dne 29 listopadu 1628. Několik svědectví z první polovice roku 1629 jest na různých místech dodatečně připsáno. Č. 811, stará sig. 2 G. 7.

Na konci rejstříku jest poznamenáno: »N. B. Více svědkův v Červených pargamenových svědomí od leta 1628.« Tato Registra svědomí červená pergamenová z r. 1628 a následujících se nezachovala.

Registra svědomí bílá pergamenová první, v nichž byla zapsána svědectví z doby až do dne 7 prosince 1640, se nezachovala.

10. Registra svědomí bílá pergamenová druhá z let 1640 až 1666, nově vázaná, měla dle staršího záznamu desky potažené listem pergamenovým. Zpředu jest na 18 listech rejstřík alfabetický dle křestního jmena strany poháněјící. Následují česká i německá svědectví ve přích číslovaných ne zcela pravidelně A—W po 20, X. 1—29, Z. 1—40, Aa. 1—29 a Bb. 1—19. Při německém svědectví ze dne 22 září 1666 za č. Bb. 10 jest nadpis »In denen anderen weys pargamen Zeugnüs Registern«, v němž přeložen jest původní název těchto register. Č. 812, stará sig. 2 G. 8.

11. Registra svědomí bílá pergamenová třetí z let 1667 až 1678 jsou vázána v bílé kůži a mají ořízku červeně kropenou. Na přední desce jest původní nápis Registra svědomí dání 3. bílý pargamenový od leta 1667. Na prvních dvou listech jsou formule přísah českých i německých. Následujících 5 listů jest čistých; byly patrně vyhraženy pro rejstřík. Text obsahuje na listech A—N po 20 a O. 1—19 česká i německá svědectví ve přích jako předešlá z let 1667—1678. Č. 813, stará sig. 2 G. 9.

12. Registra svědomí bílá pergamenová čtvrtá z let 1681—1688 jsou vázána v bílé kůži a mají ořízku zeleně zbarvenou. Na přední desce jest původní nápis Registra svědomí dání 4. bílý pargamenový od leta 1681. Zpředu jest ponecháno 21 listů pro rejstřík

alfabetický dle křestního jmena strany pohánějící; ale ten byl jen začat a zůstal nedokončen. Následují obšírná svědectví česká a německá ve přích pro dluhy apd. číslovaných A. 1—20 a B. 1—14 z doby ode dne 18 října r. 1681 do dne 5 července 1688. Č. 814, stará sig. 2 G. 11.

13. Erste brunatfarbe Registern deren Zeügenaussagen 1766—1782 mají tento nápis na přední desce i na hřbetě. Vázaná jsou v kůži hnědé, ozdobné; ořízka jest červeně a modře kropená. Na prvním listě jest formule přísahy svědka českého i německého. Následují na listech A—B po 20 a C. 1—15 česká a německá svědectví ve přích pro dluhy apd. z let 1766—1782. Registra tato jsou zajisté posledními registry svědomí soudu purkrabského, který byl na jaře r. 1783 zrušen; jeť knihy jen z malé části použito. Č. 815, stará sig. G. 55.

III. Registra nálezová a vejpovědní.

Registra nálezová a vejpovědní soudu nejvyššího purkrabství pražského ze století XVI. žádná se nezachovala. Několik nálezů soudu tohoto zapsáno jest v rukopise universitní knihovny svrchu na str. 14 zmíněném sig. XVII. A. 35. Jiné nacházejí se v rukopise archivu musejního č. 184, který třetí jeho majitel nazval »Nálezové nejvyzšího purkrabství pražského«. Rukopis tento sepsal si r. 1614 nejmenovaný praktický právník co příruční knihu neb manual, aby ihned v jednotlivých případech nahlédnouti mohl, jaké rozhodnutí v podobné věci soud již dříve učinil. K jednotlivým heslům připojil totiž nález soudu, jak jej nalezl v původních registrech, obyčejně jen velmi stručně, zaznamenal však při tom pravidelně i datum a list register i jmeno jejich. Druhý majitel rukopisu zápisy ty roku 1615 a 1616 podstatně rozmnožil, třetí doplnil je z roku 1616 a čtvrtý dovedl je až do roku 1618. Poněvadž z rukopisu tohoto ztracená registra nálezová aspoň dle názvu poznáváme, uvádím jej zde pod č. 1 co skrovnou za ně náhradu.

1. Nálezové nejvyššího purkrabství pražského z let 1529—1618. Rukopis, nově v starých, bílou koží potažených deskách vázaný, měl dle původního označení 595 stran; poněvadž více listů jest vytrženo, čítá nyní stran 515. Titulní list chybí. Spisovatelé i majitelé jeho jsou neznámí. Ze zápisů na str. 185, 278, 292 a 430 vysvítá pouze, že r. 1844 byl majitelem jeho Robert Köcher ze Štětí, který tehdy v Praze školy navštěvoval a zároveň byl vokalistou při některém kostele. Rukopis nachází se nyní v musejním archivu pod č. 184. Jak již uvedeno, sepsal si jej roku 1614 nejmenovaný právník co knihu příruční, kterou potom tři následující majitelé, jak z písma jejich dobře lze poznati, výpisy z register starších doplnili a až do roku 1618 dovedli. Záhlaví, k nimž nálezy soudní jsou z register připojeny, psána jsou velikými literami k. p. K vyhlášení půhonu, O listech mocných, Původ neb pohnaný umřeli, Při volání na

pře, Rukojmě, Žid o škody, O společnících, O pochybení jmena neb titule, O zatmělosti, O zdvižení půhonův, O neprovedených půhonech, O vejminkách a uvolení, O listech a zápisích, O promlčení, O literách, O pořádných přísudcích, O nápadích, O uvolení, O listech ztracených, O přech obeslaných, O nesrovnání obeslání s zatýkačem, O zatmělých zatýkačích, O neprovedení příčin do obeslání položených, O svědcích a svědomích lidských atd. atd. V jednotlivých těchto odstavcích sestaveny jsou dále všecky možné případy, o kterých se již na soudě jednalo. A ku každému jednotlivému případu připojen jest výpis z původních register nálezových obsahující buď prostě jen jména soudících se stran neb i nález soudní a stručné jeho odůvodnění. Nad výpisem tím položen jest pravidelně více méně úplný název i list register, v nichž nález ten jest zapsán; ku konci jest přidáno i datum nálezu. Že výpisy ty jsou správné, vidíme z těch, které jsou vzaty z register zde níže pod č. 2 a 3 popsaných. Pročetl jsem podrobně tento rukopis a vypsal jsem si z něho všecky názvy register i ostatní udaje k nim se vztahující. Sestavíme-li všecky ty záznamy v přehledný celek, seznáme aspoň přibližně, která registra nálezová a vejpovědní ze století XVI. a XVII. se u úřadu nejvyššího purkrabství pražského nacházela a nyní jsou ztracena. Jsou to následující:

A. Registra nálezová:

Registra nálezová stará na naučení panské z let asi 1529—1552, jež měla listů A—Y po 20 a Z. 1—7, ne-li více, uvádí spisovatel často s neúplným neb pozměněným názvem takto: »V starých naučeních panských A. 5 (135)[18]). — V starých naučení panských E. 6 (189, 197). — V registřích pří na naučení od leta 29. H. 1 (189). — V starých nálezových naučení panských od leta 29. H. 9 (201). — V registřích nálezových starých na naučení panský J. 20. Actum o soudu po sv. Magdaleně Anno 1546 (187, 270). — Z naučení soudu zemského (187, 270). — V starých z naučení panského Z. 7 (270).« Jsou asi totožná s oněmi, jež na str. 203 a 320 uvádí slovy »V starých pargamenových naučení panských B. 17—19.« Nejstarší datum v nich přicházející 1529 jest na listě H. 1. Obsahovala tedy registra tato jistě ještě nálezy z doby daleko starší.

Registra nálezová stará z let asi 1553—1558 uvedena jsou slovy: »V starých nálezových B. 18. Actum v outerý po sv. Dorotě 1555« (181). Citaty na str. 301 a 456 nejsou dosti určité.

Registra nálezová Ondřeje Montana I. výslovně se neuvádějí.

Registra nálezová Ondřeje Montana II. připomínají se: »V nálezových II. Ondřejových. A. 10 (113). — V 2. Ondřejových nálezových A. 10 (228). — V nálezových 2. Montanových Ondřejových. C. 10

[18]) Takto v závorce připojené číslo označuje stranu, na které se v rukopise dotyčná registra uvádějí, a sice dle nového číslování.

(255).« V poznamenání úředníků v poznámce při č. II. 3 uvádí se roku 1546 a 1556 Ondřej Montan z Kosmačova mezi písaři.

Registra nálezová Ondřeje Montana III.: »Nález v 3. Ondřejových. C. 19« (199).

Registra nálezová Ondřeje Montana IV.: »Nález v 4. Ondřejových. P. 16« (323). K těmto vztahuje se asi také citat na str. 332: »V nálezových Ondřeje Montana. S. 13« s datem »v sobotu den svatého Mikuláše a. 61.«

Registra nálezová Tobiášova I. z let asi 1562—1569 byla založena od Tobiáše Nejedlého z Vysoké, který se v poznamenání úředníků při č. II. 3 uvádí r. 1570 co přední písař soudu purkrabského. K nim vztahují se citaty: »V 1. Tobiášových. B. 4. Ao. 63 (308). — V 1. Tobiášových. H. 11. Leta 65. (322). — V prvních nálezích [sic] Tobiášových. Q. 15. Ao. 68. (321). — V 1. Tobiášových nálezových. V. 17. V pátek po sv. Matouši evangelistu Páně leta 69 (190)« atd.

Registra nálezová Tobiášova II. z let 1569—1570: »V II. Tobiášových. V. 5« (58).

Registra nálezová Tobiášova III. z let 1570—1571: »V třetích Tobiášových. Anno 1570« (54).

Registra nálezová bílá Tobiášova IV.: »V bílých nálezových Tobiášových. L. 6. Actum v pátek po sv. Medardu leta 73« (209) aneb prostě »V bílých nálezových. O. 3. Actum v středu po sv. Mikuláši Ao. 73« (35).

Registra nálezová Tobiášova V.: »V 5. Tobiášových. Q. 5« (209).

Registra nálezová Tobiášova VI.: »V VI. Tobiášových. W. 1« (134).

Registra nálezová Tobiášova VII.: »V VII. Tobiášových. O. 7. V outerý po sv. Martině Ao. 74« (325).

Registra nálezová Tobiášova VIII—XI. se neuvádějí.

Registra nálezová Tobiášova XII.: »V 12. Tobiášových. F. 11 (168), G. 18 (171).«

Registra nálezová černá uvádějí se velmi často v letech 1560 až 1594 (186, 290, 338, 65, 102, 97, 211, 133, 137, 279, 280, 90, 21, 187 atd. atd.), tak že zasahují do řady register předcházejících i následujících. Jest proto pravdě podobno, že přívlastek »černá« příslušel některým z register již uvedených a následujících, aniž bychom nyní mohli rozhodnouti kterým, nemajíce přesných dokladů. Podobně jsou

Registra nálezová červená z let 1573—1577 (133, 56, 309, 240, 308, 77 atd.) pravdě podobně totožná s Tobiášovými V—VII

Registra nálezová zelená z let 1577—1584: »V zelených nálezových. C. 10. Anno 77 (307). — V zelených nálezových. E. 14. Anno 78 (319). — V zelených nálezových. M. 16. Anno 80 (57). —

V zelených nálezových. P. 9. Leta 1581 (129). — V zelených nálezových. T. 10. Ao. 83 (58). — Ao 84 (58).«

Registra nálezová žlutá nová z let asi 1585—1594, která měla listů A—Z po 20 a AA—DD po 20 a EE nejisto kolik, nazývají se někdy prostě »žlutá nálezová« (337, 359, 260 atd.), jindy »žlutá nová nálezová« (232, 237 atd.).

Registra nálezová fialová z let 1594—1596 (284, 51, 226, 103, 273), nazývají se jedenkráte též »nová« (195). Měla listů více než A—M po 20 a N. 1—13.

Registra nálezová fialová kropená ingrossovaná z let 1596—1599 uvádějí se pod názvy všelijak zkrácenými: »V kropených nálezových. A. 4. Actum v pátek post Ascensionis Christi 1596 (133). — V fialových kropených. B. 7. Actum v pátek po Proměnění Krista Pána leta 96 (123). — V nálezových fialových ingrossovaných. C. 17. V sobotu po sv. Mikuláši anno 1596 (196). — V fialových nálezových kropených. C. 19. Actum v pátek po památce sv. Lucie Otilie a. 96 (261). — V fialových ingrossovaných kropených. D. 12. Actum a. 97 v pátek první v postě (265). — V kropených nálezích [sic] fialových. Z. 13 (268)« atd. Měla listů A—Y po 20 a Z. 1—13, ne-li více.

Registra půhonná nálezová papoušková z let 1600—1603: »V papouškových nálezových. B. 8. Leta 1600 (269). — V nálezových papouškových. F. 4. Leta 1601 (111). — V papouškových půhonných nálezových. F. 9. A. 1601 (145). — V papouškových nálezových. A. 1603 (63). — V papouškových nálezových. L. 13 (40)« atd. Měla listů A—K po 20 a L. 1—13, ne-li více.

Registra nálezová brunatná z let 1603—1608: »V brunatných nálezových. A. 13. Ao. 1603 (187). — V brunatných červených nálezových. B. 6 (114). — V brunatných červených [toto slovo jest přeškrtnuto] nálezových E. 13. Leta 1604 (151). — V brunatných nálezových. J. 12. Actum o soudu po sv. Medardu leta 1606 (275). — V brunatných nálezových. K. 17. Actum o soudu po neděli Laetare Ao. 1607 (331). — V brunatných nálezových T. 12. Actum 1608 o soudu po sv. Ondřeji (260)«. Měla listů A—S po 20 a T. 1—12, ne-li více.

Registra nálezová černá kropená z let 1608—1612 (110, 111, 114, 163 atd.) se zachovala a jsou níže pod č. 2 popsána.

Registra nálezová popelatá z let 1613—1615: »V popelatých B. 19. Ao. 1614 (195). — V popelatých nálezových. F. 10. Actum 1615 (284). — V popelatých nálezových. J. 8 (108)« atd. Měla listů A—H po 10 a J. 1—8, ne-li více.

Registra nálezová růžová z let 1615—1620 (176, 257, 340), též někdy (88, 92, 114) patrně dle německého překladu »rosinfarbene« »rozinová« zvaná, se zachovala a jsou níže pod č. 3 popsána.

Dále uvádějí se ještě Registra nálezová lvová (169, 207, 284), Registra nálezová modrá (281), Manual nálezův (114) a Registra

zelená stranní (31, 304), o nichž nelze dnes více zjistiti, z kterých let nálezy obsahovala. Z let 1594—1597 jsou citována ještě registra, která měla více než sto listů, pod jmenem In extra ordinario (31), In extra ordinarii (217) a Extra ordinaria (473).

B. Registra vejpovědní:

Registra vejpovědní z r. 1563 a z let následujících (41).

Registra vejpovědní stará do r. 1568 (138, 424) jsou snad totožná s předešlými, neboť z nich se cituje nález z r. 1563 na listě A. 20 a z těchto nález z r. 1568 na listě Y. 14.

Registra obsélací vejpovědní bílá Tobiášova II. asi z let 1571—1577 uvádějí se pod názvy všelijak zkrácenými: »V bílých vejpovědních. D. 7. Actum o soudu po sv. Marku Ao. 72 (411). — V II. Tobiášových vejpovědních. F. 2. V pondělí po sv. Mikuláši Ao. 73 (465). — V 2. Tobiášových bílých obsélacích vejpovědních. H. 18. O soudu po sv. Vítě Ao. 75 (424). — V 2. Tobiášových vejpovědních. K. 14. V středu po sv. Vavřinci Ao. 76 (421). — V vejpovědních bílých v 2. Tobiášových. M. 13. Anno 77 (337, 393). — V 2. Tobiášových bílých vejpovědních. M. 16 (172)« atd. Registra vejpovědní Tobiášova I. v rukopise nepřicházejí.

Registra obsélací vejpovědní žlutá z let 1578—1586: »V žlutých vejpovědních. A. 19. Actum v středu po devítníku Ao. 78 (420). — V žlutých vejpovědních. C. 19. Actum po sv. Mikuláši Ao. 81 (47). — V žlutých vejpovědních. E. 1. Actum o soudu po sv. Matouši Ao. 1583 (439). — V žlutých vejpovědních. R. 13 (389)« atd.

Registra vejpovědní stranní bílá kolem r. 1582: »V bílých stranních vejpovědních. R. 6. Ao. 1582 (442)«.

Registra vejpovědní bílá nová I. z let 1587—1599: »V bílých I. nových vejpovědních. A. 9. Ao. 87 (409). — V prvních nových vejpovědních. A. 19. Stalo se po Třech králích Ao. 88 (438). — V nových vejpovědních. B. 8. Ao. 88 (376). — V bílých vejpovědních nových. D. 3. Actum v sobotu po Povýšení sv. kříže Ao. 89 (451). — V prvních nových vejpovědních. G. 17. V středu po sv. Voršile Ao. 91 (390). — H. 11. V středu po Třech králích Ao. 92 (390). — V prvních nových vejpovědních. AA. 2. Leta 93 (399). — V bílých vejpovědních. BB. 15. Ao. 94 (458). — V bílých nových vejpovědních. CC. 18. Actum v outerý po sv. Lukáši Ao. 95 (374). — V I. bílých vejpovědních nových. EE. 17. Actum v sobotu po neděli Cantate Ao. 99 (459)« atd.

Registra vejpovědní zelená nová z r. 1599 a následujících: »V nových zelených vejpovědních. A. Actum v sobotu po neděli Cantate Ao. 99 (488)«. Jsou nejspíše totožná s následujícími, jak právem souditi lze z register zde výše pod č. I. 5 popsaných, kde se v letech 1599—1600 současně jmenují Registra vejpovědní zelená (na listu G. 18), Registra vejpovědní papoušková (B. 10, D. 17, E. 13) a Registra vejpovědní papoušková zelená (C. 6, 19).

Registra vejpovědní papoušková z let 1599—1611 a následujících: »V papouškových vejpovědních. D. 5. V sobotu po sv. Voršile Ao. 1602 (447). — G. 15. Ao. 1606 (429). — J. 6. Actum 1609 (374). — K. 5. Actum v pondělí po Školastice Ao. 1610 (447). — M. 2. Actum 1610 v středu po neděli Judica (428). — N. 1. Actum 1611 v pátek po Povýšení sv. kříže (192). — S. 5 (81). — S. 7 (297)« atd.

Registra vejpovědní červená kolem r. 1616: »V vejpovědních červených. B. 8. Ao. 1616 ve čtvrtek po neděli Judica (365). — V registřích v vejpovědních červených. C. 7 (123).«

Registra vejpovědní zlatá jsou uvedena jen jednou bez udání časového: »V zlatých vejpovědních. N. 20 (39)« a nelze proto určiti, do které doby přináležejí.

2. Registra nálezová černá kropená z let 1608—1612, nově vázaná, nemají titulního listu ani nadpisu. Původní však název jejich uvádí se v rukopise právě pod č. 1 popsaném na str. 110, 111, 114, 163 atd., kde jsou citaty nálezů zde na listech O. 3, O. 5, E, 5 atd. zapsaných. Obsahují nálezy ve přích o dluhy apd., jak buď »pan Jakub Menšík z Menštejna na Velkem Vosově a Skřipli, JMCské rada a purkrabě hradu Pražského, s radou svou vyslyšavše tu při, — toho všeho považivše o tom nalezá« aneb »rada soudu nejvyzšího purkrabství pražského vyslyšavše tu při — a což tak dále k této při vedeno a ukazováno bylo, toho všeho považivše, takto o tom nalezají.« Nálezy jsou buď obšírněji podány, tak že celé přelíčení i s námitkami stran a odůvodnění nálezu jest tu vypsáno, aneb jsou jen zcela stručně zaznamenány soudící se strany a nález naznačen písmenami »dzpp« t. j. (purkrabě) dal za právo půhonu. Nálezy jdou celkem v pořadu časovém, jak byly vyneseny na soudech, jež byly držány po sv. Ondřeji 1608 — po sv. Voršile 1612, a zabírají listy A—V po 10, W. 1—20 a X. 1—19. Listy A. 1—10 a B. 1 nyní chybějí. Ořízka jest červeně zbarvená. Č. 863, stará sig. 2 J. 3.

3. Registra nálezová růžová (rozinová) z let 1615—1620 mají původní nápis na vnitřní straně přední desky Růžová nálezová. Tak nazývají se též v rukopise výše pod č. 1 popsaném na str. 176, 257, 340 atd. Tamže na str. 115, kde se uvádí nález zde na listě L. 20 registrovaný, jmenují se však »rozinová«, což snad povstalo z německého překladu »rosinfarbene«. Jméno své mají odtud, že kůže desk i ořízka růžově byly zbarveny. Obsahují na listech A—Q po 20 a R. 1—15, z nichž M. 1—5 následují bezprostředně za listem J. 20, nálezy, které purkrabě s radou svou aneb páni radové soudu nejvyššího purkrabství pražského vynesli ve přích o dluhy apd. na soudech po sv. Lukáši 1615 — po neděli Cantate 1620, a sice buď v plném znění s celým přelíčením aneb jen poznamenáním soudících se stran. V čele přední desky jest poznámka: »Vide kassirování a vymazání všech nálezův od litery P. 20 až do konce.« A na prázdném listě před listem P. 20 nalezá se následující zápis: »Vedle toho (jmenem a na místě JMCské jakožto krále českého, pána pána nás

všech nejmilostivějšího) od JMti osvíceného knížete pána pana Karla vladaře domu Lichtenštejnského ꝛc vyměření, jakž též vyměření v rejstřích soudu tohoto červených milosti dání pod literou B. 3 ingrossovaný [19]) to v sobě obsahuje a zavírá, všickni tito nálezové počnouc od litery P. 20 až do R. 15 se vymazují, kassirují a ničímž jsou. Což jest na poručení pana purkrabího hradu Pražského pro budoucí paměť zaznamenáno. Actum ve čtvrtek po sv. Bartoloměji [27 srpna] leta 1622.« Na listu P. 20 počínají se nálezy ze soudu v pondělí po sv. Valentinu [17 února] r. 1620. Rejstřík není. Č. 864, stará sig. 2 J. 4.

4. Registra vejpovědní žalobní červená I. z let 1628 až 1647 mají ořízku červeně zbarvenou a na bílé ozdobné kůži přední desky původní nápis Vejpov. I. žalob. Zpředu jest na 24 listech rejstřík alfabetický dle křestního jmena původa nadepsaný »Registratura prvních vejpovědních žalobních červených.« Text na listech A—Q po 20, R. 1—32, S. 1—26, T. 1—20, V. 1—21, W—X po 20, Z. 1—22 a AA. 1—8, z nichž však O. 16, O. 17, S. 12 a Z. 6 scházejí, počíná se zápisem: »Leta Páně 1628 v pondělí po památce Početí blahoslavené Panny Marie [d. 11 prosince] o soudu, kterýž toho času držán byl, založeny jsou tato rejstra vejpovědní žalobní vedle obnoveného JMCské zřízení zemského podlí akcí od stran podávaných a bez převedení oustního uvažování« a obsahuje vejpovědi až na několik výjimek vesměs české, které ve přích pro dluhy apd. byly vyneseny na soudech držaných v době od pondělí po Početí Panny Marie 1628 — v pátek po památce Moudrosti 1647 od purkrabího neb pánů radů. Na soudech držaných v době ode dne 21 října 1638 až do 23 září 1645 předsedal výjimečně sám král Ferdinand III. Proto jest také v této době pozměněno záhlaví jednotlivých vejpovědí a zní k. p. na listě M. 9 takto: »Tu nejjasnější a nejnepřemoženější velikomocný kníže, pán pan Ferdinand Třetí, z boží milosti volený římský císař, po všecky časy rozmnožitel říše, uherský a český král ꝛc, arcikníže rakouské, markrabě moravský, lucemburský a slezský kníže a lužický markrabě, jakožto král český na soudu svém královským nejvyššího purkrabství pražského v království tomto českém ꝛc po pilném žaloby, excepcí a toho všeho, co tak dále od obouch stran v spisích vedeno, ukazováno a přednášeno bylo, vyslyšení a bedlivém povážení takto o tom vypovídati ráčí.« V registrech těchto jsou zapsány vejpovědi i s více méně obšírným odůvodněním, ze žaloby jsou však uvedeny jen obě svářící se strany. Č. 865, stará sig. 2 J. 5.

5. Registra vyměření žlutá tulipánová z let 1642—1723 mají na přední žlutavou kozí potažené desce vymalovaný růžový tulipán s dvěma zelenými listy, nad ním původní nápis Registra vyměření žlutý tulipánový a pod ním datum 1664. Na listě přídeštním jest jejich název

[19]) Vyměření toto čili patent knížete Karla z Lichtenštejna jest ze dne 12 srpna r. 1622 a jest otištěno výše v poznámce k č. I. 15 na str. 18—20.

německý Die erste gelbe Tulippenfarbregistern der Ausmessungen ab anno 1642 usque ad annum 1723. Za rejstříkem o 12 listech, alfabetickým dle příjmění původa, následují na listech A—K po 20, L. 1—21 a M. 1—23 česká a německá rozhodnutí soudu ode dne 23 května 1642 až do 1 prosince 1723, která on ve sporech o dluzích, o zatčení, o příslušných svědomích apd. na stížnosti stran učinil čili »o tom vyměřovati ráčí — takové o tom vyměření činiti ráčí — hierüber zu Recht ausgemessen hat.« Č. 866, stará sig. 2 J. 6.

6. Registra vejpovědní žalobní červená II. z let 1648—1672 mají ořízku červeně zbarvenou a na bílé ozdobné kůži přední desky původní nápis Vejpov. 2. žalob. Zpředu jest na 8 listech část rejstříku alfabetického dle křestního jmena původa obsahující pouze písmena A—K. Následují na listech A—Z po 20 a AA. 1—11 české a německé vejpovědi vynesené na soudech, jež byly držány v době ode dne 26 března r. 1648 do 30 května 1672, o žalobách dluhů apd. se týkajících. Č. 867, stará sig. 2 J. 7.

Registra vejpovědní obsélací zelená I. z doby před rokem 1662 se nezachovala.

7. Registra vejpovědní obsélací zelená II. z let 1662 až 1712 mají ořízku zeleně zbarvenou a na přední bílou ozdobnou koží potažené desce původní nápis Zelený vejpovědní druhý obsílající od leta 1662, který na vnitřní straně německy jest uveden In denen anderten grünen Registern der Aussprüche über die Beschickungen. Na listě přídeštním jest poznamenáno: »Index secundum cognomina actorum ad finem libri«; rejstřík ten alfabetický dle příjmění původa zabírá listů 23; mimo něj jest zpředu ještě na 13 listech rejstřík alfabetický dle křestního jmena původa. Mezi oběma rejstříky jest text obsahující české a německé vejpovědi na obeslání pro neřádné zatčení apd. číslované A—J po 20, jež byly vyneseny na soudech držaných v době ode dne 13 února 1662 do 14 května 1712. Téměř třetiny knihy není použito; zbývají čisté listy. Č. 868, stará sig. 2 J. 8.

8. Registra stanných práv červená zeleně kropená I. z let 1681—1692 mají ořízku červeně a zeleně kropenou a desky potažené ozdobnou červenavě hnědou koží. Na štítku na přední desce nalepeném nalezá se původní nápis Registra první stanných práv červený zeleně kropených [sic] od 14 Julii Ao. 1681. In denen ersten rothfarben grün gesprengten Registern der erstandenen Rechten von 14 Julii Ao. 1681 usque ad Annum 1692 inclusive. Zpředu jest na 6 listech rejstřík alfabetický dle příjmění původa. Následují zápisy české a německé z doby ode dne 14 července r. 1681 do 13 prosince 1692 číslované A—C po 20, D. 1—30, E - G po 20 a H. 1—18 o tom, že v žalobě pro dluhy apd. na soudu »dáno jest původu proti obžalovanému pro jeho ku právu nestání za právo stanné, vše podle práva; — dass solchemnach ihme Klägern wieder den Beklagten

das erstandene Recht ertheilet worden, alles von Rechtswegen.« Č. 869, stará sig. 2 J. 11.

9. Registra stanných práv červená zeleně kropená II. z let 1693—1705 mají ořízku a vazbu jako předcházející. Původní nápis zní na přední desce Stanná práva druhá od leta 1693 až do 1705, na listu přídeštním Registra druhá stanných práv červený zeleně kropených [sic] od 2 Máje 1623 až do 23 Máje leta 1705 a na hřbetě Anderte rothe grün gesprengte Register der erstandenen Rechten ab Ao. 1793 [sic] bis 1705. Zápisy české a německé z uvedené doby obsahu jako u předcházejících jsou číslovány A—K po 20 a L. 1—14. Na konci jest na 7 listech rejstřík alfabetický dle příjmění původa. Č. 870, stará sig. J. 32.

10. Erste citronfarben Register der Aussprüche ab Anno 1693 usque ad Annum 1721 mají ořízku světle žlutě zbarvenou a desky potažené ozdobnou tmavohnědou koží. Pouze německý název jejich zapsán jest na hřbetě a na vnitřní straně přední desky. Na vnější straně této desky vtlačeno jest do kůže jmeno zakladatele těchto register jako již dříve při č. I. 34—36: »Io. Georg. de Wendlingen in Lochkow S. C. M. R. O. S. B. P. C. et C. SSFF. 1694.« Zpředu jest na 11 listech rejstřík alfabetický dle příjmění původa, jak to i dále již vždy jest. Vejpovědi soudu na žaloby pro dluhy apd., které byly vyneseny na soudech v době ode dne 2 května 1693 až do 1 prosince 1721 jsou již z větší části německé a číslované A—P po 20 a R. 1—14. Č. 871, stará sig. 2 J. 12.

Registra stanných práv červená zeleně kropená III. z let 1705—1710 se nezachovala.

11. Registra stanných práv červená zeleně kropená IV. z let 1710—1721 mají ořízku červeně a zeleně kropenou. Desky byly potaženy tmavohnědou koží, z níž se jen části zachovaly. Na přední desce jest původní nápis Čtvrtá registra stanných práv, na zadní Registra čtvrtá stanných práv, na hřbetě Vierte rothe grün gesprengte Register der erstandenen Rechten ab Ao. 1710 bies 1721 a na listě přídeštním Die vierte teutsche rothe grüngesprengte Register der erstandenen Rechte. Zpředu jest na 4 listech rejstřík. Zápisy obsahu jako v č. 8 jsou značnou většinou německé, pocházejí z doby ode dne 7 června 1710 až do 10 července 1721 a jsou číslovány A—F po 20, G. 1—30 a H. 1—32. Č. 872, stará sig. 2 J. 13.

12. Registra stanných práv červená zeleně kropená V. z let 1721—1731, nově vázaná, mají ořízku červeně a zeleně kropenou a na listě přídeštním nápis Die fünfte rothe grün gesprengte Register der erstandenen Rechten ab Anno 1721 d. 10 Juli bies 26 Novembris 1731. Zápisy z naznačené doby obsahu jako v č. 8 jsou až na několik českých výjimek vesměs německé a číslované A—L po 20 a M. 1—6. Na konci jest na 11 listech rejstřík. Č. 873, stará sig. 2 J. 14.

13. Die anderte citronfarben Register der Aussprüche ab Anno 1721 den 1 Decembris bis 12 Martii 1732 mají ořízku světle žlutě zbarvenou a desky potažené ozdobnou tmavohnědou koží. Uvedený pouze německý název jejich nachází se na hřbetě a na listě přídeštním. Vejpovědi soudu na žaloby pro dluhy apd., které vyneseny byly na soudech v době ode dne 1 prosince 1721 až do 12 března 1732, až na několik českých kusů vesměs německé, jsou číslovány A—H po 20 a J. 1—5. Na konci jest alfabetický rejstřík o 12 listech. Č. 874, stará sig. 2 J. 15.

14. Anderte gelbe Tulippenfarbregistern der Ausmessungen ab Anno 1723 den 29 Novembris usque ad Annum 1774 jsou pokračováním register výše pod č. 5 popsaných a obsahují německá vyměření, která soud ve sporech o dluzích, o zatčení, o příslušných svědomích apd. na stížnosti stran v době ode dne 29 listopadu 1723 až do 30 května 1774 učinil. Vyměření tato jsou číslována A—N po 20 a O. 1—18; poslední z nich O. 18 zapsáno jest dodatečně pro nedostatek místa na prázdných listech na počátku knihy, tedy ještě před A. 1. Vazba jest nová s tmavošedými deskami; původní desky byly zajisté podobné oněm u č. 5. Na konci jest rejstřík alfabetický o 11 listech. Č. 875, stará sig. 2 J. 16.

15. Sechste rothe grün gesprengte Registern der erstandenen Rechten ab Anno 1731 usque 1739 mají ořízku červeně a zeleně kropenou a desky potažené ozdobnou červenavě hnědou koží. Do přední desky svrchu jest zlatými písmenami vtlačeno jmeno jich zakladatele: »Joseph Xaveri von Tempis, der rom. kayl. Mayl. [sic]. königl. Obristburggraffenambts Rath und Oberschreiber.« Německé zápisy o povolení stanného práva podobné jako v č. 8. jsou z doby ode dne 26 listopadu 1731 až do 20 dubna 1739. Původně měly býti v tomto rukopise jen zápisy z let 1732—1739, které jsou číslovány A—H po 20, J. 1—21, K—M po 20 a N. 1—17; potom, však ještě před vazbou, byly sem přidány některé zápisy z r. 1731, které tvořily konec rukopisu výše pod č. 12 uvedeného a byly číslovány M. 7—11. Tím se stalo, že v těchto registrech VI. před čísly A. 1 — N. 17 z let 1732—1739 nacházejí se čísla M. 7—11 z r. 1731. Na konci jest alfabetický rejstřík o 12 listech. Č. 876, stará sig. 2 J. 17.

16. Dritte citronfarbe Registern der Aussprüche ab Anno 1732 usque ad Annum 1745 inclusive mají ořízku světle žlutě zbarvenou a desky potažené ozdobnou tmavohnědou koží. Do přední desky svrchu jest zlatými písmenami vtlačeno jmeno jejich zakladatele: »Joseph Xaveri von Tempis, der rom. kayl. Mayl. [sic] königl. Obristburggraffenambts Rath und Oberschreiber.« Německé vejpovědi soudu na žaloby pro dluhy apd., které byly vyneseny na soudech v době ode dne 3 července 1732 až do 2 prosince 1745, jsou číslovány A—J po 20 a K. 1—15. Zpředu jest na 22 listech alfabetický rejstřík. Č. 877, stará sig. 2 J. 18.

17. Siebende rothe grün gesprengte Register der erstandenen Rechten ab Anno 1739 usque ad Annum 1783 mají ořízku červeně a zeleně zbarvenou a desky potažené červenavě hnědou ozdobnou koží. Na hřbetě jest vytlačen název rukopisu, svrchu na přední desce jmeno jehó zakladatele: »Jos. Xav. v. Tempis, Rath und Oberschreiber.« Německé zápisy o povolení stanného práva podobné jako v č. 8 z doby ode dne 20 dubna 1739 až do 12 listopadu 1782 jsou číslovány A—R po 20 a S. 1—19. Na konci jest rejstřík o 12 listech. Č. 878, stará sig. J. 35.

18. Die vierte citronfarbe Registern derer Aussprüche ab Anno 1746 usque ad Annum 1766 inclusive mají ořízku světle žlutě zbarvenou a desky potažené ozdobnou tmavohnědou koží. Svrchu na přední desce jest zlacenými písmenami vytlačeno jmeno jejich zakladatele: »Joseph Xaveri von Tempis, ihro röm. kaysl. und königl. Mayist. Rath und Oberschreiber.« Německé vejpovědi soudu, které byly vyneseny na žaloby pro dluhy apd. v době ode dne 16 února 1746 až do 29 listopadu 1766, jsou číslovány A—G po 20 a H. 1—17. Na konci jest alfabetický rejstřík o 12 listech. Č. 879, stará sig. 2 J. 19.

19. Die erste aschenfarbe Registern derer allerhöchst erlassenen Confirmations- und Reformations-Sentenzien ab Anno 1768 usque ad Annum 1783 mají ořízku červeně a zeleně zbarvenou a desky potažené ozdobnou světle hnědou koží. Na listech A. 1—15 jest zde zaneseno pouze 18 císařských rozhodnutí, kterými se nálezy, jež soud purkrabský v první instanci vynesl, buď potvrzují neb pozměňují. Ostatních listů nebylo použito, poněvadž soud purkrabský na jaře roku 1783 byl zrušen. Zpředu jest na 12 listech alfabetický rejstřík. Č. 880, stará sig. 5 J. 4.

IV. Registra vejpovědní mezní.

Jakub Menšík z Menštejna ve své knížce o soudu mezním, kterou roku 1600 sepsal a o které jsem svrchu na str. 12 blíže pojednal, dokládá tvrzení svá i vejpovědmi soudu mezního, jak je v jeho starých registrech nalezl. Celkem však cituje jen troje registra vejpovědní, tak že za to míti musíme, že jich r. 1600 v úřadě nejvyššího purkrabství pražského více nebylo. Jsou to: 1. Registra stará stranní vejpovědní červená, z nichž na listech 4, 87 a 105 cituje vejpovědi vynesené v letech 1511 až 1512 a registrované na listech neb co čísla C. 15—16; 2. Registra stará vejpovědní mezní, jež uvádí nejčastěji k. p. na listech 5, 6, 10, 17, 58, 72, 106 atd., a 3. Registra nová vejpovědní mezní, z nichž na listě 16 dokládá se vejpovědi r. 1589 vynesené a tamže na listu neb pod č. E. 15 registrované. Z register těchto zachovala se až na naše časy toliko

1. Registra vejpovědní mezní z let 1508—1577 dle Jakuba Menšíka »stará« na rozdíl od »nových«, která co pokračování jich v třetí

čtvrti XVI. století byla založena a za jeho života v užívání. Registra tato obsahují »pře o meze, na kteréž JMt páni páni a vladyky na plném soudu zemském ráčili jsou rozkaz učiniti, aby pan purkrabě hradu Pražského podle úřadu svého, jakž jest za řád, vyjel a spravedlivý konec mezi stranami učinil« zároveň s vejpovědmi, kteréž »purkrabě hradu Pražského maje při sobě konšely přísežné (po roce 1567: »se pány soudci k právu meznímu podle sněmovního nařízení obeslanými«) vedle práva mezního z plného soudu tudíž osazeného a zahájeného, vyslyšavše svědomí a vedení svědkóv a pokazování, to vše pilně váživše« vynesl. Vázána byla v tuhé žlutavé kůži, jež trojími koženými řeménky pevně byla stažena. Z původní této vazby zachovaly se jen části, které na nové tuhé desky jsou přilepeny. Na přední desce jest nyní značně již vybledlý nápis: »Registra vejpovědní mezní od 1508 až do 1575. Zřízena jsú od urozeného pána Jana Byšického z Byšic, purkrabí hradu Pražského, leta ɔc MV^C XXXIIII° v pondělí po hodu Marie Panny na nebe vzetí [17 srpna]«. Na svrchní bílé ořízce jest druhý původní nápis Mezní registra. Na přední straně prvního listu jsou tři formuláře přísah purkrabí pražského z let 1535, 1542 a 1555. Na zadní straně téhož listu jest seznam purkrabí nadepsaný »Tito jsou byli purkrabové menší na hradě Pražském za paměti pana Rozvody starého«, kterýžto seznam počínající rokem 1442 na dvou následujících listech, pokud nebyly vyplněny rejstříkem, pokračuje a částečně vlastnoručními zápisy jednotlivých purkrabí jde až do roku 1706. Seznam tento otiskl jsem doslovně v článku »Purkrabí hradu Pražského v letech 1438—1711«, jenž jest vytištěn ve Věstníku královské české společnosti náuk 1903 č. 12. Na listech 2—10 jest část rejstříku alfabetického dle křestního jmena původa, obsahující písmena A—O; ostatek jest vytržen zároveň s prvními dvěma listy textu. Na prvním z nich A. 1 byla dle rejstříku pře mezi Kundratem z Krymhaimu a purkmistrem i vší obcí města Knína. J. Menšík odvolává se ve své knížce na listu 87 k vejpovědi v této při slovy: »Kde původ ukázal své užívání a obeslaný tomu neodepřel, jest při tom zůstaven: V starých registřích mezních A 1. mezi Kundratem z Klinhejnu a Knínskými v sobotu den sv. Martina leta tisícího pětistého osmého.« Zde máme tedy naznačen obsah i udáno přesné datum první vejpovědi, den 11 listopadu 1508. Na listě A. 2 byla pře mezi panem Vilémem z Pernštejna, nejvyšším hofmistrem kr. č., a Jiříkem Kořenským z Terešova o potok a průhon jakýsi, k níž se příslušná vejpověď ze dne 15 května 1512 nachází na zachovaném již listě A. 3. Následující listy jsou číslovány A. 3—11. Dále však jsou číslovány jednotlivé pře s příslušnými vejpověďmi co celek A. 12—20, B—D po 20 a E. 1—19; této vejpovědi druhý list označen jest co E. 20 snad omylem, ježto číslo to patrně přináleží poslední a nyní neoznačené vejpovědi ze dne 22 července 1577. Dle nového počítání má rukopis nyní 277 listů, z nichž první obsahuje zmíněné formule přísah a počátek seznamu purkrabí, 2—10 část rejstříku s dokončením seznamu, 11—271 vejpovědi soudu mezního z let

1512—1577 a 272—276 jsou čisté; na přední straně posledního 277 listu jest pouze poznámka »Jistých mezí neukázali. C. III.« a na zadní jeho straně článek ze zřízení zemského z r. 1500: »V starým. D. VIIII. Nalezli za právo: kdož by kolivěk komu mezníky vymetal anebo přesekal nebo je jinam přesadil bez vůle a vědomí, s kýmž ty mezníky spolu má, tehdy ten tomu nebo těm propadni dvadceti hřiven.« Č. 76.

V. Registra zápisná.

1. Registra zápisná z let 1497—1501, nově vázaná, jichž původní název se nezachoval, mají celkem 266 listů velkého formatu. Obsah jejich jest na prvním listu takto udán: »Registra, v nichž se zapisuje najprve zřiezenie židovské, kterak mají peněz puojčovati křesťanóm a co lichvy s kopy grošuov českých do téhodne bráti, kterak svých dluhuov dobývati mají ɔc, jakož to zřiezenie v sobě šíře to všecko ukazuje. Kteréžto zřiezenie stalo se za pana Zygmunda z Chmelic, purkrabie ty času [sic] hradu Pražského, leta božieho tisícieho čtyřstého devadesátého sedmého. Item potom v týchž registřiech zápisové židovští. Item v týchž registřiech zřiezenie mezi ouřadem purkrabstvie hradu Pražského a mezi šephmistry a konšely města na Horách Kuthnách i vší obcí toho města.« Ve skutečnosti jest pořad ten poněkud pozměněn. Na místě prvním totiž na listech 2—3 nachází se zřízení židovské krále Vladislava ze dne 19 května 1497 (otištěno v Čelakovského Sbírce pramenů práva městského I. str. 297.), ale na místě druhém totiž na listu 4 jest »Zřiezenie mezi ouřadem purkrabstvie hradu Pražského a mezi pány Horníky« ze dne 21 července 1497 o cedule pro dluhy, listy hlavní pro dluhy, listy zatýkací a o zápisy, kde co souzeno a projednáváno býti má. Teprv na třetím místě jsou zápisy židovské, které vyplňují celý ostatní rukopis, totiž listy 6—266. List 5 jest čistý. Zápisy činěné v pořadu časovém jdou souvisle ode dne 20 června 1497 vlastně jen do dne 13 října 1500 na listu 255. Na zbývajících listech jsou pouze čtyři zápisy z počátku roku 1501, z nichž poslední jest ze dne 25 března t. r. Poznámky však, které k jednotlivým těm zápisům o splácení dluhů apd. jsou připojeny neb i na zvláštních vložkách přidány, jdou až do roku 1508 k. p. na listu 51, 216, 217 atd. Na listu 232 b. jest poznámka až z r. 1537, ovšem ojedinělá. Zápisy tyto obsahují buď přiznání se k dluhu neb smlouvu o způsob placení jeho uzavřenou k. p. na listu 12: »Majerovi židu z Prahy. Leta božieho ɔc XCVII° ve čtvrtek na den Povýšenie sv. kříže [14 září] pan Jiřík Samuel z Hrádku a Valečova osobně stoje před úřadem na hradě Pražském přiznal se, že jest dlužen Majerovi židu z Prahy i jeho dědicóm pravého a spravedlivého dluhu XV kop gr. českých« atd., na listu 17: »Markvartovi a Jakubovi bratru jeho, židóm z Kolína. Leta božieho ɔc XCVII° v středu na den sv. panny Cecilí [22 listopadu] stala se smlúva přátelská a dobrovolná a konečná panem Zygmundem z Chmelic, purkrabí [sic] hradu

Pražského, mezi Markvartem a Jakubem židy z Kolína s jedné a Stanislavem Mazancem z Vesce strany druhé taková: Jakož jest dlužen týž Stanislav Mazanec předepsaným židóm některú summu i má dáti týmž židóm i jich dědicóm LII kopě gr. vše českých za jistinu i za lichvu a to rozdielně, na sv. Jiřie« atd. Zápisy tyto většinou jsou přeškrtány na znamení, že buď dluh byl zaplacen neb jinak s ním naloženo; tak k. p. v uvedeném již případě na listu 12: »Zápis předepsaný Majer žid z Prahy propustil osobně stoje před úřadem, neb tomu dosti pan Jiřík Samuel učinil a dluh povinný splnil«, na listu 11: »Zápis svrchupsaný vymazán a přetržen proto, že znovu zapsán na zad«, na listu 43: »Zápis svrchupsaný propuštěn a vymazán proto, že předepsaný Litvín [ze Zahrádky] peněz nevzal« apd. Rejstřík není. Č. 287.

2. Registra zápisná zelená z let 1507—1509, nově v tuhých deskách vázaná, měla dle starších záznamů jednoduchý a již porouchaný obal kožený, na němž byl původní nápis: »Za purkrabství urozeného pána pana Jindřicha Tunckle z Brníčka ꝯc MV^C^VII.°VIII.° Zelená zápisná.« Obsahují na 133 listech, původně A—F po 20 a G. 1—8 označených, a 17 vložkách podobně jako předešlá přiznání se k dluhům, smlouvy o dluhy a splácení jich, o stanné právo a roku přidání (k. p. na listě E. 19 z roku 1508: »Jakož jest zatčen listem zatýkacím a před úřad purkrabstvie pražského po právu stanném Zdeněk z Bošína od Ctibora z Bukuovky postavil se, tu týž Ctibor roku jemu přidal do středy po sv. Antonínu najprv příští a v tom času má se s ním o dluh povinný, pro kterýž jest zatčen, smluviti« atd.) apd. z doby ode dne 4 června 1507 až do 24 července r. 1509 s hojnými poznámkami o dalším jednání mezi stranami, jež sahají až do r. 1523 k. p. na listu D. 19. b. Četné zápisy jsou přeškrtnuty na znamení, že dluh byl splacen, nebo že se strany jinak vyrovnaly, aneb že zápis ten znovu byl na jiném místě zanesen. Zpředu jest na 4 listech rejstřík alfabetický dle křestního jmena věřitele a sice nejprve křesťanů a potom židů zvlášť v každé písmeně. Na listě před rejstříkem zapsáno jest přátelské narovnání v záležitosti, o níž zápis na listu D. 14 blíže pojednává. Č. 75, stará sig. X

Mezeru mezi oběma právě popsanými registry buď úplně buď částečně vyplňovala Registra zápisná červená, o nichž se zde na listě D. 10. b. děje zmínka slovy: »Stala se jest smlouva dobrovolná a přátelská o starý dluh, kterýž v Registřích v červených zápisných za pana Skuhrovského zapsán jest.« Jeronym ze Skuhrova byl, pokud známo, purkrabím hradu Pražského v letech 1504—1505.

3. Registra zápisná z let 1511—1512, nově vázaná, jichž původní název se nezachoval, obsahují na listech A—B po 20, C. 1—15, D—R po 20 a S. 1—10, z nichž však B. 10, F. 12, H. 19, M. 4, O. 3 a 15, P 12 a R. 1 chybí, přiznání se k dluhům, smlouvy po zatčení o splácení dluhu uzavřené, kvitance (k. p. na listu M. 17 z r. 1512: »Munka, Majer bratří Hořovští a Jozef Tlustý, židé z Prahy, všickni tři osobně stojíce před úřadem

1512—1577 a 272 ... Václava Zuba z Lanštejna, jeho
jest pouze pozn... podpuorce, ze všech zápisuov a jistot
straně článek ... prázdna a svobodna činí« atd.) apd.
za právo: ... až do 6 srpna 1512 s hojnými poznám-
je jinam ... stranami, jež sahají až do r. 1523 k. p. na
ten tom... přeškrtnuty z příčin již svrchu uvedených.
... patří k zápisu na listu D. 3. Zpředu jest na
... dle křestního jmena věřitele bez ohledu na
... žid. Č. 632, stará sig. Z. 1.

... zápisná červená z let 1597—1601 mají ořízku
... a desky potažené červenavě hnědou ozdobnou koží.
... jest novější nápis Červený zápisný provedený na
... původním. Obsahují na listech A—G po 20, H—M po
... 1—10 a P. 1—11 hlavně přiznání se ke dluhu a při-
... vyručením (k. p. na listu A. 1 z r. 1597: »Pan Zachariáš Slavata
... osobně stoje před úřadem nejvyššího purkrabství pražského
... že vyrukuje na hotový groš do dvou nedělí pořád zběhlých
... a to Jiříka Bryknara z Brukštejna, tu kdež jest týž Jiřík
... zatčen listem zatýkacím od tohoto úřadu vyšlým a to od Lidmily Vte-
... z Komarova, tak, aby on Jiřík Bryknar z Brukštejna s touž Lidmilou
Komarova o to, proč tak od ní zatčen jest, v těch dvou nedělích pořád
zběhlých se umluvil a summu povinnou dal a zaplatil« atd.) z doby ode
dne 11 října 1597 až do 14 července 1601 s hojnými přípisy z dalšího
jednání mezi stranami, jež sahají až do roku 1613 k. p. na listu N. 10.
Dosti četné zápisy jsou přeškrtnuty z příčin již svrchu naznačených. Zpředu
jest na 13 listech rejstřík alfabetický dle křestního jmena osoby se při-
znávající. Č. 622, stará sig. X. 1.

5. Registra zápisná růžová z let 1615—1641 mají ořízku červeně a zeleně kropenou a desky potažené koží růžově zbarvenou. Na přední desce jest původní nápis Růžový zápisný 1615. Obsahují na listech A. 1—11, B. 1—12, C—M po 10, N. 1—20, O—V po 10, W. 1—20 a Z. 1—26 přiznání se k dluhům neb k vyručení učiněná na úřadě nejv. purkrabství pražského v letech 1615—1641 s hojnými přípisy z dalšího jednání mezi stranami. Na dalších 13 listech zvlášť přivázaných nalezá se šest zápisů, přiznání se k dluhu neb kvitance, označených Z. 27—30 a Aa. 1—4, z nichž jeden jest z r. 1624 a ostatní z let 1665—1672. Tyto zápisy nejsou pojaty do rejstříku, alfabetického dle křestního jmena strany se přiznávající, který zpředu na 20 listech se nacházi. Č. 90, stará sig. Z.

6. Registra zápisná červená zeleně kropená z let 1642 až 1708 mají ořízku červeně a zeleně kropenou a desky potažené ozdobnou hnědou koží. Na přední desce jest původní nápis Zápisná registra červená zeleně kropená Anno 1642, jenž jest na hřbetě do němčiny přeložen Rothe grüngesprengte Register der Schuldverschreibungen ab Ao. 1641. Obsahují na 494 listech česká a německá při-

znání se k dluhům, dlužní úpisy, postupy, smlouvy o dluhy apd., jež jsou číslované A—N po 20 a O. 1—17, s poznámkami z dalšího soudního jednání mezi stranami. Zpředu jest na 28 listech jen nepatrná část rejstříku alfabetického dle křestního jmena osoby se přiznávající neb dluhující, což později změněno dle příjmění; rejstřík však nebyl dokončen. Na listě přídeštním zapsal se jejich zakladatel: »Adamus Norbertus Erl ab Erdtstein, Tynhorssouiensis Boëmus, tunc scriba in supremo burggrauiatus officio, hunc memoriae causa donauit Anno 1641 die 24 mensis Octobris.« Č. 624, stará sig. X. 4.

7. Erste brunatfarbe Schuldverschreibungsregister ab Anno 1707 usque 1741 mají ořízku červeně zbarvenou a desky potažené ozdobnou hnědou koží, na které jsou ještě stopy nápisu českého Registra brunatné barvy zápisná. Registrování listin většinou německých dálo se v době ode dne 17 ledna 1707 do 16 února 1742. Listiny však zde registrované: dlužní úpisy, cesse čili dobré vůle, kvitance apd. jsou z let 1702—1741 a číslovány A—C po 20, D. 1—30, E. 1—21, F. 1—17, odkudž omylem skočí hned na L. 18—20, M—N po 20, O. 1—21 a P. 1—3. Listů jest 342. Zpředu jest na 24 listech rejstřík alfabetický dle příjmění dlužníka. Č. 625, stará sig. X. 5.

8. Die anderte brunatfarbe Registern der Schuldverschreibungen ab Anno 1741 usque ad Annum 1783 mají ořízku červeně zbarvenou a desky potažené hnědou ozdobnou koží. Svrchu do přední desky jest zlatými písmenami vtlačeno jmenò jejich zakladatele: »Joseph Xaveri v. Tempis, ihrer K. M. Rath und Beysitzer bey dero k. obristburggl. Recht in Kenigreich [sic] Böhaim.« Obsahují na 129 listech německé dlužní úpisy, dobré vůle, kvitance apd. registrované sem v době ode dne 13 října 1741 až do počátku roku 1783, kdy soud purkrabský byl zrušen. Zápisy jsou číslovány A—B po 20, C. 1—21 a D. 1—19. Zpředu jest rejstřík o 12 listech alfabetický dle příjmění dlužníka. Č. 626, stará sig. X. 6.

VI. Registra milosti dání a relací.

1. Registra plavá milosti dání a relací z let 1564—1617, dlouhý, úzký rukopis o 179 listech, vázaný v deskách potažených ozdobnou hnědou koží, má na přední desce původní nápis Relací a milosti dání, na listě přídeštním Registra plavá milosti dání a relací anno 1564 až do leta 1600. Obsahují tato dvě oddělení: a) Relací milosti dání k zapsání poručníkuov z let 1564—1599 na listech 1—34 a z let 1599—1616 na listech 144—155, totiž opisy královských nařízení hlavně úředníkům menším desk zemských, kterými král jim oznamuje, že »sme na poníženou žádost statečného N. k tomu milostivé povolení naše císařské dáti ráčili, aby ke všem rozepřem svým, kteréžkoliv a s kýmž-

koli při soudech v tomto království našem českém jmá neb míti bude, poručníky a prokuratory do dvou let pořád zběhlých na místě svém zříditi neb zmocniti a jim to všecko, jako by tu sám osobně přítomen byl, poručiti mohl,« a nařizuje, aby »takové milostivé povolení — dskami zemskými, jakž za pořádek jest, zapsati a poznamenati dali.« b) Na listech 35—111 jsou opisy Relací od soudu purkrabství pražského z let 1564 až 1617, že pře zde pro neřádné zatčení vedené odkazují se na soud komorní. Relace ty znějí celkem takto: »Leta ɔc pan N. obeslán před úřad nejvyššího purkrabství pražského na žádost pana X. z toho, kterak by od pána listem zatýkacím od soudu komorního království českého vyšlým zatčen byl neřádně, jakž též obeslání šíře ukazuje; kdež po vyslyšení té pře pan — purkrabě hradu Pražského vyslyševši tu při, zatýkač, registříky, toho všeho s pilností považivše, takto o tom vypovídá: Poněvadž se tu nálezu na soudu komorním kr. č. učiněného a zatýkače po týmž nálezu vyšlého dotýče, z té příčiny ta pře podává se na JMt nejvyššího pana hofmistra pražského a rady JMCské do soudu komorního, tak aby strany před týmž soudem komorním — stály a tu při vedly, pokudž jedné každé straně potřebí bude, a při čemž je zuostavovati ráčí, tak aby se k sobě strany zachovaly. A jemu X. zatčenému z úřadu roku se přidává až do té pře skonání.« Z připojených k těmto relacím poznámek zdá se vysvítati, že se tato registra plavá nalezala vlastně v úřadě soudu komorního. Na listu, jenž následuje hned za titulním, a na listech 136, 137, 170 a 179 b. jsou různé zápisy záležitostí stran se týkající. Listy 112—135, 138—143, 156—169 a 171—179 a. jsou čisté. Rejstřík není. Č. 126.

2. Registra milosti dání z let 1592—1616, vázaná v tenkých deskách potažených pergamenovým listem z latinského právnického rukopisu ze XIV. století, mají tento původní na přední desce se nacházející název později doplněný na Registra milosti dání, též poručení JMti císařské, JMtí a JMti pana nejvyžšího pana purkrabí pražského. Obsahují na 185 listech, původně A—C po 20, D—F po 10, G. 1—20, H. 1—10, J. 1—20, K—L po 10 a M. 1—17 označených, většinou opisy listů královských, kterými se úřadu purkrabskému oznamuje, že určitým osobám povoleno bylo, aby si poručníky neb prokuratory na místě svém jmenovati mohli, že jim příročí uděleno bylo, že se jim roku přidává, aby se ještě do zatčení postaviti nemusily, že se pře jejich na určitý čas odkládají apd., dále různá přiznání se stran učiněná dle těchto listů královských, smlouvy, vyměření a nařízení úřední apd. Na listech 171—179 jest opis privilegia, které Ferdinand I. dne 4 prosince 1558 udělil Starému městu Pražskému, a na listech 184—185 opis diplomu, kterým Rudolf II dne 11 března 1577 udělil K. Unrurovi, L. Tunskému M. Dačickému a J. Kuklovi erb neboližto znamení vladyctví s přídomkem »z Taurnperku«. Na více místech tak k. p. na listech 1, 98—100 a 182 až 183 jsou zprávy o úřednících soudu purkrabského a formuláře přísah, z nichž některé jsem uveřejnil v článku »Purkrabí hradu Pražského v letech

1438—1711« ve Věstníku královské české společnosti nauk 1903 č. 12. Listy 2—8, 90—92, 102, 116 a 181 jsou čisté. Rejstřík není. Č. 185.

3. Registra červená milosti dání z let 1617—1634 mají zelenou ořízku a kožené desky červeně natřené. Na přední jest původní nápis Červená registra milostí dání od 1617 až 34. Obsahují na listech A. 1—12, B—C po 20, D—E po 12, F. 1—10, G—J po 12, K—L po 20, M. 1—10 a N. 1—15 též opisy nařízení královských neb místodržitelských o udělení všelijakých milostí: příročí, glejtu, povolení poručníků apd., nařízení místodržících týkajících se soudu samého neb soudících se stran, přiznání se stran, že udělily plné moci k vybrání peněz, k zastoupení atd. Zápisy z let 1619—1620 na listech A. 8 — B. 1 jsou úředně přeškrtnuty, jak o tom svědčí poznámka na listu A. 8: »N. B. V registřích těchto počnouc od tohoto A. 8 až zase pod B. 1 všechny věci vepsané vedle vyměření JMti knížecí se vymazují, kassirují a ničímž sou. Actum 1622 ve čtvrtek po sv. Bartoloměji [15 srpna]«. Na šesti předních listech před vlastními zápisy a na vnitřní straně desky jsou formuláře přísah, zprávy o jmenování úředníků a o zasedání soudu purkrabského v letech 1627 až 1650, které jsem z části též uveřejnil ve zmíněném článku »Purkrabí hradu Pražského v letech 1438—1711.« Rejstřík není. Č. 186, stará sig. U. 1.

4. Registra zelená I. zapsání moci generální a jiných věcí z let 1634—1653 mají ořízku červeně kropenou a desky potažené koží zeleně zbarvenou. Na přední z nich jest původní nadpis »Registra zelená zapsání moci generální i jiných věcí 1634, 35 ɔc«. Registra tato soudě dle následujících slula též Liber gratiarum viridis I. Obsahují na listech A—B po 20, C. 1—44, D—H po 20 a J. 1—3 české i německé přípisy zaslané úřadu nejvyššího purkrabství pražského od krále, královských místodržících i jiných úřadů, v nichž se oznamovalo, že král udělil někomu milost povýšiv jej do stavu vladyckého, panského neb na tajného radu (»protož vám to v známost uvozujíce o tom milostivě poroučíme, abyste takovou jemu prokázanou milost při ouřadě nejvyžšího purkrabství pražského ad notam vzíti a to tak dáleji, aby jemu od téhož ouřadu nejvyžšího purkrabství pražského ve všech případnostech titul náležitý dáván byl, s dostatkem opatřiti hleděli«), neb že osobě některé neb městu »na poníženou jich prosbu dalšího moratorium neboližto příročí z strany zadržalých úrokův dáti a věřitelům a rukojmům jejich proti nim všelijakou právní exekucí až do další své resolucí zastaviti ráčil« apd., jakož i osobní přiznání se jednotlivců před úřadem purkrabským, »že jest dal plnou moc a vůli a tímto zápisem dává N. N., aby on jmenem a na místě jeho mohl a moc měl při úřadě tomto ohlášení všeliká činiti, k půhonům, žalobám, obesláním státi, vejpovědi se dožadovati, dále po právě kráčeti, summy peněz buď po půl leta vědění dání, po půhoních, žalobách, přísudcích, vejpověděch, obesláních, stanných právích, zatýkačích a zatčení vykonaných jemu náležité od úřadu tohoto vyzdvihovati, z nich kvitovati, jinému práva jeho postoupiti a summou to vše učiniti, jako by on sám [t. j. osoba tuto

plnou moc dávající] tu přítomen jsouc učiniti mohl.« Originaly přípisů úřadu purkrabskému zaslaných byly v této i dřívější době pečlivě uchovávány, jak o tom svědčí připojené poznámky k. p. »Original leží v deposicí listovní pod literou Z. 440. — Psaní leží v deposicí listovní červený No. 23. — Original přijal pan místopurkrabě a leží v deposicí listovní No. 129« apd. Zpředu jest na 6 listech rejstřík dle pořadu listů a postupu časového, vzadu na 7 listech alfabetický dle křestního jména osoby, které se milost uděluje nebo která plnou moc dává. Č. 608, stará sig. 2 T. 2.

5. Registra zelená II. zapsání moci generální a jiných věcí z let 1654—1677 mají ořízku a desky jako předcházející, ale žádného původního nápisu. Ten zněl zajisté česky, jak právě uvedeno, a latinsky Liber gratiarum viridis II., neboť obsahem i úpravou se registra tato s předešlými úplně shodují. Registrování českých a německých přípisů počalo se dnem 14 ledna 1654, ačkoliv jich více ještě z konce roku 1653 pochází. Listy jsou číslovány A—Q po 20 a R. 1—17; mezi jednotlivými lety jest však ponecháno vždy několik čistých nejspíše pro případ, kdyby některé přípisy se opozdily a dodatečně musely býti registrovány. Zpředu jest na 8 listech rejstřík alfabetický dle příjmění osoby, které se milost uděluje, nebo která plnou moc dává. Č. 609, stará sig. 2 T. 3.

6. Liber gratiarum (viridis) III. 1678—1710 má ořízku a desky jako předcházející. Na přední desce jest pouze nápis »Liber gratiarum III.« Českého pojmenování registra tato nemají; bylo zajisté takové jako u předcházejících. Obsahují na listech A—P po 20 a Q. 1—21 nejen přípisy krále, místodržících i jiných úřadů o udělených milostech a povýšeních, nýbrž i úřední oznámení všeobecnější všelijakého jednání na soudu purkrabském se dotýkající, dekretace a oznámení o jmenování úředníků a zemských advokátů neb prokuratorů (»Protož Vaší Excellencí to v známost uvozujíce, žádné o tom pochybnosti nemáme, než že při úřadu Vaší Excellencí soudu JMCské král. nejvyššího purkrabství pražského to ad notam vzíti a přitom, aby, co on jakožto prokurator zemský přednášeti a podávati bude, od něho přijímáno bylo, nařiditi jak věděti ráčíte«) apd. Zpředu na 12 a na konci na 2 listech jest rejstřík alfabetický dle příjmění osob, jichž se přípis týče, se stručným naznačením obsahu. Č. 620, stará sig. U. 2.

7. Liber gratiarum (viridis) IV. 1710—1731 má ořízku a desky jako předcházející. Na vnější straně přední desky jest původní nápis latinský »Liber gratiarum IV. Anno 1710. D. M. B.«, uvnitř německý Vierte grüne rothgesprengte Gnadenregistern; dle toho slula česky registra tato i s předcházejícími zde pod č. 4—6 a následujícím č. 8 též Registra milosti dání zelená červeně kropená I—V. Obsah jest týž jako u předcházejících: oznámení o povýšení a jmenování, rozmanitá rozhodnutí apd., jež byla do těchto register zapsána v letech 1710—1731, někdy však z doby mnohem dřívější pocházejí k. p. intimace

o revisi na listu 28 jest z r. 1698, o odměně prostředkovatelů na listu 26 z r. 1704 atd. Zpředu na 10 a vzadu na 8 listech jest rejstřík alfabetický dle příjmění osob, jichž se přípis týče, se stručným udáním obsahu; písmena R—V jsou však z něho vytržena. Text má 372 listů. Č. 610, stará sig. 2 T. 4.

8. Liber gratiarum viridis V. 1732—1783 má ořízku a desky jako předcházející. Na přední desce jest původní nápis »Liber gratiarum viridis. Anno MDCCXXXII. I. X. de T.«, jehož poslední písmena označují zakladatele těchto register, kterým byl Josefus Xaveri de Tempis. Na hřbetě jsou stopy německého nápisu, který dle staršího záznamu zněl Fünfte grüne Gnadenbuch von Jahr 1732. Registra tato obsahují na 132 listech podobné přípisy o udělených milostech, o povýšeních a různých nařízeních úředních jako předešlá a sice z let 1732—1783. Končí sdělením rozhodnutí císaře Josefa II., že se soud purkrabský zároveň s ostatními posud stávajícími soudy zrušuje a činnost jeho dne 31 května r. 1783 se zastavuje. Ostatek knihy jest nepoužit. Zpředu jest na 25 listech rejstřík alfabetický dle příjmění osob se stručným udáním obsahu. Č. 611, stará sig. 2 T. 5.

VII. Registra deposicí.

1. Registra deposice kladení svědomí úřadu nejvyššího purkrabství pražského z let 1577—1594 obsahují na 179 úzkých dlouhých listech stručné záznamy o tom, kdo co a pro koho na svědectví u úřadu uložil čili deponoval. Nejsou to jen svědectví písemná v užším slova smyslu, nýbrž listiny vůbec a i jiné věci, jak ukazují dotyčné záznamy: »Položil svědomí ku potřebě (A. 1). — Položil zprávu (B. 1). — Při svém svědomí položil zatýkač nepoctivej (B. 7). — Položil svědomí a též vedle něho pečeť svou, z kteréž pohnán jest (C. 4). — Položil v krabitce po půhonu pečet (D. 1). — Položil čtvero psaní posélací (D. 9). — Položili vidimus z knih svých městských (E. 7). — Položili některé věci spečetěné (F. 4). — Položil ceduli řezanou německým jazykem psanou (Q. 4). — Položil jistotu na pargameně psanou s rukojměmi (R. 13)« atd. Záznamy ty jdou za sebou v postupu časovém od r. 1577 do r. 1594 a jsou opatřeny čísly neb signaturami: A—W po 20, X. 1—21, J—Z po 20, znovu A—Z po 20, AA. 1—23, BB—EE po 20, FF. 1—22, GG—JJ po 20, KK. 1—22, LL. 1—21, MM. 1—22, NN—OO po 20, PP. 1—25, QQ—RR po 20, SS. 1—28, TT. 1—31 a VV. 1—42, kterými nejspíše byly označeny i uložené v deposici originaly. Někdy připojena jest poznámka, kdo a kdy svědectví nějaké od úřadu si vyzvedl. Registra tato jsou vázána v tuhých deskách potažených listem z pergamenového hebrejského rukopisu. Na přední desce jest podél původní nápis Deposicí kladení svědomí od leta 1577. Jiného označení není. Č. 130.

2. Registra deposice listovní zelená z let 1610—1615 mají ořízku zeleně zbarvenou a na spodní její straně nápis Deposicí. Na přední z desk, jež jsou potaženy pergamenovým listem z latinského rukopisu z XIV. století, jest druhý původní nápis Zelená deposicí listovní 1610. Obsahují na 155 úzkých dlouhých listech stručné záznamy o tom, jaké listy a listiny strany do deposice úřadu nejv. purkrabství a v čí prospěch složily, při čemž někdy i poznamenáno, kdy a komu byly později vydány: »Skládá při svém svědomí tři cedulky (G. 2). — Skrze cedulku svou spečetěnou se přiznává, že roku přidává. (G. 21). — Skrze psaní své panu purkrabí hradu Pražského svědčící se za nemocného klade (G. 25). — Skrze psaní své se ohlašuje, že se z jistých příčin do zatčení stavěti nemůže (G. 57). — Klade tuto jistotu se třmi dobrými vólemi sobě ku potřebě proti pánům rukojmím v jistotě doloženým (G. 119). — Skládá tento revers do deposicí (H. 33). — Položen list mocný do deposicí (H. 85). — Skládá tyto tři šuldbrífy Jindřichovi Hisrlovi, aby je sobě, když by se jemu líbilo, vyzdvihnouti mohl (J. 57). — Položeno toto osvědčení s dobrou volí do deposicí po půhonu a důhonu (J. 59). — Položen zatýkač od soudu komorního vyšlý (K. 81). — Položena kvitancí do deposicí (K. 84)« apd. Záznamy ty jdou za sebou v postupu časovém od počátku roku 1610 do konce měsíce června 1615 a jsou číslovány neb znamenány: G. 1—200, H. 1—109, J. 1—100, K. 1—151, L. 1—100, M. 1—200 a N. 1—200 tak, jak byly číslovány neb znamenány originaly v deposici uložené. Č. 172.

3. Registra deposice listovní kropená z let 1620—1626 mají ořízku červeně a zeleně kropenou a na spodní straně její nápis Deposicí. Na přední z desk potažených pergamenovým listem z latinského kancionalu z konce XV. století a na listě přídeštním jsou souhlasné původní nápisy Depozicí listovní kropená 1620. Obsahují na 89 úzkých dlouhých listech záznamy o tom, jaké listiny v úřední deposici byly uloženy v době od počátku měsíce dubna 1620 do konce roku 1626. Obsah jest podobný jako u předešlých: »Skrze seznání své pod pečetí, že škodu od nepřítele vzal na statku svém, se ohlašuje (S. 1). — Skrze spis svůj panu purkrabí hradu Pražského a pánům radám soudu nejvyššího purkrabství pražského svědčící správu dává (S. 2). — Klade toto ohlášení do depozicí v příčině věřitelův svých o provozování, že věřitelem zemským jest (S. 3). — Skrze spis svůj p. purkrabí hradu Pražského svědčící se za nemocnou klade proti věřitelům svým (S. 8). — Svědek skládá tuto kvitanci při svém svědomí do depozicí (S. 41). — Položen dekret JMti knížetcí o přijetí svědkův (S. 66). — Položeno vyměření JMti osvíceného knížete a pána pana Karla vladaře domu Lichtnštejnskýho v příčině soudu tohoto a věcí při něm se dotýkajících 1622 ve čtvrtek po sv. Bartoloměji (S. 69)« apd. Záznamy tyto, z nichž při některých jest poznamenáno, kdy a komu uložené listiny zase byly vydány, jsou číslovány S. 1—100, T. 1—100, V. 1—300 a W. 1—59 tak, jak byly číslovány i originaly v deposici samé. Na posledním listě jest poznámka: »N. B.

Ostatek věcí do depozicí vyznamenaných najde se v Registříku depozicí červeným založeným v letu 1627.« Registra tato červená se nezachovala právě tak jako ona z let 1615—1620, která měla záznamy označené písmenami O—R. Č. 173.

4. Registra deposice peněžité zelená červeně kropená z let 1624—1704 mají ořízku červeně a zeleně kropenou a nyní vazbu novou; původní desky byly asi zelené. Obsahují na listech A—F po 20 a G. 1—4 stručné i obsáhlejší záznamy z let 1624—1704 o tom, že strany složily do peněžité deposice úřadu nejvyššího purkrabství pražského summy, k nimž nálezem soudním byly odsouzeny a jež vyčteny jsou ve svrchu uvedených registrech půhonných, žalobních a zápisných, k. p.: »Složil po půhonu, přísudku a zatčení vedle rejstříku sečteného v druhých žalobních červených D. 16 jmenovitě 550 kop gr. míš. — Složil do deposicí peněžité úřadu nejv. purkrabství pražského vedle žaloby v registřích téhož úřadu žalobních desátých červených F. 6 se nacházející po stanném právě a zatčení vykonaném summy hlavní neužívání a škod proto vzešlých všeho v jedné summě jmenovitě 66 zl. a 5 kr. (D. 3. b.)« apd. Většina zápisů jest přeškrtnuta, poněvadž uložené peníze byly vyzdviženy a bylo z nich »kvitováno«. Na listu A. 6 počínají zápisy »za spravování depozitorství Ladislava Weisa z Petřína« dne 17 června 1625; zemřel v úřadě tom r. 1636 dle poznámky na listu C. 19. Peníze přijímal pak za něj Benedikt Neplachovský, písař při témž úřadě. Z let 1637—1649 není zápisu žádného; příčina toho není uvedena. Č. 187.

VIII. Registra ukazování ku přem.

1. Registra ukazování ku přem z let 1589—1595 jsou svázána v tenkých, pergamenovým listem z latinského kancionalu z konce XV. století potažených deskách. Na přední desce jest původní náp »Registřík, co se od stran k soudu ukazuje. Založen tento registřík k soudu, který držán' byl v pondělí po sv. Voršile pětistého 89. Stalo se leta a dne svrchu psaného.« Registra tato obsahují na 261 úzkých dlouhých listech stručné záznamy o tom, co strany při soudním líčení ve svůj prospěch předkládaly neb na co se odvolávaly, čili zkrátka, co ukazovaly. Záznamy ty jsou dle postupu jednání sestaveny ve dvou sloupcích, z nichž každý zaujímá jednu stranu register. To, co ukazoval poháněјící neb obsílající, jest na straně levé, co ukazoval pohnaný neb obeslaný, na straně pravé, a sice od soudu držaného v úterý po sv. Voršile t. j 24 října r. 1589 až včetně do soudu v pondělí po sv Vavřinci t. j. 14 srpna 1595. Někdy připojil písař k jednotlivým odstavcům i poznámky soudu purkrabského samého se dotýkající, tak na listech 141 - 142: »Leta ͻc 93 soud držán v pondělí po sv. Prokopu [5 července], kteréhožto dne urozený a statečný rytíř pan Jiřík mladší Vratislav z Mitrovic a na Zálši purkrabím

hradu Pražského od JMti pána pana Adama z Hradce na Hradci, Hluboké, Telči a Polné, nejvyzšího purkrabě pražského, nařízen a ustanoven jest a povinnost k ouřadu učinil. Téhož dne pan Heřman Diviš Slepotický z Sulic a pan Zachariáš Kába z Rybňan též od JMti pána za raddy do soudu sou dosazeni a povinnost jim vydána. Pán Bůh rač pana purkrabě, pány raddy i nás všeckny v své božské ochraně míti. Amen.« A na listech 229—230: »Leta ↄc LXXXXV soud nejvyzšího purkrabství pražského držán v pátek po neděli Lethare [10 března]. V sobotu po neděli Lethare byly slyšány půhony za příčinou tou, že vody veliké byly a mnozí k obeslání svému z neřádného zatčení dostatčiti by nemohli; odloženo k obeslaným do středy.« Rejstřík není. Č. 161.

IX. Registra registrování jistot a půl leta vědění dání.

1. Registra registrování jistot z let 1596—1605, úzká dlouhá, mají desky potažené pergamenovým listem z latinského kancionalu, na němž dle staršího záznamu býval původní nápis Registřík k registrování jistot. Obsahují na listech označených A—D po 20, E—J po 10, K. 1—15, L—O po 10, P. 1—20, Q—V po 10 a W. 1—16 více méně obsáhlé výtahy z dlužních úpisů, které v letech 1596—1605 úřadu nejvyššího purkrabství byly předloženy, aby úředně byly registrovány a aby z dlužných peněz byla dána příslušná výpověď a sice k času sv. Martina r. 1596 až k času sv. Havla 1605. Při každém takovém zápise jest poznamenáno, jaký jest jeho original, k. p. »Jest list na pargameně právem listu hlavního s visutými pečetmi dcelý a neporušený na písmě i pečetech. — Jest list na papíře právem listu hlavního dcelý a neporušený pod pečetí jistce a na svědomí dvou z rytířstva. — Jest list na papíře právem listu hlavního dcelý a neporušený pod pečetí rukojmě a pod sekrytem jistce« apd. Další poznámka týká se výpovědi; ta byla obyčejně pololetní: »Psáti půl leta k času sv. Jiří leta 97. Psáno půl leta k sv. Jiří leta 1597.« Někdy však jen čtyřnedělní dle toho, jak v dlužním úpise bylo ustanoveno k. p. »Plnění, kdyžbykoli strana straně čtyři neděle napřed věděti dala«; dle toho bylo nařízeno z úřadu purkrabského k. p. »psáti čtyři neděle napřed, to jest ode středy dne sv. Havla 96 k středě po sv. Martinu« a jest i »psáno 4 neděle k středě sv. Martina 1596.« Jindy bylo v dlužním listu ustanoveno »plnění, kdyžbykoliv rok napřed buď před sv. Jiřím anebo před sv. Havlem věděti dali,« a dle toho bylo nařízeno »psáti rok napřed věděti dání«, což i vykonáno: »psáno rok napřed k sv. Jiří leta 1598.« Připojené k tomu číslice: 7 mil, 12 mil apd., naznačují délku cesty, kterou soudní posel vykonal, aby dlužníku výpověď dodal. Několika listů není použito; zůstaly čisté. Rejstřík není. Č. 134.

2. Registra půl leta vědění dání k času sv. Havla 1608, nově vázaná, měla dle staršího záznamu na původních deskách nápis Po-

louletí k času svatého Havla leta 1608. Obsahují na 35 listech více méně doslovné, písemné pololetní vejpovědi, které purkrabí hradu Pražského Jakub Menšík z Menštejna k žádosti věřitelů dlužníkům neb jich rukojmím v době od 8 ledna do 21 dubna 1608 zaslal s vyzváním, aby při čase sv. Havla 1608 dluh svůj splatili: »Vězte, že jest mne žádal urozený N. N., abych vám z úřadu svého oznámil: jakož jste se zapsali (jakož jste rukojmím vedle jiných) v listu dluhu na papíře právem listu hlavního na summu —, tak jakž týž list dluhu to v sobě šíře obsahuje a zavírá, podle kteréhožto listu dluhu znění nadepsaný N. N. vám toho půl leta napřeď věděti dává a summu před psanou vypovídá tak, abyšte při času sv. Havla nejprve příštího anebo ve dvouch nedělích potom konečně touž summu i s ouroky dali a zaplatili. Neb nestalo-li by se toho od vás, tím se prohlašuje, že by se vedle téhož listu dluhu znění k vám zachovati musel. A protož vám oznamuji, abyste to tak opatříc tudy škodám se vyhnouti ráčili.« K zápisům těmto jsou připojeny vlastnoruční poznámky soudních poslů, komu, kde a jak předepsanou výpověď doručili. Na listu 36 jsou jen přeškrtané poznámky a na posledním 37 jest opis dlužního listu hraběte H. B. z Guttnštejna z r. 1603 s poznámkou na zadní straně: »Psáno půl leta k času sv. Havla leta 1608.« Rejstřík není. Č. 928, stará sig. III. C. 1.

3. Registra půl leta vědění dání k času sv. Havla 1613, nově vázaná, měla dle staršího záznamu na původních deskách nápis Polouletí k času sv. Havla leta 1613. Obsahují na 59 listech písemné pololetní vejpovědi zaslané od purkrabí hradu Pražského Jakuba Menšíka z Menštejna dlužníkům neb jich rukojmím v době od 7 ledna do 22 dubna 1613 vše k času sv. Havla toho roku. Znění jejich i úprava jsou jako u předcházejících, též poznámky soudních poslů. Rejstřík není. Č. 929, stará sig. III. C. 2.

4. Registra půl leta vědění dání k času sv. Jiří 1615, nově vázaná, slula dle staršího záznamu původně Polouletí k času sv. Jiří 1615. Obsahují na 47 listech pololetní výpovědi k času sv. Jiří 1615 zaslané v době ode dne 13 června do 15 října 1614 pod pečetí a s podpisem samého nejvyššího purkrabí pana Adama ze Šternberka, který po smrti Jakuba Menšíka z Menštejna sám úřadoval. Vejpověď na listě 32 registrovaná byla vydána již od nového purkrabí hradu Pražského Zachariáše Káby z Rybňan. Znění a úprava výpovědí i poznámky poslů jsou jako v registrech předcházejících. Rejstřík není. Č. 930, stará sig. III. C. 3.

5. Registra půl leta vědění dání k času sv. Havla 1615, nově vázaná, slula dle staršího záznamu Polouletí k času sv. Havla 1615. Obsahují na 43 listech polouletní vejpovědi k času sv. Havla 1615, jež purkrabí hradu Pražského Zachariáš Kába z Rybňan dlužníkům neb jich rukojmím v čase od 31 ledna do 22 dubna 1615 zaslal. Znění a úprava jejich i poznámky poslů jako u register předcházejících. Na prvním listě

při spodním okraji jest poznamenáno »22 polouletí« t. j. že tato registra byla v pořadí dvacátá druhá. Rejstřík není. Č. 931, stará sig. III. C. 4.

6. Registra registrování jistot zelená z let 1616—1618, úzká dlouhá, mají ořízku červeně a zeleně kropenou a desky potažené koží zelenou. Na vnitřní straně přední desky jest nápis Registrování jistot k svatému Jiří leta 1617 zelenej; nápis, který býval na straně vnější, jest nyní nečitelný. Obsahují na listech označených A—M po 10 a N. 1—4 více méně obsáhlé výtahy z dlužních úpisů, které byly úřadu nejv. purkrabství pražského předloženy, aby úředně byly registrovány a aby z dlužných peněz byla dána příslušná výpověď. Na listech A. 2—E. 4 jsou registrovány dlužní úpisy předložené v době ode dne 30 srpna do 15 října 1616 s polouletní vejpovědí k času sv. Jiří 1617, na listech E. 9—K. 2 úpisy předložené v době ode dne 14 února do dne 22 dubna 1617 s polouletní vejpovědí k času sv. Havla 1617 a na listech K. 4—N. 4 úpisy předložené v době ode dne 2 srpna do 14 října 1617 s polouletní vejpovědí k času sv. Jiří 1618. Úprava zápisů těchto jakož i poznámky o originalech dlužních úpisů a o dané vejpovědi jsou téhož rázu jako výše při č. 1. Několik úpisů bylo registrováno dodatečně, mimo pořad. Listy E. 5—8 a K. 3 jsou čisté. Rejstřík není. Č. 166.

Registra registrování jistot černá z let 1618—1619, v nichž zápisy jen na listech A. 1—3 se nacházející z nařízení knížete K. z Lichtenštejna byly přeškrtnuty a vymazány, byla po vyříznutí těchto tří listů použita k zápisům jiným, zde pod č. XII. 1 uvedeným. Původní jejich název Registřík registrování jistot černej zachoval se však dosud na vnitřní straně přední desky.

7. Registra registrování jistot červená z let 1620—1623, úzká dlouhá, mají ořízku i kožené desky červeně zbarvené. Původní nápis na přední desce není více čitelný. Obsahují na listech označených A—K po 10, L M po 20, N. 1—22, O. 1—9, P—W. po 10 a X. 1—11, z nichž však A. 1 chybí a H. 5 i J. 2—3 jsou čisté, více méně obsáhlé výtahy z dlužních úpisů k registrování předložených s žádostí za polouletní vejpověď. Na listech A. 2—H. 4 jsou registrovány úpisy předložené v době ode dne 7 ledna do 22 dubna (porůznu až i do 4 července) 1620 s polouletní vejpovědí k času sv. Havla 1620, na listech H. 6—L. 8 úpisy předložené v době ode dne 7 července do 16 října 1620 s polouletní vejpovědí k času sv. Jiří 1621 a na listech P. 1—X. 5 úpisy předložené v době ode dne 2 září 1622 do 15 října 1622 s polouletní vejpovědí k času sv. Jiří 1623. Na listech L. 9—N. 22 jsou registrovány úpisy předložené v měsících srpnu, září a říjnu 1621 a na listech O. 1—9 ony z měsíců ledna až srpna 1622, které byly zase stranám vráceny, aniž by vejpověď byla dána. Svědčí o tom připojené poznámky: »Jistota ihned zase vrácena. — Vrácena zase jistota i s dobrou volí ihned. — List zase vrácen. — Jistot všech 10 po pořádku registrovaných zase vráceny sou [sic]. — Jistotu zase vyzdvihli« apd. Úprava těchto zápisů a připojené poznámky jsou

téhož rázu jako výše při č. 1. Na listu G. 10 jsou registrovány dvě postupné listiny z let 1639 a 1641, které se vztahují k dlužnímu úpisu na listu B. 7 registrovanému r. 1620. Na posledních listech X. 5—11 jsou opisy několika dlužních úpisů z let 1593—1616. Rejstřík není. Č. 139.

8. Registra registrování jistot bílá z let 1626—1628, úzká dlouhá, mají ořízku červeně zbarvenou a desky potažené bílou ozdobnou koží. Na přední desce jest pouze nápis »Od 1627«. Obsahují na listech označených A—E po 20 a F. 1—16, z nichž však B. 12 a D. 9—13 jsou čisté, více méně obsáhlé výpisy z dlužních úpisů předložených k registrování s žádostí za poulouletní vejpověď. Na listech A. 1—B. 11 jsou registrovány úpisy předložené v době ode dne 27 srpna do 16 října 1626 s vejpovědí k času sv. Jiří 1627, na listech B. 13—D. 8 úpisy předložené v době ode dne 3 ledna do 24 dubna (porůznu až i 7 června) 1627 s vejpovědí k času sv. Havla 1627 a na listech D. 14—F. 9 úpisy předložené v době ode dne 23 září do 16 října 1627 s vejpovědí k času sv. Jiří 1628. Na listech F. 10—16 jsou registrovány úpisy předložené v době ode dne 17 března do 22 dubna 1628 s vejpovědí k času sv. Havla 1628 pod tímto záhlavím: »Tyto věci sou zrejstrovány po smrti p. Václava Fratského, který se toliko na některých listech papíru rejstrovaný našly.« Úprava zápisů a připojené poznámky jsou téhož rázu jako výše při č. 1. Rejstřík není. Č. 140.

9. Registra registrování jistot fialová z let 1630—1637 úzká dlouhá, jsou vázána v ozdobných kožených deskách fialově zbarvených. Na přední desce jest na štítku poněkud porouchaný původní nápis Registřík registrování jistot fijalový k času svatého Jiří leta 1631 a dále 32, 33, 34, 35. Obsahují na 290 listech, z nichž listy 46, 47, 141, 181 a 182 jsou čisté, dlužní úpisy registrované buď ve znění úplném neb jen ve výtahu v době ode dne 17 září 1630 do 20 února 1637, aby byla dána poulouletní vejpověď k času sv. Jiří 1631 (zápisy na listech 1—45), k času sv. Havla 1631 (48—74), sv. Jiří 1632 (75—99), sv. Havla 1633 (100—109), sv. Jiří 1634 (110—123), sv. Havla 1634 (124—132), sv. Jiří 1635 (133—140), sv. Havla 1635 (142—160), sv. Jiří 1636 (161—194), sv. Havla 1636 (195—252) a sv. Jiří 1637 (253—290). Na listu 286 jest dne 20 února 1637 registrován dlužní úpis s poznámkou: »Psáno půl leta k času sv. Bartoloměje 25 Augusti 1637.« Úprava zápisů a připojené poznámky jsou celkem téhož rázu jako při č. 1., tyto jsou však obšírnější a podrobnější. Rejstřík na 4 listech není alfabetický, nýbrž jest sestaven dle pořadu listů. Č. 168.

10. Registra registrování jistot pergamenová kropená z let 1637—1648, úzká dlouhá, mají ořízku červeně a zeleně kropenou a desky potažené pergamenovým listem z latinského náboženského rukopisu z konce XIV. století. Na přední desce jest velmi již vybledlý původní nápis Registřík registrování jistot pergamenový kropený k času sv. Havla, který se též na vložce při listu 81 uvádí. Za-

čínají slovy: »Odtud začátek půl leta vědění dání k času svatého Havla leta 1637«, ku kterémužto času vztahují se zápisy na listech 1—12; k času sv. Jiří 1638 na listech 14—35, sv. Havla 1638 na listech 48—71 a sv. Jiří 1639 na listech 73—105; na listu 36 jest »psáno půl leta k času sv. Jakuba apoštola leta 1638.« Úprava těchto zápisů a poznámky k nim připojené jsou téhož rázu jako u register pod č. 1 uvedených. Na ostatních listech totiž 37—45 a 106—163 jsou registrovány dluhopisy a různé listiny k soudnímu jednání o nich se vztahující, jako svědectví, kvitance, přípisy z komory královské o povoleném příročí apd., které byly v úřadě nejv. purkrabství předloženy až do dne 8 května 1648, ve znění doslovném beze všeho odkazu k nějakému terminu. Na listu 72 jest dodatečně registrována kvitance ze dne 20 ledna 1651. Listy 13, 46 a 47 jsou čisté. Celkem jest listů 163. Na konci jest na 5 listech »Registratura« t. j. neúplný rejstřík sestavený dle postupu časového a dle pořadu listů. Č. 169.

11. Registra registrování jistot z let 1650—1654, úzká dlouhá, nově vázaná, mají jen 15 listů, z nichž 3—4 jsou čisté a 5—15 obsahují opisy úřadu zaslaných listin k. p. vysvědčení od královské komory, že určitá osoba jest věřitelem JMCské a proto má příročí při svých dluzích povolené; kvitance neb psaní posélací, že dluh jest splacen apd. Na posledním listu registrovaný přípis z r. 1627 jest jen přílohou k předcházejícímu z r. 1654. Když listiny ty peněžitých záležitostí se týkající takto úředně byly registrovány, byly originaly stranám vráceny, jak ukazují poznámky: »Tato attestací jest podána od p. H., z originalu ingrossována a témuž zase navrácena. — Tato attestací jest podána od p. M. a z originalu do téhož rejstříku vepsána a témuž zase navrácena« atd. Na druhém listu jest rejstřík sestavený dle pořadu listů a na prvním vedle latinských a německých průpovědí co titul: »Adamus Norbertus Erl de Erdstein, Tynhorssovinus, scriba hujus judicii, primo anno sanctae pacis, anno 1650 23 Augusti hunc donauit. Sub generoso domino Joanne Wilhelmo de Gerstorff et Malschwicz, viceburggrauio, auspice.« A dále poznámka: »G. D. Lambertus Franciscus Hřebenář de Harrach, viceburggrauius, 26 Maji a. 1664 in locumtenentem et burggrauium Reginohradensem erectus feliciter cedat.« Č. 298.

12. Registra registrování jistot pergamenová kropená VI. z let 1659—1665 mají ořízku červeně a zeleně kropenou a desky potažené pergamenovým listem z hebrejského rukopisu. Na přední desce jest na přilepeném štítku původní nápis Registřík 6. jistot od 1659 a na desce zadní Registřík 6. jistot od leta Páně 1659. Že registra tato slula též »pergamenová kropená«, lze souditi ze stejného zevnějšku s registry pod č. 10 předcházejícími, jimž se i úpravou a obsahem podobají. Zápisy číslované A—C po 20 a D. 1—6 jsou registrovány v době ode dne 10 března 1659 do 14 října 1664 s pololetní vejpovědí k času sv. Jiří 1665. Zpředu jest na jednom listu část rejstříku sestaveného dle pořadu listů. Štítkem na přední desce jest přelepen nápis »Registřík

panskej pamětí všelijakých 1614«, který jen velmi neurčitě naznačoval obsah rukopisu, ježto nejstarší zde registrovaný dluhopis jest z r. 1616; anebo měla kniha ta původně jinému účelu sloužiti. Na dvou posledních stranách jsou epigramy písaře Daniele Bernarda V. Fitsche k událostem z let 1713—1716 se vztahující. Č. 170.

13. Registra půl leta vědění dání z let 1664—1740, vázaná v deskách zelenou koží potažených s původním nápisem Půl leta vědění dání, obsahují na 116 listech 128 českých i německých přípisů ve znění více méně doslovném, které purkrabí hradu Pražského k žádosti věřitelů zaslal dlužníkům neb jich rukojmím, dávaje jim pololetní vejpověď z dlužných summ, a sice v době ode dne 1 dubna 1664 (k času sv. Havla 1664) do 7 května 1740 (k času sv. Havla 1740). Forma listů těchto a připojené poznámky o tom, kdy, kde a komu je úřední poslové dodali, jsou jako výše v č. 2. Co vložky přidány jsou do textu tři »Recepisse« t. j. původní stvrzenky věřitelů, že dopisy skutečně obdrželi. Zpředu jest na 10 listech rejstřík alfabetický dle příjmění věřitele, který sestavil Bartoloměj Ignác Mráz. Č. 932, stará sig. III. C. 5.

X. Registra napomenutí.

1. Registra napomenutí z let 1664—1683, vázaná v bílé kůži, mají na přední desce původní nápis Napomenutí. Předních jedenácte listů jest vyhraženo pro rejstřík; na dvanáctém jest nápis »Vyhotovený nákladem mým. B(artoloměj) I(gnác) M(ráz)«. Na listech 13—102 jsou zapsána napomenutí, která liknavým dlužníkům v letech 1664—1683 od úřadu purkrabského byla na žádost věřitelů zaslána, aby dluh svůj konečně splatili. Byli napomínáni poprvé, po druhé, po třetí, po čtvrté a posledně a hrozeno jim zároveň přísnými tresty, jak k. p. následující příklady ukazují: 1. Na listu 20. b: »Jakého tak právního dopomožení — dědicové Kostřabovští po vyšlém na vás od soudu komorního listu zatýkacím v příčině jistého dluhu na vás stanným právem přisouzeného vyhledávají, tomu z přiležejícího přípisu spisu jejich vyrozumíte. I poněvadž žádost jejich slušná a spravedlivá jest, pročež vás v tom od úřadu mého ponejprv právně napomínám, abyste je původy buďto ve všem, jak v summě hlavní tak taky v úrocích a škodách právních na tento exekutorní proces vynaložených náležitě a neprodleně spokojili anebo tomu již na vás vykonanému zatčení tu, kdež náleží, zadosti učinili.« — 2. Na listu 29. b: »Jakého po druhý právního dopomožení při JMCské královském úřadě soudu nejvyzšího purkrabí pražského S. F. Pauer proti vám vyhledává z příležejícího přípisu žádosti jeho šířeji vyrozuměti mocti budete. I ačkoliv vám již jednou napomenutí učiněno bylo, abyste nadepsaného Pauera v dluhu jemu od vás povinném neméně i v úrocích a škodách proto vynaložených spokojili aneb do zatčení tu, kdež náleží, se postavili, však až posavad nic

se toho od vás nestalo: Z té tehdy příčiny vás po druhý dostatečně napomínám, že téhož S. F. Pauera v povědomém dluhu buďto spokojiti a s ním se přátelsky urovnati, aneb tomu na vás již vykonanému zatčení zadosti činiti nepominete; sice, bude-li týž věřitel váš na další exekucí vedle zřízení zemského nastupovati, žádosti jeho odepříti se moci nebude.« — 3. Na listu 62: »Čeho tak při JMCské královském úřadě soudu nejvyzšího purkrabství pražského pan Zdeněk Eusebius Vratislav z Mitrovic proti Vaší Milosti pohledává a jakého právního dopomožení neustále žádá, z přiležejícího hodnověrného přípisu spisu jeho šířeji vyrozuměti ráčíte. Nemohouce pak takové žádosti jeho právní slušně odepříti, pročež VMti z moci úřadu svého po třetí a to na konec z milosti práva dostatečně napomínám, abyste téhož pana věřitele svého v tom, oč tuto činiti jest, buďto neprodleně spokojiti aneb tomu na VMti od tohoto úřadu vykonanému zatčení tu, kdež náleží, zadosti činiti opomíjeti neráčili.« — 4. Na listech 27—28: »Jakého tak již po čtvrté při JMCské královském úřadě soudu nejvyzšího purkrabství pražského D. F. hraběnka Rivarová, rozená Belvicka z Nostvic, právního dopomožení skrze list druhý zatýkací (jenž nepoctivý sluje) proti vám pohledává, z přiloženého hodnověrného přípisu spisu jejího šířeji vyrozumíte. I ačkoliv takové právní žádosti slušně povoleno býti mělo, však abyste vždy milosti práva užili, pročež vás v tom po čtvrté přísně a na konec napomínám, abyste túž žalující paní hraběnku v dluhu jí povinném, neméně i v úrocích, též škodách a nákladech právních buďto neprodleně spokojiti, aneb zatčení svému tu, kdež náleží, zadosti činiti nepomíjeli. Jináče, nestane-li se toho, na žádost její k listu druhému zatýkacímu a tak k velmi nepříjemné exekucí proti vám povoleno bude.« — 5. Na listu 18: »Z čeho tak při mně Dorota Bělská a nyní Sádlová proti vám sobě stěžuje a jakého dalšího právního dopomožení žádá, tomu z přiležejícího spisu jejího dostatečně vyrozumíte. Poněvadž pak se v ničemž jí od vás až posavad zadosti nestalo a do zatčení se postaviti zanedbáváte, z té příčiny vám ještě toto schválné psaní činím z mocnosti úřadu mého a z milosti práva posledně vás napomínajíc, abyste túž věřitelkyni vaši ihned spokojiti aneb zatčení vašemu tu, kdež náleží, dosti činiti a ouhonům nebezpečným poctivosti vaší bez prodlévání vyhnouti se hleděli.« Tato napomenutí byla původně číslovaná A—E po 20 a F. 1—16; avšak číslování to není ani správné ani úplné, jdouc jen do listu 74. Ku každému zápisu jest připojeno osvědčení úředního posla, kde, kdy a jak straně toto napomenutí dodal. Listy 103—121 jsou čisté. Na listech 122—123 pod nápisem »JMCské všelijaké rescripta« jest jen jediné rozhodnutí císaře Leopolda I. ze dne 15 prosince 1666 o Valdštýnském dlužním úpisu. Další listy jsou opět čisté. Č. 92.

XI. Registra roku přidání.

1. Registra roku přidání z let 1573—1577, úzká dlouhá, mají desky potažené pergamenovými listy z dvou latinských rukopisů XIV. století a na listu přídeštním původní nápis Roku přidání, kdežto na spodním okraji ořízky jest pouze Příročí. S prvnějším shodují se nápisy na listech E. 16 a 18: »Leta ↄc LXXVII začínajícího se šťastně roku přidání. — Leta 1577 poznamenání roku přidání.« Obsahují na listech označených A—F po 20 a G. 1—15, při čemž číslo C. 17 jest opomenuto a list za listem D. 11 není číslován, zápisy o tom, že věřitel někdy sice i písemně, zpravidla však »osobně stoje před úřadem nejvyzšího purkrabství pražského přiznal se, že« dlužníku svému neb jeho rukojmím »po zatčení roku přidává však bez pohoršení práva a spravedlivosti své pod týmž jeho zatčením«, aby do takto přidaného času konečně dluh splatil, aneb »aby z vězení propuštěn byl na ten spůsob, aby summu povinnou dal a zaplatil a to mezi tímto časem, — a pakli by toho neučinil, tehdy má se zase v to místo postaviti.« Vedle těchto a podobných zápisů o příročí uděleném od věřitelů a jich zástupců jsou však v registrech těchto i zápisy, z kterých vysvítá, že »páni vězňové« dostávali »podle starobylého obyčeje« od úřadu pravidelně dovolenou a sice třikráte do roka: na Velikonoce, Letnice a Vánoce. Zápisy o tom z let 1574–1577 nacházejí se na listech B. 8. b, B. 12, C. 4. b, C. 14, C. 18, D. 13. b, D. 20, E. 5, E. 16, F. 7 a F. 12. b. a znějí k. p. na listu B. 12 takto: »1574 v středu před Božím Nanebevstoupení [19 května] podle starobylého obyčeje vězňům, kdeříž pro dluhy souc zatčení anebo vedle zápisův a závazkův svejch na Černou věž sou se stavěli a tam zůstávali, z ouřadu jest jim před těmito slavnejmi hody památky Seslání Ducha svatého, však bez pohoršení práva a spravedlivosti všech věřitelův jich, roku přidáno až do pátku po sv. Duše nejprve příštího [4 června] a to pod tejmiž zatčením a závazky jich.« Na to následují jmena vězňů, kteří takto na čas na svobodu byli propuštěni. Všecky tyto zápisy jsem otiskl v článku »Z vězení na Černé věži 1574–1577« v Časopise Musea království českého 1902, LXXVI. str. 63—69. Při listu D. 13 jest vložka, original to psaní zaslaného panu purkrabí, kterým Hendrych Štampach se přiznává, že roku přidává Zygmundovi Vrabskému. Přiznání tato jdou nepřetržitě od počátku roku 1573 do konce roku 1577. Rejstřík není. Č. 131.

2. Registra roku přidání červená z let 1610—1612, úzká dlouhá, mají ořízku červeně zbarvenou a desky potažené pergamenovým listem z latinského rukopisu XIV. století. Na spodním okraji ořízky jest původní nápis Příročí, na přední desce nápisy dva Registřík červený roku přidání od leta 1610 a Rejstřík roku přidání červený. Obsahují na listech A. 1—10, B. 1—13, C. 1—14, D—N po 10 a O. 1—11 zápisy podobné jako registra předcházející, že totiž věřitel neb jeho zástupce se přiznal, že zatčenému dlužníkovi neb jeho rukojmím roku

přidává, lhůtu k placení dluhu do určitého dne prodlužuje ovšem »bez porušení práva a spravedlnosti své pod týmž zatčením.« Přiznání tato činili věřitelé sice i v této době většinou osobně, ale velmi často i »skrze psaní své k JMti nejvyzšímu panu purkrabí pražskému učiněné — skrze cedulku spečetěnou — skrze cedulku svou s podpisem ruky vlastní« apd. V tomto případě připojena jest k zápisu signatura k. p. K. 133, pod kterou písemné to přiznání »leží v deposicí listovní.« Vedle těchto soukromých »roku přidání« jsou i zde zápisy o tom, že vězňům na Velikonoce, Letnice a Vánoce »přírotčí se dává«, a sice na listech A. 5. b, A. 9, C. 7. b, C. 13, G. 2, J. 7. b a K. 10. První z nich zní k. p. takto: »Leta Páně 1610 v sobotu po neděli Judica [3 dubna] pan purkrabě hradu Pražského se pány raddami soudu nejvyzšího purkrabství pražského tehdáž přítomnými vězňům zatčeným oznámil, že vedle starobylého obyčeje před těmito slavnými hody Vskříšení Pána Krista z moci ouřadu a milosti práva přírotčí se dává těm toliko, kteří sou na své závazky a zatčení pamatovali a v místě zřízením zemským vyměřeným zůstávali a jinejm nic, a to do pondělího po neděli provodní nejprve příští [19 dubna], vše bez pohoršení práv a spravedlností jednoho každého z věřitelův jich, pod týmiž zápisy a zatčením.« Následují jmena vězňů takto na čas propuštěných. Zápisy jdou nepřetržitě od počátku roku 1610 do konce listopadu 1612. Rejstřík není. Č. 171.

XII. Registra postavení se do zatčení.

1. Registra postavení se do zatčení žlutá z let 1618 až 1724, úzká dlouhá, mají ořízku žlutě zbarvenou a desky potažené tmavohnědou koží. Na listě nyní přídeštním, původně A. 4 označeném, jest nápis Postav se od leta Páně 1618 žlutej a na všech třech okrajích ořízky Postav se. První tři listy, označené A. 1—3, jsou vyříznuty; byly na nich v letech 1618—1619 registrovány jistoty, jak nápis na vnitřní straně přední desky »Registřík registrování jistot černej« ukazuje. Rukopis tedy patřil původně do oddělení zde pod č. IX. uvedeného. Když zápisy ty byly od knížete K. z Lichtenštejna za neplatné prohlášeny a přeškrtnuty, vyřízl písař popsané listy a upotřebil knihy k jinému účelu. Ale i tyto nové zápisy z let 1618—1620 na listech A. 5—B. 4 se nacházející byly od téhož místodržícího království českého za neplatné prohlášeny a přeškrtnuty, jak ukazuje poznámka na zadní straně listu A. 4, která zní: »N. B. Tato postavení se do zatčení počna od A. 5 až do B. 4 na ty straně a podtud, kdež se postavili do zatčení vyslaní z města Boru, vedle vyměření JMti knížetcí se vymazují, kassirují a ničímž sou. Což jest na poručení pana purkrabího hradu Pražského zaznamenáno. Actum 1622 ve čtvrtek po sv. Bartoloměji [25 srpna].« Bezprostředně za těmito přeškrtnutými zápisy následují na listu B. 4 zápisy z roku 1622. Staré označení listů A. 4—10, B. 1—12, C—E po 20 a F. 1—10 není provedeno úplně.

Dle nového počítání jest celkem listů 123. Registra tato obsahují v časovém pořadu stručné zápisy o tom, kdo, kdy, komu a proč »postavil se do zatčení« s připojenou někdy poznámkou »však v ničemž nestrhujíce pořadu práva svého.« Rokem 1654 na listu 88 počínajíc jsou tu i zápisy o tom, kde a jak komorníci úřadu nejvyššího purkrabství dodali hejtmanu některého města Pražského neb hejtmanu krajskému na liknavého dlužníka »zatýkač, jenž nepoctivý sluje, — aby jej s týmž zatýkačem exekviroval a v moc úřadu purkrabského dodal.« Jiné zápisy oznamují, že dlužník »propuštěn jest z zatčení, proto že jest věřitelkyni svou ve všem dokonale spokojil,« aneb že věřitel »stoje osobně přiznal se, že od takového zatýkače úplně upouští proto, že náležitě spokojen a ve všem zaplacen jest« apd. Zápisy v prvé polovici XVII. století vesměs české jsou čím dále tím více prostoupeny německými. Končí se rokem 1724. Rejstřík není. Č. 167.

XIII. Registra zapsání vězňův.

1. Registra zapsání vězňův z let 1569—1634, vázaná v ozdobné hnědé kůži, mají na přední desce původní nápis Zápisy vězňův 1569, 70 a na listě předeštním Registra zapsání vězňův. Obsahují na listech označených A—D po 20, E. 1—2, F. 1—11, G—K po 10 a L. 1—3, z nichž J. 8 se opakuje a F. 10—11 jsou čisté, zápisy z let 1569—1634 o tom, proč a pod jakými výminkami byli vězňové z Bílé Věže, z Černé Věže, z Daliborky atd. na svobodu propuštěni k. p. r. 1569 na listu A. 1: »Jakož sou po nálezu JMtí pánuov a vladyk z plného soudu zemského z poručení JMtí do vězení do věže Daliborky dáni měšťané města Třebenic —, tu z poručení JMtí zase z téhož vězení puštěni sou na takový spůsob, že sou — slíbili svou čest a víru panu Albrechtovi Kapounovi z Svojkova, purkrabí hradu Pražského, že při zasednutí soudu zemského letničného nejprv příštího zase před JMtmi na plném soudu zemském se postaviti mají a več jim to dále JMti obrátiti ráčí, tak se zachovati.« Na listu A. 15 z r. 1577: »Jakož jest po vejpovědi — na plném soudu zemském větším vo mord učiněné Jiřík Vranovskej z Doubravice do vězení do Daliborky dán byl, tu na snažnou žádost a přímluvy některých znamenitých pánů a přátel, kteříž sou se za téhož Jiříka — přimlouvali, z takového vězení on Jiřík — jest propuštěn, však na takovej způsob, že jest panu — purkrabí hradu Pražského rukou dáním slíbil, že toho vězení — ničímž zlým totiž řečí ani skutkem na budoucí věčné časy sám od osoby své ani skrze koho jiného spomínati nechce. A pakli by se čeho toho — přes toto své uvolení dopustil a naň to skutečně shledáno bylo, tehdy v touž pokutu od JMtí soudem zemským naň vzloženou, zase upadnouti má.«

Na listech E. 1—2: »Jakož jest Václav Vostromiřský z Rokytníka pro zamordování nenáležité Jonáše Stolinskýho z Kopist nálezem spraved-

livým na slavném soudu zemském království českého učiněným hrdla odsouzen a do Daliborky se dostavši podle téhož nálezu JMtí na hrdle ztrestán býti měl, však na snažnou přímluvu JMtí nejvyšších pánů ouředníkův a soudcův zemských království českého panna Johanka Stolinská z Kopist, sestra někdy téhož Jonáše Stolinskýho odtudž z Kopist zamordovaného, k tomu, aby na tyto vejminky níže položené při hrdle zachován býti mohl, povolila. Předně: Za týž mord nad Jonášem Stolinským bratrem jejím vykonaný ani za škody pro touž při do několika set vynaložený nic nežádá, než aby on Václav Vostromiřský z Rokytníka v témž vězení Daliborce, v kterémž zůstává, od datum zápisu tohoto do roka pořád zběhlého zůstával a v témž vězení z hříchův svých skroušeným srdcem pokání činil, řečí a slov oplzlých se nedopouštěl, vožírání pak a vína pití všelijakého, též malvazí, jiných sladkých pití, též i pálenýho jak v témž vězení ani jinde budoucně, dokud živ bude, dokonce zanechal a jich nepil, jí panně z Kopist i přátelům jejím všelijak řečí i skutkem pokoj dal a v těch místech, kdež by táž panna Johanka nebo přátelé její bývali, aby se nacházeti nedal. A pakli by se přihodilo, že by on někde, kdež by táž panna Johanka z Kopist anebo přátelé její přišli, prvé byl, tehdy ihned vyvstati a odtud pokojně odjíti povinen byl. Soudu pak žádného pod vymyšleným spůsobem, kderéž by lesť lidská vymysliti mohla, s ní pannou Johankou z Kopist aby nezačínal a proti ní pořadu práva užiti nemohl; jiných pak na to, aby jí neb přátelům jejím na zdraví nebo jinak škodili, nenavozoval a se nevymstíval. V tom pak čase vězení svého žádným vymyšleným spůsobem, od nižádného přímluv, buď polehčení anebo propuštění z téhož vězení nevyhledával. Po vyjití pak toho roku, jakž by téhož vězení prázden byl, ve dvou nedělích pořád zběhlých z království českého se odebral a do království uherského, jednomu každému pokoj jak zde tak na té cestě dadouce, všech zlých nevolí, šarvátek a různic se varoval a na těchto jmenovaných pevnostech totiž buď na Bělehradě Hořejším, Ostřehomu anebo Komárnu z těch tří pevností do smrti své zůstával. A jestliže by pak v čem nejméně které vejminky této v tomto zápisu položené anebo kteroukoliv z nich, kteréž jest dobrovolně ujal a k tomu se jak skrze supplikací svou JMtem nejvyšším pánům ouředníkům a soudcům zemským království českého, jíž datum v pondělí po sv. Medardu [10 června] 1602, podanou, tak také při rejstřích soudu nejvyššího purkrabství pražského ústy svými přiznal, přestoupil, tehdy z též milosti od ní panny Johanky Stolinské z Kopist na přímluvu JMtí učiněné ihned sjíti a on Václav Vostromiřský z Rokytníka podle spravedlivého nálezu JMtí beze vší další milosti na hrdle aby ztrestán byl. Stalo se ve čtvrtek po památce sv. Víta [20 června] leta 1602 v přítomnosti pana Jiříka mladšího Vratislava z Mitrovic na Zálši a Protivíně, purkrabě hradu Pražského. — Jiřík Vratislav m. p. — Leta 1603 v středu po neděli květné [26 března] Václavovi staršímu Vostromiřskému z Rokytníka přečtena odpověď panny Johanky Stolinské z Kopist, kterou JMtem nejvyšším pánům ouředníkům a soudcům

zemským království českého na přímluvu JMtí o téhož Václava Vostromiřského dala, kteráž zůstává v deposicí, s tím od JMtí napomenutím, aby beze všech odtahů dne zejtřejšího z měst Pražských do Uher se vypravil a tím neodkládal, což ujal a tomu dosti učiniti připověděl a rukou svou tuto vespod se podepsal. A tak jest téhož vězení toho dne vedle JMtí poručení prázden. — Já Václav starší Vostromiřský z Rokytníka připovídám tomu všemu zadosti učiniti. m. p.«

Z tohoto třetího příkladu vysvítá nejlépe a zcela podrobně, jak se při tomto »zapisování vězňů,« totiž propouštění jich na svobodu pod zápisem, postupovalo. Rejstřík není. Č. 638, stará sig. Z. 17.

XIV. Registra komornická.

1. Registra komornická z let 1568—1576, vázaná v hnědé ozdobné kůži, mají na ořízce původní nápis, nahoře Svědomí, dole Poslův. Nápis na přední desce »Leta Páně 1566« neodpovídá skutečnosti, ježto zápisy počínají teprvé dnem 23 června 1568. Obsahují v časovém pořadu na listech označených dosti nepravidelně A—J po 20 a znovu H. 1—23, J. 1—21 a dále K. 1—24, L. 1—20 a M. 1—15 svědectví úředních poslů, vypravených od komorníků v době ode dne 23 června r. 1568 do 9 ledna 1576, o tom, kde, kdy a jak doručili stranám půhony, obeslání i všelijaké jiné úřední listiny. Mezi posly těmi byl dle svědectví na listech H. 8, H. 20, J. 15, J. 19 atd. v letech 1572—1575 i Bartoň Řezníček, který však povinnosti své velmi nedbale vykonával a konečně na obžalobu písaře Tobiáše Nejedlého z Vysoké do vězení v Daliborce se dostal. Svědčí o tom zápis v uvedených právě pod č. XIII. 1 Registrech zapsání vězňů na listu A. 11. b. se nacházející, jenž takto zní: »Jakož jest do vězení do Daliborky dán Bartoň Řezníček pro vejstupky své od pana Tobiáše Nejedlýho z Vysoké, že přijavše k sobě od něho listy i některé půhony častokráte od úřadu nejvyzšího purkrabství pražského vyšlé a majíc od toho zaplaceno, takové listy i půhony za sebou zadržoval, a komuž náleželo dodati, jich jest nedodával a tudy k škodám lidi přivozoval: i na přímluvu přátel z takového vězení jest propuštěn. Jestli by se proti němu panu Tobiášovi aneb komužkoli toho dále dopustil, aby na hrdle bez milosti trestán byl. Actum 1576 feria 5 post Valentini [16 února]«. Register těchto i následujících užil jsem v článku »Zkušenosti soudního posla v XVI. a XVII. století« v Časopise Musea království českého roku 1905—6 uveřejněném. Zpředu jest ponecháno 23 listů čistých patrně pro rejstřík. Č. 150, stará sig. 3 C.

2. Registra komornická z let 1582—1584, nově vázaná, byla založena od písaře Vavřince Weispergera z Bílé Hory, jak ukazuje nápis na listu přídeštním »Leta Páně 1582 v pondělí po Novém letě [8 ledna] Lorentz Weisperger z Bílé Hory. In agone meae mortis conserva me Deus

fortis«. Obsahují na listech označených A—D po 20, E. 1—24, F—G po 20 a H. 1—3 svědectví poslů o dodání půhonů atd. jako předešlá a sice od počátku roku 1582 do měsíce června 1584. První jest svědectví o dodání půhonu dne 29 ledna 1582, kterým pohnal Tobiáš Nejedlý z Vysoké, písař soudu nejvyššího purkrabství pražského, pana Václava staršího Bílského z Kařišova. Původní název jejich se nezachoval. Rejstřík není. Č. 151, stará sig. 3 C.

3. Registra puohonuov dodávání v městech Pražských v letech 1594—1596 Jana Ladislava Stehlíka komorníka obsahují na listech A. 1—O. 13 seznam půhonů, obeslání ꝯc, jež pohnaným v městech Pražských doručeny býti měly, zároveň s udáním, kdy, kde a jak se to stalo. Registra tato zařadil jsem dříve omylem mezi registra soudu komorního pod č. XI. 1. Příslušejí však soudu purkrabskému, jehož komorníkem a v letech 1603—1611 písařem J. L. Stehlík byl. Dokazuje to i obsah, neboť doručují se zde obeslání z neřádného zatčení, polouletní výpovědi apd., vše věci, které příslušely výhradně jen soudu purkrabskému. Vazba jest potažena pergamenovým listem z latinského rukopisu XIV. století. Č. 673, stará sig. F. 34.

4. Registra komornická žlutá z let 1594—1597 mají ořízku žlutě zbarvenou a desky potažené ozdobnou hnědou koží, do které zlatými písmenami jest vtlačeno jmeno jich zakladatele »Lorencz Waysperger«, které na vnitřní straně zadní desky pod několika průpovědmi latinskými opět se nachází »Laurentii Candidi manu 1595.« Jeho, častěji již zde jmenovaného písaře Vavřince Weispergera z Bílé Hory, rukou jest i na vnitřní straně přední desky zaznamenáno i původní jméno register těchto Žlutý poslový 1594. Obsahují na listech označených A—G po 20, H. 1—22, J—Q po 20 a R. 1—5 svědectví poslů o dodání půhonů atd. seřaděná dle jednotlivých vejprav poslů od komorníka a při každé vejpravé dle krajů. Počátek na listu A. 1 zní: »Vejprava posluov v sobotu po svatých apoštolů Rozeslání [16 července 1594]. Plzenskej kraj. — Hradeckej. — Litoměřickej. — Práchenskej. — Boleslavský. — Bechynský. — Žatecký. — Chrudimský.« — Na listu A. 17 jest poznamenáno: »Od času sv. Jakuba pro veřejné tažení do Uher poodloženi byli soudové zemští až do svatého Martina a tak od úřadu tohoto ani vejprava s půhony nebyla až vo sv. Havle. A soud purkrabskej nebyl od toho času sv. Jakuba až do pondělího po Třech Králích držán. — Vejprava poslů v úterý po sv. Voršile [25 října] 1594«. A na listech A. 17—B. 6 následují opět svědectví poslů o dodání půhonů do jednotlivých krajů. Dále jest na listech B. 7—C. 6 »Vejprava poslů v úterý den sv. Mikuláše [6 prosince] leta 1594«, na listech C. 7—D. 6 »Vejprava posluov učiněná v pondělí po sv. Školastice [13 února] leta Páně 1595«, na listech D. 7—18 »Vejprava poslů v středu po slavném hodu Vzkříšení Pána Krista [29 března] leta 1595«, na listech D. 19—E. 1 »Vejprava poslů v pátek po neděli Jubilate [21 dubna] 1595; i tehdáž vypraveno polouletí,« na listech E. 2—13 »Vejprava poslův ve

čtvrtek po slavnostech Seslání Ducha svatého na apoštoly [18 května] leta 1595«, na listech E. 14—F. 17 »Vejprava poslů v pondělí po Rozeslání sv. apoštolů [17 července] 1595«, na listech F. 18 - G. 13 »Vejprava poslů v středu po sv. Lampertu [20 září] 1595«, na listech G. 14—16 »Vejprava poslů při polouletních feria 5 post Galli [19 října] 1595«, na listech G. 17—H. 2 »Vejprava půhonů v úterý po sv. Martinu [14 listopadu] 1595,« na listech H. 3—22 »Vejprava poslů v středu den sv. Lucie [13 prosince] 1595«, na listech J. 1—17 »Vejprava posluo v pátek po sv. Matěji [1 března] 1596«, na listech J. 18—K. 19, z nichž listy K. 13 až 16 jsou čisté, »Vejprava poslů v středu po Velice noci [17 dubna] 1596,« na listech K. 20—L. 20 »Vejprava poslů v pondělí po sv. Petru a Pavlu [1 července] 1596,« na listech M. 1—19 »Vejprava posluo ve čtvrtek po sv. Lampertu [19 září] 1596,« na listech M. 20—N. 6 »Vejprava poslů v pondělí po Všech Svatých [4 listopadu] 1596,« na listech N. 7—O. 9 »Vejprava poslů v pátek po sv. Třech Králích [10 ledna] 1597,« na listech O. 10—19 »Vejprava poslů v sobotu první v postě [22 února] 1597,« na listech O. 20—P. 12 »Vejprava poslů ve čtvrtek po Velice noci [10 dubna] leta 1597,« na listech P. 13—Q. 1 »Vejprava poslů v pátek po sv. Duše [30 května] 1597,« na listech Q. 2—20 »Vejprava poslů v pondělí po Rozeslání svatých apoštolů [21 července] leta 1597« a na listech R. 1—5 »Vejprava poslů v outerej po sv. Matouši [23 září] 1597.« Zpředu jest 12 listů čistých. Č. 674, stará sig. F. 35.

5. Registra komornická z let 1601—1604, založená v pondělí po sv. Michalu archandělu 1601, obsahují na listech A. 1—M. 1 záznamy komorníků o tom, kdy, kde a jak dodali stranám v městech Pražských půhony, listy zatýkací, obeslání z neřádného zatčení, polouletní vejpovědi apd. Též tato registra zařadil jsem omylem mezi registra soudu komorního pod č. XI. 2. Jak však obsah ukazuje, příslušejí soudu purkrabskému, o čemž svědčí i záhlaví na listu F. 10, jež zní: »Půhonové dodávaní i důhonové za purkrabství urozeného a statečného rytíře pana Jakuba Menšíka z Menštejna na Velkým Vosově a Skřipli, JMCské rady, prokuratora v království českém, po sv. Vítu leta 1603.« Vazba jest potažena pergamenovým listem z latinského rukopisu XIV. století. Č. 125, stará sig. 3 C.

6. Registra komornická zelená z let 1626—1628 mají ořízku červeně a zeleně kropenou a desky potažené ozdobnou zelenou koží. Na přední desce jest původní nápis Registra relací poslův leta 1626 zelený. Obsahují na 137 listech stručné záznamy o tom, kde, kdy a jak úřední poslové dodali stranám půhony. Záznamy jsou opět roztříděny dle vejprav a krajů, ač to není přesně až do konce provedeno. Na listech 1—16 jest »Vejprava poslův s půhony k soudu pondělímu [sic] po neděli Laetare [23 března] 1626. Bechynský. — Chrudimský. — Práchenskej. — Plzenskej. — Žatecký. — Litoměřickej. — Boleslavský. — Hradecký«. — A dále na listech 17—31 »Vejprava poslův s půhony k soudu outerýmu [sic] po svatém Vítu [16 června] leta 1626,« na listech 31—43 »Vejprava

poslův s půhony k soudu outerýmu [sic] po svatým Vavřinci [11 srpna] leta 1626,« na listech 43—51 »Vejprava poslův s půhony k času soudu pondělímu [sic] po svaté Voršile [26 října] leta 1626,« na listech 52 až 72 »Vejprava s půhony poslův k času pondělímu [sic] po neděli Laetare [15 března] leta 1627,« na listech 73—83 »Vejprava s půhony poslův k času pondělnímu po neděli Křížové [10 května] leta 1627,« na listech 83—94 »Vejprava poslův s půhony k soudu v středu po svatým Vavřinci [11 srpna] leta 1627,« na listech 95—103 k soudu někdy po sv. Voršile 1626, na listech 104—115 k soudu na počátku roku 1628 a na listech 116—137 k soudu držanému kolem Velikonoc 1628. K listům 65—67 jest přiložena původní zpráva posla o dodání půhonů v kraji žateckém r. 1626, která ještě do register pod příslušná záhlaví není přepsána; k listu 70—71 o dodání v kraji boleslavském a hradeckém roku 1626, k listům 81—82 o dodání v kraji litoměřickém r. 1627 a k listům 116 až 120 o dodání v kraji bechyňském a chrudimském roku 1628 přiloženy jsou původní zprávy poslů, které do register již jsou vepsány. Č. 152, stará sig. 3 C.

7. Manuale pro anno 1734 obsahuje na 57 listech stručné záznamy o tom, kdy jednotlivá akta celé pře stranám byla dodána. Vztahuje se k žalobám zapsaným pod č. E. 11—K. 16 v Registrech žalobních růžových pátých z let 1733—1737 zde výše pod č. I. 41 uvedených. Manual tento zařadil jsem omylem mezi registra soudu komorního pod č. XI. 14. Na prvním listu jest rejstřík postupný, ne alfabetický. Vazba v papírových deskách. Č. 430, stará sig. 3 C. 11.

8. Manuale pro anno 1739 obsahuje na 66 listech stručné záznamy o tom, kdy jednotlivá akta celé pře stranám byla dodána. Vztahuje se k žalobám zapsaným pod č. J. 7—P. 3 v Registrech žalobních růžových šestých z let 1737—1740 zde výše pod č. I. 42 uvedených. Manual ten zařadil jsem omylem mezi registra soudu komorního pod č. XI. 16. Na prvním listu jest rejstřík postupný, ne alfabetický. Vazba v papírových deskách. Č. 432, stará sig. 3 C. 14.

XV. Registra zvodů a odhadů statků.

1. Das erste rothe grüngesprengte Register der Einführungen und Abschätzungen, welche in die unter des königlichen obristen Burggraffenambts Jurisdiction gelegene Gründe ergangen, 1689—1716 má ořízku červeně a zeleně kropenou a desky potažené ozdobnou červenavě hnědou koží. Uvedený původní název nachází se na štítcích na hřbetě a na přední desce nalepených a naznačuje úplně obsah těchto register. Obsahujíť na 22 listech 12 zvodů, jeden odhad a 4 různá rozhodnutí vše z let 1689—1716 týkající se nemovitostí pod právomocnost úřadu nejvyššího purkrabství přináležejících. Zvody počínají slovy: »Du sollst dich einführen in . . .« a končí poznámkou:

»Anno — hat der — des königlichen obristen Burggrafenambts geschworner Kammerling diese Einführung in Beisein des — daselbst verrichtet.« Značně silné této knihy až na uvedených 22 listů není upotřebeno; všecky ostatní listy zpředu i vzadu jsou čisté. Č. 583, stará sig. O. 1.

XVI. Podací protokoly.

1. Manual z let 1666—1671, nyní nově vázaný, měl desky potažené bílou koží, z níž se zachovaly zbytky s původním nápisem Manual od leta 1666. Obsahuje na 363 stranách stručné záznamy o tom, jaké spisy od počátku roku 1666 do konce roku 1671 u úřadu nejv. purkrabství pražského byly podány, a sice v té řeči, v jaké spisy ty byly sepsány, a ve čtyřech rubrikách. V první rubrice naznačen jest obsah a ráz podaného spisu: žaloba, odpověď na spis původní, obeslání, excepcí, insinuací, protestací atd. a někdy i jmeno právního přítele, který jej podal; v druhé rubrice udán jest den a rok, kdy spis byl podán; ve třetí jsou jmena soudících se stran a ve čtvrté rubrice sporé poznámky o výpravě poslů od úřadu v té věci. Jest to tedy vlastně podací protokol. Č. 386, stará sig. A. 3.

2. Manual z let 1672—1681 má zelenou ořízku a desky potažené zelenou koží, na níž jest původní nápis Manual od leta 1672. Obsahuje záznamy téhož druhu i uspořádání jako předešlý z doby od počátku roku 1672 do konce roku 1681. Při listu 90 jest vložka s latinskými průpověďmi a při listu 117 jsou čtyři vložky jednání soudního se týkající. Č. 387, stará sig. A. 4.

3. Protokol z let 1705—1712 má ořízku zelenou, tmavohnědé kožené desky a na štítku na hřbetě nápis Protokoll von Jahr 1705 bis 1712. Obsahuje na 330 listech podobné záznamy v téže úpravě jako manualy předešlé a sice z doby ode dne 24 března 1705 do konce roku 1712 s tím pouze rozdílem, že záznamy v první rubrice jsou stručnější, za to však ve třetí obsažnější naznačujíce podrobněji obsah došlého spisu. Na prvním listu jest zaznamenána změna v úřadě vrchního písaře těmito slovy: »— Nachdeme den 21 Feb. 1705 der Allerhöchste den wohledlgestrengen Ritter Herrn Johan Georg von Wendlingen, dieses königlichen obristen Burggrafenambts Rath und Oberschreiber, aus dieser Zergänglichkeit hofentlich in die ewige Freud, so von Hertzen wünsche, abgefordert, so haben Ihro hochgräfliche Excellenz — Herman Jakob Tschernin des h. röm. Reichs Graf von Chudenitz, — obrister Burggraf zu Prag, mich als nun 13jährlichen Ambtsrath zu solcher Oberschreiberstelle gnädig resolvirt, worauf — solche Oberschreiberstelle qua substitutus vertretten und alles des gottseeligen Wendlingers Registern inserirt, biess Ihro Gnaden der hochedlgebohrne Ritter Herr Wenzel Ehrnfrid Antoni von Binago — der Viceburggraf zu Prag den 24 Martii mich dem Herkomen nach insta-

lirt und das gewöhnliche Jurament von mier abgenohmen, darauf mich der Kantzley vorgestellt —.« Nový vrchní písař sám se však nejmenuje. Č. 388, stará sig. A. 8.

4. Protokol z let 1713—1727 má ořízku zelenou, desky potažené tmavohnědou koží a na štítku na hřbetě nápis Protokoll von Jahr 1713 bis 1727. Obsahuje na 570 listech podobné záznamy jako předcházející ale pouze ve třech rubrikách; čtvrtá odpadla. Záznamy vztahují se k listinám, které do úřadu došly v době od počátku roku 1713 do konce roku 1727. Písař tohoto protokolu zahajoval jednotlivá leta nábožnými průpovědmi, jimiž zároveň udával i letopočet, k. p. 1713 Benedicta sit sanctissima Trinitas in unitate, 1714 Virgo mater Dei ora pro nobis peccatoribus, 1715 Fecit potentiam in brachio suo, deposuit potentes apd. Č. 389, stará sig. A. 9.

5. Protokol z let 1734—1741 má ořízku červeně kropenou, hnědé kožené desky a do hřbetu vtlačený nápis Prothocolum Anno MDCCXXXIV. Obsahuje na 375 listech podobné záznamy jako předcházející a v téže úpravě z doby od počátku roku 1734 do konce měsíce dubna 1741. Č. 390, stará sig. A. 11.

6. Protokol z let 1744—1757 má ořízku zelenou, hnědé kožené desky a na hřbetě na štítku nápis Protokoll von Jahr 1744 bis 1757. Obsahuje na 411 listech podobné záznamy jako předcházející a v téže úpravě z doby od počátku roku 1744 do konce roku 1757. Č. 391, stará sig. A. 12.

7. Protokol z let 1758—1783, nově vázaný, s ořízkou červenou, obsahuje na 307 listech podobné záznamy jako předcházející a v téže úpravě z doby od počátku roku 1758 do konce měsíce května r. 1783, kdy soud nejvyššího purkrabství pražského byl zrušen. Č. 392, stará sig. A. 13.

